59C68

59C68

¶ Whittintoni primã in Anglia Tauri coro-
nam gestantis de sillabarũ quãtitate conge-
ries: vtilitatis non parũ Heliconis ad fontẽ
tendentibus conferens.

¶ Secũda pars grãmatice de syllaba ꝫ eiꝰ quãtitate.
De prima/media/ꝫ vltima syllaba cognoscenda cum

cõmento et interpretamento interliniari
De accentu secundum diomedem gramaticũ
De accentu apud recentiores magis obseruato
De impedimentis accentus.
De accentu grecarũ dictionũ in ia ꝫ abusione multorũ
Nebricẽsis de accẽtu grecarũ ꝫ hebraicarũ dictionum
contra alexandrum.
De arte punctuandi.
De cõmate/colo/periodo/et parentheli.
De metro et eius accidentibus.
De pedibus metrorũ simplicibus/duplicibus et hete-
roplictibus.
De cesura/ordine/mensura.
De positione/figura/et appellatione metri
De carmine heroico hexametro.
De varia eiusdem compositione.
De vicio carminus heroici.
De decoro carminis heroici.
De elegiaco penthametro.
De vicijs et decoro eiusdem.
De licentia poetica
De licẽtia innouandarũ sillabarũ dictionũ ꝫ orationũ
De cõmutatione vocabulorũ per omnes partes
De omni genere metrorũ quo vsus est horatius lirice
De nominibus metrorũ et eorum inuentoribus
De hymnis quibus vtitur ecclesia et eorũ compositiõe
et scansione.
De comedia et tragedia.
De poetis comicis.
De comedie et tragedie differentia.
De metris quibus comici ꝫ tragici scripserunt.
De modulatione comediaꝝ therentij.

Satis admirari nequio/quidnam animi habent nō nulli nūc temporis grammatice professores: q̄ syllabaꝝ quātitates/quo (nescio) abducti fastidio discipulis legere contemnant. Quum etenim grammatica recte scribendi rectēq; loquendi sit scientia: res prima ⁊ necessario amplectēda videtur grammatico/vel solutam vī pedestrem orationē lecturo: vt accentū (hoc est recte pulchreq; pronunciandi peritiam) calleat. Comperies q̄pluri mos (apud nostrates presertim) adolescētulos: qui therētianas comedias: horatianas historias: tullianas officia: virgilianā poesim probe interpretari norint. At si quaras cuiusq; syllabe quantitatem: defixo vultu herent cogitabundi tanq; incognitū ⁊ inauditū obstupescētes / audies etiam complures presbyteros (quod absurdū est) sacras (quas frequētat ecclesia) odas insultissime legere: legēdo claudicare: claudicando barbare/⁊ inepte pronūciare. Vnde id fit: nisi q̄ illi asini hipedes (ut ire sic eos appellitē) numerosam orationem a soluta non discernant. Culpa ne eorū dicā ⁊ an potius suoꝝ preceptoꝝ ⁊ qui ordine prepostero/consentaneū et efficacem discipulorꝝ eruditionē peruertunt modū: tanq; extructores inertes/qui fundamētū edificij a tecto iacere nituntur. Legūt alijs ciceronis officia q̄ moralis philosophie arguties scaturiunt. Alijs vero euangelia ⁊ pauli epistolas/quibus profunda theologie abyssus reconditur: ambitiosi ⁊ audaces interpretantur: primusq; prima grāmatices rudimenta intelligant. Expergiscimini igitur vos grāmatice professores: lethēo flumine sopiti: atq; non minus vestro pudori: q̄ discipulorꝝ vtilitati mature cōsulite. Syllabaꝝ quantitates vnde ad accētū cōmodus queunt discipulis aperire: neq; ad accentū solū: verū etiā ad oīa carminū genera erit aditus. Ne tam facile reiscias illud quod tam noue q̄ veteris legis sanctissimi et eruditissimi viri obuijs (vt aiunt) complectebantur vlnis. Nonne carminū studiosi fuerūt sancti ⁊ eruditi viri? Quid hieremias in vtero sanctificatus? nūquid trenoꝝ librū eo carmine scripsit? quo genere poematis (hieronymo teste) apud grecos vsus dicit Simonides? quid Job iustissimus? qui magnā ptē calamitatū heroico versu decurrit. Audi quid iubet psalmographus secundū eor dñi electus. In hymnis cōfitemini illi. Noue legis (rite si scruteris) inuenies carmine qui delectati sunt. Ambrosium/hieronymū/Augustinū/vt manifestant sua opera cū multis alijs/et q̄ poemata ediderint sanctissima/vt prudentiū: prosperū: ioannē demascenū: cosmū hierosolymitanū cū ceteris. Vnde habem⁹ sacros quos ecclesia frequētat hymnos nisi ab ijs supra memoratis Quid de summis philosophis censes. Nōne plato ille diuin⁹ (diuo Augustino teste) poemata edidit et tragedias? Quid empedocles: nonne philosophus ⁊ poeta fuit? tragedias et xerxes trāsitum carmine scripsit/alios taceo. Quod si ita tibi placeas vt religiosiorem/sanctiorē/⁊ sapientiorem te ijs superioribus iudices: poemata ⁊ omnia carminū genera reijcias vel (si possis) explodas. Sin eos bene ⁊ beate censuisse cogites: cū ijs poemata et carmina (saltem probata) cuoluas/ames/colas. At tandem nobis obijcies forte (q̄ iusto curiosior hac in re tibi videar) quid ad hanc rem attulimus. Respōdeo. Id quod tui torporis ⁊ fastidij caulas (forsan) exutiet. Quosdam de hac re scripsisse comperio alios tamen iusto succinctius alios autē qui plenius scripserunt: nunc superuacanee: nūc cymerijs (vt aiūt) tenebris obscuri⁹: nunc ita ambigue vt ignotes. Quo vultus teneas mutā temprothes nodo. Quare ijs incōmodis te ⁊ alios (modo placeat industria) leuare studui. Pedestri oratiōe hoc de syllabarum quantitate opusculum edidimus: eo q̄ soluta oratio plerisq; onerosior cōprobatur quā vt puerorū ingeniola memoriter facile complectantur. Habet enī in se carmen nescio quid latentis energie: vt et facilius adipiscat (expertus loquor) et tenatius/duratiusq; inhereat. Eo fit (vt mea fert opinio) q̄ carmen certo pedum numero/et debita temporis mensura complexum coartatur: ita ut facilius et delectabilius collectum/memorie recondi possit. Soluta vero oratio laxioribus habenis quasi in liberiori campo vagis diffluit discursibus: ne in angusto memorie repositoriolo tam cōmode: et tā facile contrahi et reduci queat. Postremo exactis his iam lucubrationibus: nō deerūt perfricte frontis obtrectatores supciliosi qui has

ꝟt alias) tentabunt. ⁊ ostica sanna adunco suspendere naso. Gentiet tamē (si bilem mouent) qui fenum (vt dicitur) habēt in cornu: plustratis aliorū opuscullis quedam fortuitu minus vsitata aucupabuntur: accusantes hoc opuscalum minus perfectuꝫ fore. At illud hieronymianū responsum sibi habeant velim. Nulla (inquit) tā sancta tam iusta/et diu prouisa est constitutio: que in futurū plurimos nō patiatur defectꝰ ⁊ que aliquādo correctione nō egeat. Dicam igitur non arrogans cū Augustino diuo. Non me pigebit. sicubi erro dicere. quisquis ergo hec audit vl legit: vbi pariter certus est: pergat mecū/vbi errorem suum cognoscit: redeat ad me/vbi mecū: reuocet me. Sicꝙ (liuore seclusō) vnanimes cū charitatis zelo curramus pro brauio. Et si quid in hoc opuscalo congerendo/laudis ⁊ meriti promeruerim: illi detur qui vbi vult spirat ⁊ diuisiones gratiarū dilargitur/cui sit honor et gloria. Amen.

¶ De sillabarum quantitate.

Secunda pars grammatices (vt sentit tam Sulpicius & Siponti-
nus) est sillaba. Et vt alij quidã sentiũt, ꝓsodia que latine accẽ-
tus dicitur. Sed qm̃ accentus (nisi prius ꝓfecta sillabaꝝ quanti-
tate) cognosci nequit: igitur sillabaꝝ quãtitatẽ priꝰ ꝑstringere li-
bet. Et qm̃ omnis que a ratione suscipitur de aliqua re institutio
(vt de officijs primo censuit Cicero) debet a diffinitione ꝓficisci:
vt intelligatur / quid sit id de quo disputetur / idcirco primo quid
sillaba sit diffinire haud dissentaneum visum est.

¶ Diffinitio sillabe.

Sillaba dicatur que vnam aut plures tenet in se
Litterulas halitu atq; tono ꝓlata sub vno
Quam spectant tempus: numerus sic litterularũ
Spiritus: accentus testatur vt ille perottus.

¶ Sillaba est vox litteralis vnã vel plures in se litteras continens / sub vno spiritu & vno accentu indistanter prolata.

Sillabe accidunt quatuor. Tẽpus / Numerus litteraꝝ / Spũs / et Accentus.

¶ Diffinitio temporis.

Est tempus per quod metitur sillaba queuis
Sillaba que breuis est vnius dicitur esse
Temporis: et fertur tibi sillaba longa duorum
Que breuis / aut longa est: cõmunis dicitur esse

¶ Tempus est per qd̃ cuiuslibet sillabe mensura cognoscitur et quantitas. Tempora sunt tria / breue / longum / & cõmune. Omnis sillaba breuis vnius est temporis / longa vero duoꝝ est temporũ / que autẽ breuis indifferẽter aut lõga est / dicit cõmunis.

¶ De numero litterarum.

Ad sex litterulas ab vna sillaba constet
Testes a simul ab sic abs crux trans simul & stirps

¶ Numerus litterarũ accidit sillabe. Nam sillaba ab vna ad sex litteras cõstare potest vt A / ab / abs / crux / trans / et stirps.

¶ Numerus siue diuisio litteraꝝ

Bina & viginti sunt nunc elimenta latinis
Quine vocales / a / e / i / o / simul v sunt
y ypsilon at greca est et mũtuo sumpta latinis
Grecis dumtaxat scribendis vocibus apta
Preter vocales est consona littera queuis
Semiq; vocales sunt hec l m n r s x z
Mute sunt nouem b c d f g k p q t
ꝥ ꝧ ꝑ ꝓ ꝯ ꝰ ꝝ ꝟ ꝛ ꝩ.

L m n r simul s liquidas dic quinqz fuisse
Quorum dumdaxat nunc hec l r obtinet vsus
H haspirandi nota est sed littera nulla

¶ Et quonis m in litteras (vnde syllaba conflatur) incidimus priusqz vlteri⁹ progrediamur earundē diuisionem ⁊ potestatē dilucidare opepreciū visum est. Littere autem apud latinos sunt due ⁊ viginti A b c d e f g ⁊ k l m n o p q r s t v x y z. Quarū ōnqz sunt vocales A E I O et U. y vero vocalis greca est et in grecis scribit dictionibus. vt Tyterus. Ceteras omnes preter vocales consonantes dicim⁹/quarū nouem sunt mute b c d f g k p q t. Semiuocales sunt septē l m n r s x z. Ex ijs due sunt liquide l et r. Apud priscos tamen fuerunt quinqz l m n r et s.

I simul v quum sit vocali iuncta sequenti
Uel sibi principio vocis sit consona simplex
Simplicis in medio vocis sed quando locatur
Inter vocales i fertur consona duplex
Talis et in quinto per cesuram genitiui
Uel recti remanet/pronomen ei tamen auter
Compositi in medio simplex i consona habetur.

¶ I et v quando in principio dictionis aliis vocalibus vel sibi ipsis connectunt vnā conficientes syllabam simplices sunt cōsonantes vt iuno vates vinum vult ijs ijdem Quādo autē i in medio simplicis dictionis inter duas vocales posita cū vocali sequēti connectitur est duplex cōsonans: vt Troia alo meio eius cuius. Eadē etiam remanet in eaſdē deductis p cesurā genitiui vel nominatiui: vocali sequenti decisa vt pompeius pompei caius cai. Excipit ei datiuus pronominis in quo vocalis est in dictionibus vero cōpositis est simplex consonans: vt in reijcio.

X duplex/sic zita quod est simplex aliquando

¶ X et z dicuntur duplices consonantes/quia duarū cōsonantiū vim habent et pro duabus ponuntur: ⁊ autem pro c et s ponitur: vt in artis quod idem sonat qđ actis/z autem pro dupli ci ss: vt in grecizo quod idem fere sonat quod grecisso.

¶ De spiritu.

Spiritus est duplex alter leuis/alter et asper

¶ Spiritus sunt duo. alter leuis qui leui et molli sono enunciatur: vt qui in vocali desinunt: vt da/mo/pro/pre. cē. Alter est asper qui aspero sono enunciatur: vt qui in duplici consonanti desinit: vt/crux/stirps/frons.

De prima syllaba cognoscenda.

Principio vocis que constat syllaba prima est
Octo modis quanta est istis que noscitur apte
Uocali preeunte aliam/sic et positura
Compositura/diphtongo/sic prepositura
Deriuato/exemplo/precepto quoqz certo

¶ Prima syllaba ea dr que in principio dictionis plurib⁹ syllabarū ponitur. Cui⁹ quan titas octo modis cognoscitur: vocali ante vocalē/positione/compositione/derivatione/diphtongo/prepositione/exemplo/et regula.

¶ De vocali ante vocalem.

Vocalem breuies/alia comitante latinis
Grecis interdum longa: interdum breuiatur
Ei longabis quinte quando immediate
I preit: at breuis (vt fidei) si consona presit
Fio cum ductis produc r/e/ni comitetur
Ehu produces aha dius simul ohe

¶ Vocalis ante vocalē in latinis dictionibus semp corripitur: vt deus. Sed in grecis aliqñ producitur: vt zoilus/troilus/troes. Aliquando breuiatur: vt iambus/hyades/bacchus: producitur etiā in ei quinte declinationis quādo i/ immediate precedit ei: vt in diei/specici. quodsi consonans preerit ei corripit: vt in fidei/rei/spei: producit in fio r ei⁹ ductis: vt fiebam/fiam: nisi quū r/sequitur e/tūc enī corripitur: vt in fierem/fieri producitur etiā in ehu/dius/aha/et ohe.

Arbitrio breuis aut longus genitiuus in ius
Alterius breuies: sed produc semper alius

¶ In tis genitiuis que in ius exeūt vocalis prior indifferēs est. Virg. Illius immense ruperunt horrea messes. Idē alibi. Quis cladem illius nocte quis funera fando. Idē alibi. Unius ob noxam et furias apacis olei.

¶ De grecis dictionibus q̄ vocalē añ vocalē breuiāt ꝙ q̄ producūt cōes tā primis q̄ mediis syllabis regulas subiecimus

filius apollinis et clemenes

vt nasicas vt calcos vt phaeton

A grecis super a breuies super i simul eqz — A ante a/e/ꝙ i.

pater vlixis qui inde dr laerciades — nomen angeli

Sed produc aer sic laerteqz michael

nomē nymphe aūtice a nao qđ est fluo — proprii mulieris — vbis — ꝑtium

vbs laconie

Taygeta et nais/thais/lais quoqz sais

regis priami filius et sacerdos apollinis. — filius atrei fratergamēnonis rex spartae cuitatis.

vt laocoon — vt menelaus

A super o simul u grecis producere debes — a añ o ꝙ u

filius beli
q̄m egypto confusio
regnauit rerum

Aglaopho tollas danaus chaos atq; phaartes

anchise et
veneris
filius
vt eneas

rex athe=
niensium .i. apollo
vt thesea typhoea

E ante a. E super a produc/quarto at super a breuiabis

quidam
ventus

.i. spectaculū

Et boreas cyneasq; leantes iunge theatrum

insule due in hispanio
eo mari vbi repertus
primū fuit vsus fun=
dariū: que nūc vulgo
vocantur maiorice et
minorice

lamina ex
auro vel
argento

Bractea carneades baleares sic nemeeus

filius oenei
.i. vxor regis oeto= liae.
leonis

alyones
.i. lea

Adde neera lea et meleager sicq; leena

gladius flāmeus
vel versatilis vel
gladius ex vtraq;
parte acutus

.i. tortella vt
pastillus

de tegea
oppido
archadie

quidam philosophus
item alius tyrannus
heracle

Romphea et artocrea tegeeus iunge chlearcus

regio archadie
.i. ladicra inter cleñ
cantilena q̄ clytoriū promontoriū
vel saltatio vibes laconie

Communes plateam choream nemeā maleam dic

nympha
marina
nerei fi=
lia.

vt thetis nereis

vt eetion/seemone/eea/meste. vt eous

E ante i e o Ebreuis est super i/super e breuis est super oq;

accētu in p̄ma
rex est ventorū
accētu in scḋa
varius et do=
losus

.i. palus

vue gemme qui
latine lepora=
ria dicitur

Ni eolus et meon meotis sicq; lageos

fluuius achaie
iuxta pisam
vbem: teste
plinio.

filius priami
vxor enee
alia creon=
tis vxor
iasonis

E ante b vt alpheus

E super u/debes producere/deme creusa

circulus in
quo duodecim
signa sunt
vt zodiacus

.i. misteris
elegia

farā in
ponto

delos insula
siue delia

I super a breuies/in cyanee atq; lagia
Virg. Urania poli.

insula vna musarū

Ante a

Iasius sic priamides sic dia thalia

filia iouis et
latone ac soror
apollinis aut
phoebi

.i. sapientia

vsita in qua
plato studuit

Cōmunes sophia ac achademia sicq; diana

rex si-
cilie
vt hieron

vt dithyrambus/polyhymnia/iolla

I breuies super e/super i/simul o/tamen auferr

populus
dictus est
quibus ex-
tincti mis-
cedones
ea loca in-
colere.

.i. bello
na. i. dea
belli vel
furor bel
licus

filia ma-
chi regis
argiuorū.

Ante e i
et o.

propriū
musae

ex pyreria

Pyerius clio ac enyo pieris

io

.i. regio
grecorū
in asia

sinopacus pplus
cynicus q̄ inuen-
tor cynicae sectae

Ionia et spio sic diogines/quoq; terne

pater solis
q̄ sepe ponit p
ipso sole

Flexus in quibus i/preit on pro teste hyperion.

.i. filius aenee
vt iulus

nam pro insula corripitur

I breuis est super u: sed chius mobile demas

fluuius thessa-
lie e monte
pelio oriens

.i. diuin⁹
et sanct⁹

.i. apollo

Dius sperchius dryude adiunge licius

regio mmotis asie
ad hellespontū
est etiā vibs in
troade q̄ femi-
na troiana

.i. sonare q̄
clamare
mugire
vt boare

Dante a

Est breuis o super a: demas troas simul et que

Dafi exi

Oseruant longum primato testis heoa

.i. troie fluuius
simois

vt troes

O super e/simul i/breuies: typhoea tolle

ppriū viri vt troicus/stoicus/heroicus.

Zoilus heroīs sic pollelliua in icuſqꝫ

quedam auis habens lepozinā carnem et quidam pisces

ex troica

Troius et troīs achelois sicqꝫ lagois

vt aloides. Virg. in sexto. Hic et aloidas geminos immania vidi.

Et patronymica a patribus venientia longis

vsa: qui a septentrio dicatur: qz ex septē stellis consset.

rex athenarū theseī filius vt demophoon

rex pheacū alcynous

vt chous. arctous.

O ante o et u. O curta est super o simul u/ni mobile in ous

ciuitas apulie vt capua

Vocales ante omnes alias vocales u breuiabis

vt a crete creteus/lerne lerneus/dirce dirceus

Pollesia a grecis ducta elongantur in eus

vt sperchius/licius/peneius/troius/acheloius/lesbous/mirtous.

Finita ac ius simul eius oius ous

De positione.

Vocalem quotiens comitatur consona bina
Immediate aut vna duplex geminata ve eodē
Verbo/vocalem prodūcit eam positura

¶ Positio est qñ in eadem dictione post vocalem due aut plures immediate sequūtur consonātes: vt carmen cęstra: aut vna duplex: vt axis/troia/grecizo: aut geminata littera: vt addo/allum/pollum/turris/agger: que oīa precedentē vocalem positione longam facīt.

Diuersis verbis nōnunqꝫ fit positura
Consona quum simplex vocem finit prȩeuntem
Et que subsequitur vocem simul incipit altra

¶ Positio fit aliqñ in diuersis dictionibus: vt si vna dictio in consonantem desinat' et sequens dictio a consonante incipiat: vt in illo Virgiliano. Ad quē tum Juno supplex his vocibus vsa est.

Quum post vocalem que natura breuis astat
Mute subiecta est liquida/hec vocalis habetur
Communis/sed si sit longa nequit breuiari

¶Quando post vocalem natura breuem liquida immediate post mutam sequitur vel in eadem dictiõe vel in diuersis precedens vocalis indifferenter produci vel corripi potest: vt in illo Ouidiano heroidum. Jam patrem famulumq; patris lucẽq; timebam. Jdem alibi. Pistosamq; guidon grauidamq; amathunta metallo: Horatius in odis. Mercuri facũde nepos atlantis. Sed si natura longa sit vocalis breuiare nequit: vt ara trum/simulacrum/volucrum/febris/salubris/amatrix.

Uox si precedens vocali desinat/atq;
Jncipiat vocem comitantem consona bina
Illam vocalem non producit positura
Sed liquida illa sequens mutã/longat breuiat ve

¶Fit etiam positio (vt sentit Sulpicius) si precedẽs dictio in vocalẽ natura breuem desinat/& sequens dictio a duabus pluribus ve cõsonis incipiat: illo virgiliano fretus. Tribulaq; trahaq; et iniquo pondere rastri. At huiusmodi vocalis (vt mea fert opinio) que natura est breuis: nõ per positionẽ istic produci dicitur: sed per liquidã que mutã sequitur/cuius natura est (vt dictum est) vocalem natura breuem reddere ancipitem. Nam si huiusmodi vocalem per positionẽ lõgam esse contenderes tũc sequeretur vt huiusmodi vocalis semper produci deberet quod erroneum esse probat illud virgilianum. Terras que tractusq; maris celũq; profundum: in quo hec dictio que ante huiusmodi iunctuas indifferẽter & corripitur & pducitur. At illud virgilianum te non decipiat ponite spes sibi quisq;: sed hec ẽ angusta videtis. Illud quoq; horatianũ: linquimus insani rides premia scribe/ senim in huiusmodi iunctuis liquescit & vim amittit et vocalis precedẽs indifferens est per liquidam que mute subiecta est.

Principio vocis quãdo est x zita ve iunctum
Uocalem vocis fine haud longat preeũtis

¶Si dictio precedens in vocali natura breui desinat: & sequẽs dictio a duplici (quales x et z) incipiat: non fit positio vt probat illud virgilianũ. Jam medio apparet fluctu nemorosa zazinthos. Lucanus. Tales fama canit tumidũ sup equota xersem.

¶De compositione.

Prima patris quanta est eadem sit compositiuo
Quamuis vocalem mutet: modo consona perstet
Jnubo tolle innuba pronuba connubiumq;
vt causidicus et composita a iuro.
Et dicus a dico: sic degero peiero iunge
a sopitus a notus
Semisopitus eis sic cognitus agnitus adde
Jzimus a zima: [illegible] de sugo sanguisugamq;

¶Compositione cognoscitur prima syllaba. Nã cuiusq; quãtitatis est syllaba in primatiuo/eiusdem erit in cõpositione: dũmodo eadem manet consonans licet vocalem mutet vt fiant quero habet primã longam diphtõgo: ita et inquiro mediam que sine diphtongo scribitur. Et cado primã corripit sic et occido eius compositum mediam corripit. Sed hinc excipiuntur cõposita quedam a nubo vt innubus pronubus et connubiũ quod secundã cõmunẽ habet similiter cõposita a dico tercie in dic⁹ terminata: vt fatidicus. Et a iuro: vt deiero/peiero. A sopitus: vt semisopitus. Et cognitus/agnitus/a notus. Et azimus a zima/sanguisuga a sugo.

locals vbi
due vic cõ:
ueniunt.

vt bisortus bisacutus binium. triuium

Corripe bi bis tri longa rit ni positura

.i. duorum
annorum.

Iis primã produc binus/bimus quoq; trimus

.i. currus
duobus
equis
tract⁹

.i. bimus
vt bimulus.

Et trinus/bige/trige genus id reliquisq;

¶ Hec aduerbia bis/bi/tri/in compositione corripiuntur: vt bisortus/bisacutus/binium/triuium/biceps triceps. Excipiuntur ea quibus accidit positio: vt bissenus/bissillaba/trissillaba: producantur etiam ista binus/trinus/trimus/bige/trige/ꝙ id genus reliqua: vt bimulus/trimulus/quadrimus/quadrimulus/quadrige/bijuge/trijuge/quadrijuge.

Cũ pars compositꝰ prior (haud monosillaba) vocis
Finit in i: breuis est i: ni quando positura
Producit: velut hec tibicen vbiq; et ibidem
Iunctis reliquis produces compositiuis
Casibus obliquis quorum tantum i reperitur
U similiq; modo breuiabunt hisce latini
Compositis: greco breuiant simul atq; latini

omnipotens. i. q̃ ola põt omnia ger: qui cuncta gerit dapifer q̃ dapes fert/ igniuomus: ignẽ vomẽs. auricomus q̃ aureos crines habet. bijugꝰ. bijugi equi q̃ duo sunt ad iugũ. tibicẽ q̃ tibijs canit: licet ire licet vꝰstatim diduco: diuide reuel separare

¶ Quando prior pars dictionis cõposite (non monosillaba) in i per oẽs casus desinit tunc illud i corripitur ni obstet positio. Exẽpla de ijs que corripiunt: vt omnipotens clauiger/dapifer/igniuomus/auricomus. Sed bijugus/trige/ꝙ quadrige (vt dictũ est) producũt ꝙ id genꝰ alia: ij duplũ eni in longũ cõtrahũt quod ꝙ tibi scen facit. Exempla de positione: vt semiscriptus/semistratus/falsigraphus quãq; i hmõi per liquidam mute subiectã indifferens esse potest. Monosillaba dixi: da cũ prior pars dictionis cõposite est monosillaba. producitur: vt in ijs licet/scilicet/diligo/diduco si quis ꝙ hmõi. In oibus reliquis cõpositis que i in obliquis dũtaxat casibus (et non in nolatiuo) habẽt: i semp producit vt ijs quãticũq;/qualicũq;/quãtiuis/quãtilibet vtriq; tantidẽ pleriq; ꝙ similia. Similiter i producitur in his tubicen vbiq; ꝙ ibidẽ Similiter v in hmõi cõpositis corripit: vt pulueruletus/virulentus/quadrupes corpeta. Itidẽ o tam apud grecos: vt enophorũ: calcographus/ chriſtophorus q̃ apud nos: vt sanguinolentus/vinolentus/cynosura: ꝙ hec de compositis.

¶ De deriuatione.

Quanta patris prima est (si littera non varietur)
In deriuatis eadem plerisq; manebit
Hec tamen a breuibus tollas que longa tenentur

lapsus ruina

regio nobilis et fertilissima — fortuna euẽtꝰ .i. leticie omen piculũ — q̃ domos plenus — tegat.

Italiam/casus/iucundus/tegula/latus/

insula et spacium
quedam centum malus lasciuus
mouerī aptus herba annoꝝ luxuriosus

Mobilis et totus/sicelia/secula/nequam

ouium quia aque
pastor .i. humor terris iciuse
hac pressum .i. ouilio liquidus a inuenis sunt

Caseus/opilio/liquor/cū iunior/humor/

.i. nutrimentū
vel aliqd quod cereris ira
nos accēdit at: verstus. i.
qꝫ excitat ad ali: insanus vl scz sanguinꝫ .i. dens
qd agendū. .i. nutrimentū furiosus. ꝛ canalis gratri.

Fomes/fomentum/ceritus/venaqꝫ/vomer/

instrumentū hethalos
.i. aliter/rhinº/ quo agunt qui remū keth alpe
vel tardius benignus naues agit tell asyde.

Secius/humanus/remus/cū remige/petus/

mēsura terre
ducētoꝝ ꝛ. rl.
pedū ilogitu
.i. vitio ali: robur et dirus vel dine:ꝛ dimidiꝫ
quid dare. potentia mortalis ilatitudine. cathedra

Vitupero/vires/feralis/iugera/sedes

seria/e. vas
oblongum
artūqꝫ op:
ponuntur
.i. equus/bos/
q pasnepe et asinus .ſ. etiā rocis .ſx.

Rapaqꝫ/iumentum/cū denus/seria/nonus

mars belli
deus: ionis
filius ex sunt in quibus
an ape a launterne tunone nette iacēt infantes.

Simia/laterna/gradinus/rhetia/cune

ꝓprie cū dolore
siue indignatiōe
maiorē vocē e: supra modū
mittere interdū sumptuosus
.i. preceptio siue affectu vehe vel abiectus
vel norma mentē exclamare iacens. .i. filius priami

Regula/vociferor/profulus/priamidesqꝫ

ꝓterere/dila: pinguedo potest
niare/frāgere aut suis extra
debilitare mol ctum ac densa
lificare. tū: fue occisa

vt regis/legis/vocis.

Casibus obliquis rex/lex/vox/macero/sumen

sunt cū vniuersus
ꝑpius cōuenit honoris cupido

Adde comitia sic ambitus participale

Que formant per itum cognosco/agnosco supina

comodus/proniēs/ utilis/necessarius. .i.sicule aut siciliēses mise.

Oportunus/sicelides/alibi quoq; dicta.

¶ Deriuatiōe cognoscit prima syllaba. Nā quāta ē prima in primatiuo tāta etiā erit in deriuatiuo vt amator/cui⁹ prima corripitur sicut in amo vnde deriuatur: seruata tamen litteratura/nā aliquando mutatur litteratura vt in ibo: quod ab eo deriuat⁊ tum mutatur quantitas: nā in ibo prima producitur/ in eo eius primatiuo prima corripitur. Excipiuntur etiā hec que sequūtur que licet a breuibus deriuent producitur tamē in prima syllaba. Italiam ab italo rege/casus a cado/iucundus a iuuo/tegula a tego/latus a tuli/mobilis a moueo/totus a tot/sicelis a siculo rege/secula a secando vel sequendo vel potius a sene vt vult varro/nequā a nequeo/caseus a coacto/opilio ab oue/liquor a liqueo/iuuior a iuuene/humor ab humo/fomes ⁊ fomentū a foueo/ceritus a cerere/vena a venio/vomer a vomendo/secius a secus/humanus ab humo/rem⁹ a remoueo/remige a remex/petus a petendo/vitupero a vitio/vires a vireo/feralis a ferēdo: eo q; mortem fert/iugera a iugo/sedes a sedeo/rapa a rapio/iumētū a iuuo (columella autore) denus a decē/seria a seorsum et risu nonus a nouem/simia a simulādo/laterna a latendo/gradinus a gradu: vt docet festus/rhete a retineo/cane a caneis quibus similes sunt/regula a rego/oportun⁹ ab ob et portu/profusus a profundo/priamides a priamo rege/rex a rego/lex a lego/vox a voco/macero a macer/flumen a flue/comitia a con et eo. Ambitus participium a supino ambitum/vociferor a voco: et (vt quidā censent) a voce/sicelides a siculo.

¶ Que a longis orta corripiuntur.

A patribus longis venientia corripiuntur

est cuius sermo cū risu aliquid incessit.

qui potest vel natura aptus est diu stare.

est proprie iudex cuiuscunq; opis ponitur etiā pro munimento vel ornamēto capitis .i.crimen

Asta dicax/stabilis/manus/et titulus/viciumq;

acutus solers ⁊ prescius futurorum.

frequētatiuū a no/as

a trype .i.custos boum. i.pingue intestinū.

Atq; sagax/siquidem/nato sicq; bubulcus omasum

.i.simplex insulsus

.i.vrina

exterior pars sub corendice dicitur

varices vene in cruribus q; frequēter tumide sunt ⁊ oborte a quib⁹ varicosus appellat⁊ q; tumidiores habet huiusmodi venas

Et fatuus/lotium/femur/ac odium/varicosus

est p; quod via datur vel fundū fluminis lac⁹ maris ⁊ cuiuslibet cūq; aque vel loc⁹ q; ppter breuitatē aq transiri potest.

.i.somnus.

.i.inducere somnū.

.i.candela.

Dux ducis/atq; vadum/sopor/atq; sopozo/lucerna

fonitus qui er arvore aut re alia confracta redditur.

caducũ debile et quod facile frangi potest.

prima pars spicae.

Adde frago/fragilis/quater/atq; quaternus/arista

puluis minutissimus aridus

Junge farina/oculus/pluuia/atq; curulus/harena

frictilla vel cibus ex pulte factus diminutiũ ab offa.

a pointe or a skirysse

Aqua māma diminutiũ

signũ simile illi qđ fit in cera litteraꝝ

Sic aqua/ofella/et abes/ligula/atq; mamilla/sigillũ

vetula eo q̃ multos habet annos

fustis in mensa iscutella vel in symbolis

caulicꝫ rei congeries in acutum clata

trabs cui tectũ imponitur

Atq; sodalis/anus/vel aceruus/iunge tigillum

macula/culpa/ vel signũ quod aliqđ notat

Letatur

incoctus immaturus

His nota sic vir ouat coniunge fides et acerbus

¶ Hec aũt a longis corripiuntur. dicax a dico/cis. stabilis a stabo verbo. Manꝰ a manu/ab-sine munio. Titulus a tutum tutu: vitiũ a vito: sagax a sagio: siquidẽ a si ꝯ quidem: nato a no/nas. bubulcus a bobꝰ: omasum ab omne: fatuus a fatum: lotiũ a lotũ femur a femina: odiũ ab odi: varicosus a varix: dux a duco: vadũ a vado/is. vel vador/aris. sopor et sopito a sopio verbo. lucerna a luceo: fragor ꝯ fragilis a frango: q̃ter et quaternus a q̃tuor: arista ab areo: farina a farre: oculus ab oculo: pluuia a pluit preterito: curulus a curru sine curuo: harena ab areo: aqua ab equo. ꝯ plano: ofella ab offa. Abes ab absum: ligula a lingua: mamilla a māma: sigillũ a signo: sodalis a suadeo: anus ab annus: aceruus ab aggere: tigillus a tigno. Nota a nosco/a quo notꝫ es: vir a vi: ouat ab o letantis interiectione: fides a fio ꝯ dictũ: acerbus ab acer.

¶ De diphtongo.

Cum vim seruantes vocalis syllaba iungit
Binas: diphtongus fertur/que longa tenetur
Vocalis comitans quã: ꝯ vult breuare latinis
Ast ediuerso grecis producta locatur

¶ Diphtongo cognoscitur prima/syllaba: vt audio/euge/aeneas/foenũ. Nam vbicũꝫ fuerit diphtongus: ibi longa latinis in dictionibus est syllaba. Sed si vocalis sequatur corripitur apud latinos: vt pracire praecisus. In grecis th̃ productur: vt in aeacus: aeus et aegrus. Ouidius. Aeacus egnã genitricis nole duxit. Lucanus Purrus in occasus: sed puri gurgite aeas. Virgilius. Surgite cum medio portans aegrꝰ hebrus. Diphtongus (vt diffinit Sulpitius) est cõiunctio duarũ vocaliũ in eadẽ syllaba vim suã seruantiũ. Diphtongi apud latinos sunt quatuor: quarũ due au et en scribũtur ꝯ proferũtur. Diphtongi apud grecos (vt tenet Torrellius) sunt octo: ꝯs hic enumerare plongũ foret: quare q̃ eas nosse et velit cundẽ Torrelliũ legat

¶ De prepositione.

Prepositura eadem remanebit compositiuo
Quanta fuit simplex: vocalis ni breuiarit
Hanc comitans: longat ve sequens illam positura
Prepositas iacio iunctas longat positura

¶ Prepositione cognoscitur prima syllaba: ois cui prepositio in cōpositione eandem quantitatē seruat quā in simplicitate: vt e/in edisco que producitur tam cōpositione q̄ simplicitate: et re in recubo que corripitur tam cōpositione q̄ simplicitate. Sz aliquando vocalis sequens facit hanc corripi: vt in deamo praeciuus: q̄ aliqñ producit positione: vt in respōdeo: producūtur etiā prepositiones cū iacio iuncte: vt in adisco conisco/subisco/obisco/mis: no: nam prior i est consonans: et sic fit positio. Quidnus Adisce troiane fuia sorē anthenora pacis. Virgilius. Vis germane malis oneras: atq; obiscis hosti. Nā illud Lucani figuratū esse oportet. Cur obiscis magno tumulū me nesq; vagantes: q̄ illud Silij. Arietat in primos obiscit: immania mēbra

E/de/prae/pro/se: sic di si nulla sequatur

Vocalis: debent longari prepositura

.i. longe vel procul fugiens vel procul a finibus suis vagans				antistes pphano rū oracu: loriq; inter: pres.	
.i. profugus	.i. pfugio	.i. pfugo	.i. ppheta		.i. pnepos

Pro breuis ante fugus/fugio/fugo/pheta/nepos q̄

	crudelis petulans pro:			.i. festinare quasi ante tempus parare	pprie impi ponit aliquando p alto
.i. neptis filia. car.		.i. publice legere	.i. pdicere.		
.i. proneptis	.i. pterimus	.i. pfiteor	.i. pfor	.i. ppero	.i. profundus

Sic neptis/teruus/fateor/fari/ pero / fundus

.i. irreligiosus/non sctūs/execratus/sacrilegus: etiā appellat q̄ ex religioso vel sacro in hoim vsum cōuersum est		ex sacro humanis vsib⁹ pmiscuū face: re.	.i. pcul dubio vtiq; pro facto	subita vis ventorū cū turbidū elatio fluctuum.	est quibus hominibus plumbo: in: terdū ecclesiastica admini: strandā cōcessus erat
.i. prophanus	.i. pphano	.i. profecto	.i. pcella		.i. pfestus

Et phanus/phano/sic fecto/cellaq; festus

	ostiprynge			.i. iter facere	
.i. genus		.i. petere			
.i. propago	.i. ppages	.i. pcio	.i. ppercus		.i. proficiscor

Sic pago/pages/cio/percius/atq; ficisor

	pprie pregustare vino poculum altero afferre	supra modū exponere	.i. profectio

Iis pro cōmunis propino/profundo/profectus

argumentū
quod vtriq;
aduersariū
capiti.

Greca di pro breuiant velut ista dilema / proponthus
.i. diuidere separare
qui bene disserit eliganter enarrat

Di nos lōgamus preter dirimo / atq; disertus
Est re breuis / ni quum producit eam positura
Re longat refert a res / reiscitq; aliquando

¶ Ye prepositiones e de prae pro et se tam simplicitate q̄ cōpositiōe pducunt: nisi vocalis sequat̄ tūc eni corripitur: vt in deamo dealbo. Sed prepositio pro corripit in profugus / profugio profugo prophet̄a pronepos pauro / proterruus pfiteor profor aris. ppero pfundus pcella pphan⁹ pphano pfecto q̄ pficiscor. In iis tamē ppino pfundo pfectus est cōmunis. Ye ppositiōes di et p in grecis dictionib⁹ corripiunt: vt in dilema et pponthus: sed in latinis dictionibus di pducit̄ ꝓter in dirimo q̄ disertus. Hec ꝓpositio re vbiq; corripit: vt in redeo nisi quando eā pducat positio: vt in reddo resto. Producitur etiam re in refert quando cōponitur de res et fert / producit̄ aliq̄n in reiscio. Virgilius in georgicis. Reisce ne maculis infuscet vellera pullis. Et eneidos. xi. reisciūt parmas q̄ equos in plia vertūt Stac⁹ thebaidos. vi. Et patria vigil arte locon hos reiscit ictus. dico reiscio aliq̄n quia re nūq̄ natura pduciturlicet eni primū i fit cōsonans tñ qa nō fit duplex cōsonās nisi ponit̄ inter duas vocales ante cōpositionē (vt patet in bisug⁹ et trijugus) ideo nō est positio q̄ ideo natura corripitur. vt eneidos. v. Ore reiectantē mixtoq; in sanguine dentes.

¶ De exemplo.

Syllaba si quanta est dubites et regula desit
Exempla autoris probi tu consule semper

¶ Exemplo cognoscit̄ prima syllaba. sicubi eni nō succurrit regula. ad autor exēpla confugias vt si hesitaueris quāta sit prima huius dictiōis numisma consulas illud horatianū Regale numisma phillippos et ita eius quantitatē inuenies.

¶ De precepto siue regula.

Preterita elongant duosyllaba cuncta priorem
Sed bibit atq; fidit scidit et stetit et dedit auferr
Cum tulit / in quibus et vocalis preuenit altra

¶ Precepto siue regula cognoscit̄ prima syllaba. Nā omne preteritum bisyllabum producit priorē vt vidi legi / hec tamen primā corripiunt bibi fidi scidi dedi steti et tuli et cetera omnia vocalem ante vocalem habentia: vt rui fui.

Preteritum primam geminans breuiabit vtramq;
Sed cedo et pedo cum alijs quibus est positura
Collas que breuiant primā longantq; secundam
Preteritis reliquis tanta est quoq; syllaba prima
Quanta est presentis tamen istinc excipiuntur
Hec genui / polui / potui / simul atq; coegi

Reppulit et sic rettulit illis repperit addas

¶ Omne preteritū geminās primā sillabā vtrāq; corripit: vt pupugi/tutudi. Hinc tri excipiuntur preterita a cedo et pedo cū aliis in q̄b⁹ est positio: vt cecidi/pepedi/momordi/pepēdi/q̄ primā sillabā corriūt pducta fcā. In oibus aliis p/eteritis tanta ē p̄ma p̄teriti quāta ē p̄sentis. Vbi excepi⁹/genui/posui/potui/r coegi/quoy prima corripit: licet prima p̄sentis vndens sit longa: similiter hecr eppuli/rettuli/reperi/quoy p̄ma positione producitur: licet p̄ma presentis vnde deducūtur sit breuis

Prima presentis quanta est ductis eadem sit
Littera si non mutetur/vel sit positura
Primaq; preteriti quāta est eadem sit in illis
Temporibus cunctis que deducuntur ab illo
Ram/sem/rim/ro/se/sunt preterito quoq; ducta
At de presenti sunt tempora cetera cuncta
Participans presensq; gerundia dulcq; futurū

¶ Annotandū est q⁹ quanta est prima p̄sentis tanta erit in eius deductis: vt in amo cuius p̄ma corripit: itidē in amabā et aliis deductis. Sed si littera mutetur vel sit positio hec regula fallit: vt in reor cuius prima corripit: tamē in rebar ei⁹ deducto pducit. Similiter in edo cuius prima corripit: tamē in essem/em⁹ deducto pducit positione. Aduertēdū est etiā quanta est prima p̄teriti tāta erit in eius deductis: vt in legi cuius prima pducit: sic et in legerā legissem r aliis deductis. Et in steti cui⁹ prima corripit: ita r in steterā stetissem et reliqs deductis. Et hec sunt deducta a preterito p̄fecto indicatiui p̄teritū plusq̄pfectū eiusdē modi: vt amaueri/p̄teritū p̄fectū optatiui r futuri: vt amaueri/p̄teritū plusq̄pfectū optatiui r futuri: vt amauissem/futurū futuri: vt amauero/p̄teritū infinitiui: vt amauisse. Reliqua aūt tpa a p̄seti deducūt: sicut participia a p̄sentī r posterior futuri i d⁹: etiā gerundia i di/do/r dū

Ruo ppie cōcidere aliq̄n deiici/diruere/euertere/cōplanare vel festinanter ire/siue l p̄cipitare/r sine cautela in aliquem impetū facere: nōnūq; impellere.

De supino.

Prima producunt bissillaba cuncta supina
Tolle supina queo lino/do/ruo/sto/sino/eoq;
Atq; reor/cieo/fero/que primā breuiabunt
Sed cunctis ceteris est sillaba prima vltimis
Quanta est preteriti de quo deducta fuerunt

¶ Omne supinū bissillabū pducit porrē sillabā: vt nssū/lotū/demptis istis q̄tū a queo/itū a lino/datū a do/rutū a ruo/statū a sto/sitū a sino/itū ab eo/ratū a reor/ctū a cieo/(nā a cio ārte pducit)/satū a sero q̄ ola porrē corripiūt/sed ceteroy supinoy tāta est p̄ma/ānta p̄ma p̄teriti vltimalcūt: vt amatū cui⁹ p̄ma corripit vt l amaui vltima deducit

In ductis eadem remanebit prima supini
In rus participans/sic preteritūq; supino
Sunt derivata et verbalia pleraq; cuncta

¶ Obseruādū ē/quāta ē p̄ma supini/tāta erit l ei⁹ deductis: vt l itur⁹ cui⁹ p̄ma corripit: vt l itū ei⁹ simplici excipiūt ambit⁹ participiū cū q̄busdā aliis l derivatiōe p̄ductis deducta a supino sūt ista: participiū p̄teriti r potis futuri sūt ola ferme/vbalia

De crementis.

vt amamus vt volamus possimus

A medijs verbum producit/et v breuiabit
vt dare circundabam venūdabo pessūdarem

Ex do fit da breuis cum prime componitur tuis
vt amemus. amaremus. ameris legemus. legeris. amatote. docetote.
docemus. doceremus. doceris. audiem⁹. audieris. legitote. auditote

E simul o medijs verbum producit vbiq;
vt legeris vel legere imperatiuo ꝑsenti optatiuo tempore
presenti indicatiui legere. presenti legerem.

Sed super r prius e breuis est in tempore quouis
preterito imperfecto cōiunctiui legerem

Terne presenti imperfecto preteritoq;
vt amauerā/legerā/amauerim/amauero/vt amaberis vel re.
docueram/audiueram/docuerim/docuero/doceberis vel re.
legerim legero

Et pre ram/rim/ro/beris et bere a boq; futuro
vt amauimus/legimus/docuimus/audiuimus. vt audimus

Coripit i super m verbum medijs: nisi quarte
vt audirē audirer audire.

Tempore presenti/at super r producit vbiq;
vt amaueritis docueritis legeritis
audieritis legitis amabitis docebitis. vt petiui audiui conuiui.

Coripit i pre t verbum medijs: super v/sed
vt audi tis vt audito audite.

Et tis presentis quarti ſ terus/sic to teq; longat
vt possimus velimus malimus nolimus
possitis. velitis. malitis. nolitis. nolite/nolito.

I super m vel t possum/volo/nataq; longant

Sequūt regule speciales de primis sillabis secundū ordinem litterarum.

A vt scabo scabellum labium.

A ante b.

Pre b primis breuies: producito ducta

Fabula. ppe sermo vt ꝓfabulatio. vt res ad vtilitatē siue delectationē hoīs conficta.

q ventilatio fit .i. ad flan p estate ad redū abilis frigerādū cop⁹

vt fabar fabor fabilis fabula fabella: vt flabā flabo flabilis flabellum: vt nabam/nabo/nabilis/vt stabam/bo. .i. hoim diuersoriū siue hospitiū.

A for/flo/no/sto/preter stabilis stabulum; q

.i. ruina ꝛ macula

tracta ab .i. leuiter
a hornēt oleo aut ac sensim
q̄dā ẏmis aliolīq; descēdere.

A longant cabro/labes/labor quoq; verbum.

A in primis.

.l. cibus: sed maxime qꝫ bruta de= pascunt.

.l. putrere/pu= grere/deficere

putridus et qui tabes patitur .l. sanguis corruptus tabe fluere. ū. in singulari. .l. morbus

Tabidus et tabo: sic tabeo. pabula/tabes

Scabidus et strabo propriū et quedam antea dicta

¶ A ante b in primis syllabis corripitur: vt scabo scabellū/labiū. Excipe deducta a fo faris: vt fabar/fabor/fabilis/fabula/fabella. Et a flo: vt a flabā/flabo/flabilis/flabel lū. Et a no: vt nabā/bo/bilis. Et a sto/as. vt stabā/bo. ꝑter stabilis ꝙ stabulū que a bre uiant. Producū: ur etiā cabro/labes/et labor verbū. Tabidus/tabo/tabeo/ tabes no men/pabulū/strabo quando est propriū. Et antea dicta vt deriuata que deriuatione noscū tur: vt ꝑabulor a pabulū. tabesco a tabeo/es. tabefactus a tabes ꝙ. Quodsi ali cubi equissime lector iusto succinctiorē me iudices: ad supiora ꝑcepta. i. gñales regu las recurras velim. Nā breuitatis amator ꝑ Horatianis monitꝫ. Quicqd ꝑcipies esto breuis vt cito dicta ꝑcipiāt animi dociles: teneantꝫ fideles. Nōnulla hic ꝙ inferi= us prętereo: q̄ (cū superi⁹ satis manifesta sunt) sepi⁹ repetere supuacaneū foret.

Annotatio

incoctus vel immaturus vt acerbus macer

A ante c

A prę c breuies/pro forti longa sit acer

.l. disertus qui facile fari et ornate potest .l. thracia regio europe latissima a Jepe quedam auis .l. fluuius

Facundus thrace/sic thracia/graculus acis

indumēti genus pudēda maxie tegens

gētilis de thracia thracis et thracyn flores nigri coloris vt brachīū. bracha.

Thrax simul obliquis bacinia/sic quibus aut b

brūdissimus nobilis tra= gediarum scriptor pacuuius.

.l mitigare leuiare ꝙ pa= cificare mitē ac placidū facere placo.

vt pacis. paco.

Aut p prędet a/demas baculus/placeoqꝫ

distātia/in= terualli/vel inter capedo est recreandi gra= tia huc ꝙ illuc de= ambulare .l. pactū facere

.l. breuis

Atqꝫ brachus/spaciū/spacior coniunge pacisor

latro in italia ꝙ etiā villas incēdebat: ꝙdā dicunt fuisse seruū euandri regis. quidam ppīus

Communis cacus macero ac achademia dacus

A in primis

promontoriū / licetur ppe syracusas autrū / versus

a q̄ bellicas machinas vocam⁹ opera fabrilia quibus in bello vtimur

incōstans esse et quasi alternatim moueri

rubens flos herba eiusdem nois nascēs / est etiā gēma amethisto similis

Pachynnus machina et bacillo iunge iacynthus.

est p qō via datur vel fundum fluminis / lacus maris: et emuscūq; aq̄ / vel locus q̄ propter breuitatē aque trāsiri potest vt vadum

vas quo vinū cōditur. cadus

proprīū viri

Corripito a pre d / sed produc gadilon adam.

Ante d.

.l. morbus / tabes / calamitas / periculū / fractio / fragmētū

vrbs in gadibus vel ipsa insula fluuius

.l. trāsire: mō ad vteriora ducere aliqñ trāsferre vel interpretari

insula oceani vltra bethicā hyspaniā citra colūnas hercules

Et clad es gadir ladon traducere gades

.l. ire. a vado / is.

.l. dedere

roote

hortari alt⁹ quem ad id qō intēdim⁹

phenicens color seu puniceus

Vadere cū trado radix sic suadeo spadix.

mars belli deus iouis filius ex ione vel iouonis

vrbs illirico mari prima vel q̄dā mare qō magis sit petrosa q̄ cetera maria.

.l. cōplanare indifferēs

filius sine patre

Rado / at cōmunis gradiuus et adria adriaticus

.l. callidus astutus vt vafer

a safyre

preciosus lapillus

ex affrica

A super f breuies / produc safirus et afer

Ante f.

¶ Quidam tamē scribūt saphirus cū ph et ītidem apher

.l. acut⁹ solers q̄ reges agi sōlent

via in nauiq; in ea maxime que q̄ actuaria nis q̄si acute nauiq; cito agi possit.

.l. militare vestimentū

sentiens sagax

statua. imago.

vt ago / is. sagum

sagax

hippagiū vīgo.

Est breuis a pre gni agea / agalma q / dago

Ante g.

que ex candida farina fiunt tenuissima ad patinarū vsum.

miles gregarius pater ptho: lomel.

case agrestes stes siue pastorales

mulier pudēs ingeniosa incātatrix diuinatrix

versuta q̄ pita sacrorū q̄si sagax tis agat

Lagana / sic lagus / magalia / sagana / saga

A in pȝimis.

presentio
.i.futurā ab diuinatio
sentire ꝓsenti vel predi=
.i.scute re vt diuinare.uinatio .i.ꝓsentis .i.venditor .i.callidꝫtas
sentire vt presagio presagiū presagus inde sagarius sagacitas

Sagio cum natis bȝeuiato sagumqꝫ sagaȝqꝫ.

bellaria seu dul= genus telī
ciaria que ad le= qō scuto tn=
cundā mēsam fixa trahat̄ dades/depulsio/
apponūtur item rhete iactura

Pȝoduc tagicia et tragemata ttagula strages

.i.error vt summa gr=
pote res vt̄ dorū pars
flagris vel ꝙ virga cui⁹
.i.plorare arbor crepatiōe diminutiuum
flere more thecis operiorīs quedā dign⁹ est flagellum.
infantiū gladiꝰ lectorū vt fagus.flagitiū flagra.i.um.

Uagio vagina et sic stragula: vel quibus aut ſ.

vicus paganus hoc est
plures rusticane dom⁹ vtraqꝫ pars
ꝓtecte sint ꝙ aliū spacio phyllare vt .i.casuculū debile
remote ab vrbe. .i.villan⁹ foliꝰ ꝙ qō facile
vt pagus paganus pagina .i.ardere frangi potest

Aut p pȝecedit/bȝeuiato flagro fragiliſqꝫ.

.i.sonit⁹ qui ex
arbore aut re reterarius
alia cōfracta .i.reddere accipiendā diminutiuuꝫ de
redditur odorem feras flagro

Sic fragoȝ atqꝫ fragro plaga rhete vel oȝa flagellum

qui ab aliquo
altius est non omne ani=
.i.nutrire qui alit mal vo= qua anes
vt alo alumnus lans volant.

A bȝeuiēs super l/pȝoduces ales et ala.

A ante l

eis ludus
magna ex
.i.vna triū gtei fortu ouium
furiarū na varieta est mota
.i.spiritus infernalīū .i.spirare te ꝓsilīes clamare

Halitus alecto sic halat et alea balo

piscis ma= genus est
flumen rinus. tormenti

Alia calonis balena balista vel halec.

obscuritas et
pars rotūda arbor mali= vmbra spissi=
in facie in mō= fera ferepo tudine aeris
rem mali mifera facta pomi species

Hec mala hec malus caligo iungito malum

A in primis.

aqua in altitudine ꝛ palã latus diffusa. .i. magis velle

edes supbe amplegꝫ vocant.

vagari errare item sepire ꝛ quasi palis munire

Palus li malo verbum palatia palo.

instrumẽtũ p quod vinum defluit cũ cal. caetur vua

inquinatio sordes.

Palantes qualis sic qualus qualea squaloꝫ

ex salentino italie promontario

proprie plenus esse.

Et salentinus scalena et squaleo scale

tunica prolonga vsq; ad talos descendẽs

pena par

Talio cum talis talaris talea talus

proprie tribuere exhibere facere dicere prostituere mittere.

.i. spiritus vel sacerdos iouis vt flamen.

A super m produc/sed amo damus abbreuiabis

A ante m

.i. nihilominus aliqñ ponitur pro statim.

a mantell vestis lania

edendi cupiditas

Et chlamys atꝫ fames thames et tñ adde camerꝫ

insula in aegeo mari circa thraciã. Altera est in eodẽ mari insula samos contra ephesum sita.

.i. incandus vt amenus

.i. induere soror circũisicere patris amicio amita

Et samos his addas polisillaba cuncta nisi ista

.i. bractea sed bractee tenuiores sunt lamine grossiores quales sunt ex quibus arma cõficiuntur.

.i. flere dolere voce tristi dolorẽ exprimere vel conqueri.

proprii viri

omnelligamen.

Dameta amentum lamentoꝫ lamina iungas

voce modulare cantare laudare diuina re p̃dicare canore p̃ferre ꝛ cãtando pronunciare.

a pype of a cõdyte.

vt cano

canalis

A super n breuies/pro podice longat at anus

A ante n.

A in primis.

anglice hore
regula in= hered.
de canoni= interdū p
cus. i. regu antiquis
a rynge laris. accipitur. albesco.

Anulus et canon canus cum caneo danus

fluuius grandis qui germaniā
hoore mar a dacia separat et p hungariā
ysler. fluit tandem multis hostijs in
hempe. .i. leccator. pontū ruit alio noie ister.

Canabis et dane cum ganeo danubiusq;

vetus rex in la=
tio qui saturnū p̄mus iteroit⁹
fere frugū dr accepit socium vel primus in=
cui ianue ar= tritici hordei regni. hic ob gressus vel
stodia demā= farris ⁊ simi= prudentiā di= ostiū perfo=
data est. lium. citur bifrons ratum. .i. lanitiū

Janitor/et granum/ianus/sic ianua/lana

tenera pilatio dr
ꝓprie dicit cū ali= ad lanae similitudi
qd ex integro q̄dē nē q̄lis in ado=
sed nō satis solido lescētiū genis ⁊
per minutissimas in pomis q̄bus=
partes stillat. .i. diſ inferi dam cernitur. .i. lana.

Mano cum manes lanugo lanitiumq;

homo paruae
nimis statute
cū dies clarus paululūq; su=
est ab omine pra terram
boni nois. extans. sacer .i. templū.

Maneq; cum manis nanus phanus quoq; phanum

deus cui figura
sacro pastor⁹ equalis est breed .i. planitas.

Phano pan planus panis sic planicieſq;

n. endas ⁊ stultus
et qui in rebus
.i. integer natādo ꝓtinuatiū inanibus studiū
incorrupt⁹ transire de vaneo a padocke collocat.

Et sanus trano vanesco ranaq; vanus

vent⁹ ab aphri=
ca flans scz in
austrum et alīs de
vt apud zephyrū. aphrica

Vante p. A pre p breuies/produc tamen aphricus apher

supabundans
edacitas imo
homo de fluuius derata ⁊ inopia
apulia thessalie. voracitas. gentiles de capadocia;

Apulus apidanus sic crapula capadoceſq;

A in primis.

mons est qui ab
alpibus procisis
vniuersam italiã
gallus vsq; in siciliam
castratus diuidit a butter stye

Capo apenninus cum lapathe papilioq;

.l.cõmedere qõ tantum ad pueros qui admittant vox ponti fex. summus

.l.pedagogꝰ pater/verbero. .l.papus .i papo .l.pape .l.papa

Papas/pus/ po/pe/ pa/et sapis cũ fluuius sit.

est q̃ vestes lauant gre=ce vocatur genus pessimũ

.l.verberari a pasiep smigma piscis

Vapulo cum rapa sapo saperdaq; vapa

pronincia vbi conditũ est bunduslũ

lapillus pciosus

Saphirus cũ papinius/sit apulia at anceps

vt aqua aquila vt quacqua quaq; nequaq;

A pre q breuies/sed produc compositiua A ante q

qui inspectiue extis futura predicit qui et extispex ẽ vt aruspex .l.plus capitinus .l.siccus .l.torrerificcari siue torridũ ac siccum esse.

Curta fit a super r/ni arũcus et aridus aret A ante r.

vbi teritur frumentũ et morbus capitis altare

Arinca arene sic area et ara deorum

quod bili cõtrarium dl. prouincia l asia minori inf syriam et ioniã cuꝰ incole vocant caries. amatus

Barium item baris carus cum caria charus

herba est acuta e duros russia spartũ fructꝰ palme et ficus ficcus vt potꝰ malus populi sunt in asia minori contra rhodũ.

.l.clarũ esse .l.lucidus

Clareo sic clarus carex sic carica careo

.l.rex caldeorũ vt farto fare stare/nare/stare. .l.verbũ

Darius/et verbũ crescens (preter dare) quod uis

A in primis.

inmutissimos .i. scius/gnitus
lapillos sigt doctus ab hic/hec/hoc

Glarea cum gnarus larex lic iarus et harum

animal est
tã in tra cp̃ vbs thessa=
in aqs ha= liae a qua
bitãs volat achilles õr
a puppn eni et natat. larisseus

Larus et larus larissa et narea narix

insula in mari aegeo parua insula
que fuit vltrs egipti .i. obedire a quis/qui.

Naricia et nares pharus cum parco quarum

pprie õr qui pe=
rarius des obtortos habet
fieri. vel flumina.

Quare et raresco rarus coniungito varus

regio asie maioris
inter iudeã t egip= lapillus
tũ. est aũt tripler pciosus
homo de arabia. s. felix/pe= coloris
grabia trea et deserta viridis

Est cõmunis arabs et arabia iunge smaragdus

est media pars orbis terre
asia minor est pars asiae:
ies q̃ fuit sub imperio roma=
norũ q̃ hodie turchia õr cli sigt flumins
vt asia paludẽ abatae

A super s/breuis est: demas hinc asia asopus

A ante s grandis flumins
colchorũ t etiã
vbs: hinc medoea
filia regis colcho=
rũ: õr phasias et nasones dicti
.i. oscula phasiane aues ul= pars sunt ab ertã= idem quod
pudicorũ illinc allatae capitis tibus nasis vasum

Basia cum phasis nasus naso quoq; vasa

insula inter epyrũ
et brundusium vt casina caseus

Salon/sic propriũ casel'ius antiq; dicta

¶ Antea dicta vt preterita bissillaba: vt rasi a rado/suasi a suadeo: t supina bissillaba
vt calum rasũ suasum et corũ derivata: vt insalor casus ratio. 3tẽ caseus a coacto. ꝛc.

p̃ma pars
dom^o p̃ti
net mediã
area i quã
collecta ex vermiculus
oi recto cripuus no=
pluuia de= cuus lucem

A ante t. vt quater .i. niger icendit. fugiens(is mought)

A pret breuies/tolle ater et atria blata

A in primis.

comedia iocularis et scurrilis.

ynke/or bletche.

Ac atramentum sic atellanaq; blatit

fuit oppidū oscor. i cāpania vbi grāde ap̄hitea-trū erat. fuit vetus vrbs in cāpania iuxta pōtinas paludes. .i. felix .i. vniuersalis.

Atella atua et catus sic catholicusq;

decretū deor. natura volūtas oraculum quod dixit ant̄ mors. a iaunterne. .i. extendere vt que derivatione noscunt vt fatus a fatum supino q̄ natus latus status

Fatum laterna et lato simul antea dicta

.i. mitis festiuus vt matur⁹/mater est ex q̄ aliquid fit. materia/frat qui meret est pena dā accepti nū cā vel beneficij gratus beneficiū amicitia. gratia idē quod gratulari vl̄ gaudere. grator.

Et quibus in p̄sit simul r muta p̄ceunte

filia coei titani mr̄ apollinis q̄ diane vñ apollo dr̄ latous latonis⁹ latoides q̄ diana dr̄ latonia/latois/idis. iterpres ꝓpheta poeta filius celi q̄ veste vel terre. .i. ampla spaciosa.

Latona et vates saturnus mobile latus

mons in vrbe roma vbi nūc palatiū cū mi pontificis q̄ basilica scti petri: dict⁹ a vaticinis ibi datis olim quasi faticinor hoc est fata canere. .i. quia vel in quantū.

Vaticanus vaticinor sic quatenus adde

latior oppido incondite via in qua ꝙue q̄ maniter nre ꝓpis solet. loqui.

Communis plateꝫ sic platea blatero statim

serp̄s aquas ipsas suo veneno inficiēs vel quedam herba. fuit rex mauritaniae q̄ astronomiā dr̄ inuenisse/etiam mons altus mauritaniae/q̄ pocte fingūt esse maximū gigantē/est etiā fluuius.

Et cratis natrix et natas et atrox et atrides

vt auis caueo vt auerto auerior auello.

A super u breuis est/a produc compositiuis

A ante b.

A in primis.

.i. fulgere
l'auri co=
lorē red=
dere.
vt clauis clau⁹

.i. color
auri.
flauus

Et quibus l preit a cum mata illi preeunte

.ppriū
viri.

.ppriū
viri.

.i. celer industrius
habilis diligens
nauus.

Sic dauid/dauus/gauisus/gnauia/gnauus

.i. magis velle

.i. mars
deus
belli

filia latini
regis.

Maius cum mauult mauors lauinia nauis

qui se in
naui agē=
da exer=
cet.

.i. nauta

q̄dā auis
que pul=
chras hȝ
pennas ꝛ
turpes
pedes.

.i. prauū
facere.

.i. malus
quersus

.i. nauī
iter fa=
cere.

.i. dulcis.

Nauita pauo prauo prauus nauigo suauis

vbs palestinae
l'udee vbi olim
regia gaza. i.
pecunia erat
vt pax axis

gaza

.ppriū
viri
lazarus.

Fasi x ꝛ z A super x et z/producuntur posituꝝ

a cawdron
vas eneū
vt leues

.i. frequēs
vt creber

.i. freq̄nter
crebro

crebenus

E ante b. Ebe b primis breuies/sed cū duo cōsona presunt

.i. pellis
dame.

.i. obligatū esse.

afener.

E longa est pre b/sic nebris debeo febris

.i. apollo q̄
iouis et la=
tone filius
fuit.

.i. equus

materis que
ex eliphanti
dentibus fit.

Ebosia et phebus sebus rhebus simul ebur

.i. infirmus
quasi parū
habilis.

fluuius thracie
ortū habens ex
pindo monte.

pater sanctoꝝ
iacobi ꝛ iohis
euangeliste
apostolorum
iuuentus.

Debilis ac hebrus zebetus zebedeusq̄

E in primis

thebe/bes.grē=
Alta iuno= dis vrbs egip=
qui nimis po= nis puncr= ti ab vsyride
tu alienat' ē na iouis rege condita
mēte.ponti= añ ganume thebe/arū.vel
turq; aliqñ dem.Tan= thebe/bes vrbs
p pleno q ha= dē facta vr= boetie.fuit et .i.dis=
bundanti. or hercules alia in sicilia ns

Ebrius ac hebe/thebe/phebe anteq; dicta

C Antea dicta: vt ea que dermatione nosc̄tur: vt a debeo debitū debitor rē. a debi=
lis debilito et debilitas. Itē ea que prepositione nosc̄tur: vt debello / ebibo ebullio,
Similiter q̄ cremēto cognosc̄tur: vt nebā/bo/bilis. flebā/bo/bilis. et hui⁹modi.

vox in memorib⁹
q̄ locorū cōcanita=
tibus resonans et
qui caret inter has qui mun=
vt secus lumine res sunt vocātur

Ante c sit breuis e/sed produc cecus & echo

E ante c.

lumnib⁹ .i.fecundū fertilis optimus
priuare facere et habūdans regio gentilis ex grecia

Ceco/fecundo/fecundus grecia grecus

fecem facere
.i.male olere vel fece inficere

Feceo cum feco fecas fecus quoq; fecis

vas.s.ampulla
vt dicūt de au= proprie dispensator
ricalco .i.adulter pprīū viri familie

Lechitus mechus mecenas economusq;

q̄ iussu magi=
stri pp̄m vocat pprie q̄ sine cōsi=
aut aliq̄d obser= deratiōe aliq̄
uādū mbet aut aut mō q̄d agit
gesta diuulgat et quasi rē pte
aut aliq̄d publi= occupat/vt q̄
ce vt p̄uatim vt= cadit capite i= q̄ exta separāt
ditioni ppōnit clinato q cor= ab inferiore
aut feras dic vox ipsa pore sequēte. uiscerum par=
tio festos ludicat preconis te.
vt mecū/tecū/secū vt preco preconū preceps p̄cordia

We/te/se/pre cum multis cum pre quoq; iunctis.

turbati ac mali de qua ali=
cordis/miserū q̄d con=
etiā pro stulti⁹ .i.parua res spicimus
ponitur vt regula specula.

Uecors/de quinta sit diminuentis ducta

substa mū pactū
vel pax q̄ fit inter
dimicātes adiecta= C ante d.
nū deformis exe=
crādus crudelis
vt ledo fedus

E pre d produc/breuies edat es edo pro dic

whittin. de quā. syl. C.iii.

pastoralis

quedã arbor baculus a pes vt fedco

Et cedrus atq; pedum pedis et polisyllaba demas

regio mato= possessio discordia/dissentio
ris asie as= rustica et vbicũq; est multi=
sirte et gsidi vbana tudo hominum.
adiacens .i. predium. fastidia

Media prædia pedico tedia seditioq;

assiduus/intẽt⁹ patria athenien- filia cecrope
bon⁹ studios⁹ sis inimonis regis tolcho= id quod sustinet
firm⁹/frequẽs filius fuit nobi= rũ ex hypsea fructũ ad ramũ
.i. sedulus. lis architectus coniuge et vermis cutis.

Sedula dedalus et medea ris pediculus deg

vt fero/ferus vt defero profero

E ante k. E super k breuis est/producunt compositiua

munimentũ
i pectore dee
aeneũ/tholeũ.
quã regio ot thorax t. pastum:
vt lego/is. in aphrica. lorica pastoris

E ante g. E breuis pre g/ni egyptus et egis et egon.

.i. infirm⁹/egro mãdare/decernere
tus: sed eger p= deliberare: vel ali=
prie i alo/ egio cui in testamẽto
tus in corpore .i. capricorn⁹ pt thesei dimittere.

Eger et egoceros egeus legoq; prime

equus alatus neptuni
et medusæ fili⁹ vel
vt alij dicũt ex cruore
occise medusæ natus

Pegasus egistus lex legis et antea dicta

Antea dicta sũt ea q̃ ꝓpone noscũt: vt egregi⁹ segrego degener degño dego ꝓgratis.
Itẽ ea q̃ deriuatione noscũt: vt tegula a tego/is a rex regi⁹ regalis regnia regul⁹ cõ.
q; vela vẽ= quedã insula/melos etiã
tus agitata vo= brachia neutrũ est et indeclina=
lare videant scorpionis bile: et ot cant⁹ suauitas
vt velum. celum. chele velox a melos

E ante l. E super l produc/breuies celer atq; melodis

lyra aliqñ glaciem figit: insula toegeo
promõtorũ ponit etiã ali⁹ vel myrtoo quedã breuissi= alcier carie
cinnamia qñ ꝓ frigore mari. ma salix populus

Et chelys atq; gelu delos et mela helix leleg esq;

fluuius in
asia et ali⁹
i thracia.
Itẽ ali⁹ in publica⁹
boetia ap. nus tri=
.i. suauis. nasso fluẽs butorum
.i. melus/meles/melas collector a volo vis prosicut

Sic melo/lus/les/las telon atq; velum de lutiq;

E in primis.

.i. facinus flagitiū. imanis fera quasi bellū vt melior melius. gerens.

Et velut ac sceus et polisiliaba/belua demas

filia oceani ⁊ tethyos vxor atlantis. fm poetas est locus in medio iferoꝝ suis voluptatib⁹ plen⁹ vbi dicunt esse animę bonoꝝ .i. templū vel delubria sunt in qbus deorum simulacra sunt. oblectamenta et ppie dicunt q̄ maxime nobis voluptati sunt

Electra etiſium delubrum delicieqꝫ

est ipse in bello hostiū ⁊ greciē. .i. ū. vnū de septē ostijs nili/arabiam segens ab egipto. subst antiuū oppidū sabinorū est marsis vicinū adiecti ū ppis italiae in sabinis ex quibus nat⁹ erat ouidius. mons thessaliae siluosus vñ patronymicū pelias.

Pelia peliſium pelignum pelion adde

spelunca specus .i. ū. specus vel antrum.

Pelamus et ſpelea ſimul ſpeluncaqꝫ iunge

filius vlissis et circe. filius vlissis et penelopes q̄ pri in regno successit filius herculis ex auge nympha.

Telegonus cum telemachus ſic telephus atqꝫ

vates inter cyclopes q̄ polyphemon prędixerat cecitatem ab vlisse illi inferendam. locus iuxta auentinū montē rome quo velis et ratibus vehebant. qui ita amat vt solicitus sit ne quis amore suo ꝓfruatur.

Telemus addatur delabrum zelotipuſqꝫ

vt emo benignus/pius/mñ ⁊ratā aut ꝑturbatiõe alīq̄ affectā: ſz clarā ⁊ serenā mētē habēs .i. mulier.

E ſuper in breuies/ſed tollas femina clemens E ante m

.i. augmentū. stultus vel qui non cogitat q̄d agat aut q̄d loquatur: amens vero prorsus insanus. anglice motter. .i. detrahere. demq̄ tandē

Crementum demens cementum demoqꝫ demū

arcta quasi dimidia via. filia phoebi et vates que ꝑma heroicū carmē cecinit athenienſis orator maxim⁹ in adolescē cia albus: ſz nature ſūmo labore ⁊ industria sic emēdauit vt nemo melius loq̄ret. mons in thracia .i. dimidiū

Demita phemonoe demoſthenes hemus et hemiſ

E in primis.

fluuius ficalie

idem quod fero/ris. et interpretatur exundans. a do a sto ano. a sto. vt domus/stemus nemus/stemma

Semino plemiriũ iauges crescentia verba

.i. superstare ꝛ ꝺ̃si extra alios manẽ/ꝺr etiã eminẽ ꝺ̃ ceteris altior extat. vt emineo castellum in ludea. .i. diligere inuidere emulor.

Et quibus e solum preit m/dempto ast emo solo

ligniũ longũ ꝛ extensũ in arratro l'in carro ad qꝺ iugũ ligatur. imago. figura. interior vel anterior pars sub corendice. vt semen/seminis. semen feminis.

Producas temo/schema et bisilla ba cuncta

qui remũ agit. vt nemo remex/remigis. qui memoriã tenet et memoria tenet silua amenitatis plena. exterior vel posterior pars sub corendice.

Que crescunt genitis/memor et nemus a femur auferet

quod herbe eedẽ mauentes quotannis nouas pariant. vt fenũ bellona. .i. dea belli vt furor bellens. pro quia

E ante n. Produc e super n/nisi enyo et enĩ vel enypus

que in edibus sunt alie ample alie minores partim ad lucẽ furor inreddẽdã facte. santa.

.i. intrinsecus/ valde/longe/ omnino. quasi penitus intrare.

Et penitus penetro penes atqꝫ fenestra frenesis

quicquid eni longe. vsionis gra recõditur ex eo quod non impromptu est sed intus ꝛ penitus habetur ꝛ locus ipse dicit penus. idem

renia quasi hospitalia hoc est ad hospites missa vocabantur. dis primi quasi penes nos nati.

Et penus atqꝫ penu penium coniunge penates

vt bene/genus/tenus/lenes/teneo/venio/senestra.

Et quibus e precunt b g t vel s v/tamen auferet

est sensus latine grecũ. inꝺ. quiperfunes discurritludẽdo. punctũ in tessera. quasi fumi amulare.

Benacus lenos cum senio schenobates

E in primis.

vittarū fasciola q̄ crinis ligatur extremitas vittarū dependens

quod datur p̄mo alicui in die annī vel septimane pro omine.

que ludorū faciendorū causa q̄libet loco vbi quis consistat mouetur atq; spectaculum sui prebiturus posita sit in publico priuatoq; vel in vico.

mons laconie. a splen. diuersor colorū

Tenarus et splenis cum tenia strenaq; scena

largus clarus strenuis ingiger vtilis ciuis fortis.

.i. dagori feras et quasi circumuenire.

idem q̄ tenia.

.i. vendi.

q̄per eam veniat sanguis vel conceptaculum sanguinis.

Strenuus et benor sic tena et venio bena

.i. facere tempatū hoc est mediū inter calidum et frigidum.

vt tepeo/es.

regio inter illyricum et macedoniā nunc vulgo vocat arton

.i. cepe

quod in caput crescat vel q̄ capitis similitudinē habeat

E pre p breuies/ni epirus crepaq; cepe

E ante p.

rex aethiopū q̄ pater andromade trāstat⁹ inter syderea.

populus quidā a cepheo rege nominatus

cū gñ q̄ dtō figit in/cū accusatiuo aduersus et ptra.

fluuius lyphocide pflucs oppidū delphos.

Cephisus cepheus cephenus et epolus epi

auis que altius sublimius volat.

a lyuer. .i. ficatum.

Hepar et epetides iungas ijs epia prepes

introitū phibet vel munitio tenere despinis/impedire quis q̄ sit circūdare ea segites ad arcenda pecora et vētre gradiuntur

ppie de alatibus que pedibus carent

pellicule inſimi tate pedis .i. ſi.

vt sepe.

circundare circumdare sepes sepio

Epacta et repo preputia vel quotiens s

quidā piscis q̄ emisso cruore stro occultat iter atq; impedit: ē etiā scopul⁹ iuxta athenicū litt⁹. sepia.

parua sepes sepiola.

condere mortui.

Presidet e/demas tamen hinc septire repensq;

ppie planus et p methaphorā ponit⁹ p iusto.

vt neq; equus

.i. explanare.

E ante q.

E breuis est pre q/deme equus mobile et equo

E in pzimis.

laſciuis libidi=
noſa illecebra
ſiue (vt A. gel-
ſetit) luxus vi=
te, pdigus: mul
ti in nequitiã p
ſolertia aſtucia=
q accipiunt. .i. nullus

planicies terre vel aquarũ. populus laſcinus vel libidinoſus

Equoz et equicolus nequam nequitia nequis

fluuius gallie celtas a belgis definiens non poſſit.

.i. non poſſe .i. fruſtra.

Nequozſum nequo nequicq̃ ſequana nequit

ſequani ppls gallie in comi= gate burgundie. .i. non.

Sequanus ijs addas nequaq̃ ſequaniculſq

.i. dominus vt herus. aqua lactis multos ad morbos v= tilis. ſeram. lapillus coloris pallidi ꝛ trãſpa= rentis vnde po= pule fiebant a= pud romanos. .i. cerete.

E ante r. Curta eſt e ſuper r/ru beryllus quoq; cereꝰ

populus ex oppido thuſcie. quaſi celulens color coeli.

Dans etis in genito/ſic cerula ceruleuſq

marble/or grey colour. vermiculus aliquibus nocens vel morbꝰ hoc eſt fauus cũ ſoetu putre factus. wexes. .i. aue ſalue gaude

Cerulus et clerus berytus ceraq; chere

dicebat quo vn= gebantur ath= lete dum certa= turi erant. quedam ciuitas thuſcia

Cerulla et ceryntha et ceroma cerete et eris

oñe metal= lũ ſz pſertim ad qõ eſt co lore rubio. ppie eru= go aeris et rubigo ferri. filia icarij et ſoror pe= nelopes. magnus fluuius in ttalia ab alpi= bus veniens alio nole padus.

Ex es/erugo ſic erigone eridanuſq

miſeria moeror calami= tas. effilatũ quod extra veſti= menti filo pterit eſt. nemoris dea a fe= rẽdis ar= boribus. herbis venerẽ reuocãs vl vmis quedã.

Erumna erectrum feroma eruca vel herog

E in primis.

opinio tenax et sententia in qua pfistam⁹ electa: electio vel secta.

qui succedit in patrimonio ex voluntate defuncti.

arguit vror fuit.

ppie est arcte alicui rei insidere/ponitur aliquando p dubio.

Heresis et heres sic heriphile simul heret

pastoris nomen.

vror et vis maritis.

oceani et tethyos filius: maritimus deus: et ponitur pro mari.

Nereo pro luget meris sic nereo nereus

mons in insulis ithaca et p ipsa insula sepe ponitur.

Neritos et neris neren sic nerita iunges

tardus grauis

s. seres.

hec seria. e. hec seria/or.

insula hispanie maris que et theraminis ē consica dicit.

hec seria/e. a pype of wyne. hec seria/or. ernest/or sadnesse.

Serus/res/sero/bis seria/theraq; theron

rex thracie maritimus pques.

rex hyspanie qui pter vria regna sua dict⁹ est tricorpor.

Tereus geriones quero sic merionesq;

vt rerū fiere ēt rem fiero hero nereo.

zerampellinus/crescens nomen quoq; verbum

q; tum venire incipisit

fluui⁹ i vrginia celtibe et fronria cui⁹ des se

nō fict⁹ accole non simulat⁹.

arborū dicunt arcq; hercones barū.

vbecia ra vene: i. ellebo chia tar est hernisma ñ ba pcul a pibus.

saeculi genus: hinc perū via: totiā vocam⁹ qua ciel mar rū quod penem et aliqd obsomi gestare tens.

futu: grece rū opi globⁿ nari vel pis fluere tila rotozes solēt mere. tūda.

vt ver⁹. vero verisa ver. veruca verona veratrū. vt pera. pleriq; spero. spera.

Et quibus v preit aut p/tolle veru vereq;

rex lidouum ditissimus.

quisquis celo vertrema: trisnasicitur.

passus incisus macu: latus.

vt cresus cesar cesus.

E super s produc/tollas sed que breuiantur

E ante s.

mons campanie

.i. positio

mons campanie.

Hec velutus veteris thesis atq; velimus adde

E in primis.

liquor est. crassius ex arboribus fluens. vbs sicilie propinq; peloro. mons campanie.

Cõmunes fiant resina atq; melana venus

hyspanie fluuius quo optime tpatur ferrum.

vt etas. .i.betula/betulum

E ante t Ante t longa fit e/breuis esto betulus/a/lumq;

locus angustus in mari ac ipm mare a similitudine. .i.li. ab hetruria. quod interpretari potest alienę insolite declinationis. ppriũ viri.

Et treta hetruscus sic heteroclitus q geta vel tes

.i.secare et segites colligere metere qq; tam de segitibus q; de vua dicimus. metuamus eos qui nos amãt. timeamus enim inimicos. filia thironis vxor pelei et mater achillis istud nomẽ haspiratũ th habet initio. iquisitũ q; alia vena post aliam inueniat

Ac meto cum metuo thetidis thetis atq; metallum

translatio quedã recti solutiq; sermonis i alterã speciẽ vt metri l ornat' aut per necessitatis gratia. ater foetus et euitabilis .i.teter.

greco vt metaplasmus

Cum meta compositis tetra sic tetriculq; methaurus

mensura apud grecos: q mẽsurant versus a nostris dicunt metra. .i.viet' hoc est sine vi et as enim debilitat vires vt vetus. ppie postulare. peto ppriũ viri petrus.

Atq; metrum/et quotiens v vel p presidet eq;

strabo aliquantulum. qui in vbe ius reddit. vt repletus impletus

Hinc demas petus preter preto; pleo nata

filis coeli et veste vxor neptuni poni q etiã p mari paternatus. poeta lyricus fuit lybertino

Est commune thetis flaccusq; cretã breuiauit

.i.grauis accentus mõ asper. trux aliqñ tristis vitabilis.

.t.scrm vt eum

E ante u. E super u longa est/demas breuis atq; seuerus

I in primis.

aliquid in alterū leuo tollere modo auferre vel alleuare ꝙ molestiā laborem ꝙ extenuere.

Non grauis et signans leuis/ijs iungas leuo verbum

fluuius hyspanie vt iberus

subligaculum

I Breuies primis pre b/mi fibula gibus

I ante b.

manumittere hoc est libertate donare et absoluere.

hybernū tps est inter hyemē et ver.

auis siconie simulis

.i. semifera

Hibrida et hybernus simul ibis libero liber

ppie leuit degustare p metaphorā tñ aliqñ leui ter tangere aliqñ sacrificare.

dicte sunt placente exfarreet melle decoꝯ sacrificijs apta.

qui cū esset seruꝰ factꝰ est liber.

a gentyll man .i. deo vini

Pro ingenuo aut baccho/libertus/liboꝙ liba

.i. exarare hoc est manu ppa lris fingere/aliqñ cōponēdis mandare quod etiam vno dictāte et altero exarāte fieri ꝑt

qđ sciri potest q̄ vel gesta vel epistolas vel tabellas scribit p̄ sertim iussu aliorum

fons hyspelūca aonie prope parnassum.

.i. as

Libra et libetrus sic scribo scribile scribą

vetus oppidū italie distans a roma .xv. mil

vox serpentū

qui tibijs canit

genus vehiculi quo teruntur frumēta

signū ex ictu flagelli.

Sibulus et tibur tibijcen tribula viber

mons phoeniciae vel inter syriam et phoeniciā.

a legge.

Tibia vibidius viburnū/libanus anceps

est cuius sermo cū risu aliqđ incessit.

vt dicar

arbor et fructus

Ante c fit breuis i/ni ficus dicoꝙ terne

I ante c.

Jin primis.

anglice a wodde wall. filius doedali qui cū patre volasse dr
patula anis .i. percutere ex creta.

Jicedula ac ico lic icarus icariotus

effigies statua imago. ppie puluis calns ille qui in arena regio minoi assise inter phrygiā et cariam. quasi argētū fulget a quo et paniss oim rerū minime partes mice dicunt.

Jcon et iconium licas et licia mica

victoria
vl victus .i. vir victor.

Micylus et nuce nicander nicoleos qz

filius saturni primus rex laurentū/a circe in auē versus. possessiuū sunt torques q donari ludorū victoribus soledāt.

Picus picenus sic niceteria pica

ppie pars vbi plures
vbi minor regio autē maior. inter se vtcini sunt.
fluuius .i. cōcinitū.

Ticinus et vicus vicinia et antea dicta

fluuius siciliensis. sicilia sic dicta a sicanis ppls q ex hyspania primo i italiā uerunt. .i. spiciū vel spica

Cōmunis sycheus siceris sicania spicus

telum dr ad similitudinē sagitte. sicani dicunt siculi .i. spicas emittere siculienses.

Spicula cum spico sicanus iungitur illis

stella vel collectio stellarū vt ridus. geminus vel dubius

Jante d. Jpze d produc/preter cuidius didunusqz

ab idumoea

Sic et idumeus cudus atqz cidonia idumen

cythera vel cydonia. ppie dictoz conuentorūqz cōstācia et veritas fides fidei. vbs in idumoea palmis abūdans.

Atqz fides terne aut quinte / dic sic et idume

I in primis.

magnus fluuius in oriente qui p parthos currit

eſt cõpoſitis equidẽ nã idẽ maſculinũ præterit. in iudeã

Sic ideoq; quidem neutralis idem vel hydaſpes

instrumẽtũ rusticũ qõ duos hz dentes. quaſi heri. instrumẽtũ rusticũ qõ tres dentes habeat

irreprehensibilis aptus vtilis conueniens. vt vidimus videns pridie tridens

Sic et idoneus et quibus b/d/p/t/ve præibit

fortiter sonare dentes cutere frendere. idem. destrido

Stridulus eſt longum sic strido strideo stridor

vbs in creta insula. fuit oppidũ inlatio.

.i. aqua

Eſt cõmunis hydor cydon atq; fidena fidene

in duas partes fissus. duarum formaꝝ duo habẽs cornua

siquibi inueniat sed raro fit. vt bifidus. trifidus. biformis. bicornis.

I super k produc/breuiantur compoſitiua

I ante k

imittere sepe fir mare ferire. horrere præfrigore. .i. torrere

.i. frigere. vt rigeo.

Ante g fit breuis i/ni figo frigeo frigo

I ante g

eruciare dissipare deuastare.

cum sono erigi exiliare.

Frigutio fligo stigo frigellaq; fliga

regio mi ex sigeo promontorio

contrariũ est caloris lacus assae. nocis vel qñq; tantũ tro tanus/a/ũ. valet quantũ

Frigil gygeus frigus sic phrygia sigeus

natis vel sumitas vt cõpoſitiua a be vt bige a de natum quia de pressa est. ordinare disponere vt digero. a tri: vt viginti triginta. .i. stimulare. vt stigo.

Pigardus piga/et dicta antea/sic quibus st

fluuius infernalis. auis nocua a strix pecten equinũ

Præsit/ni stigis/at cõmune strigilq; strigilq;

I in primis.

.i. celera
nigra
vt bilis

quidã serpens

I ante l Longa fit i super l demas tñ inde chilindrus

extremus
ambitus q̃
superiorus
genic dicit.

anglice
ferne.

in geometria fi-
gura q̃drata ha-
bẽs superius se-
micirculum i solido.

ex cicilia .i. letus

Atq; cuiꝰ hilaris ciliumq; filiꝰq; chilindrus

ppium
nomen
canis.

idem

Sic et hilerda hilarans et hylas vel hylaꝰ lucbeus

Et milo cũ propriũ est/mitiũ sic qñ legumen

instrumẽtũ
sperituũ quo
iudunt iu-
uenale.

ppriũ nomẽ

capitis
opimẽtũ

vbs
laconie

oetiolae
oppidũ.

Sic pila cum pylades pilius pilos atq; pylene

filia pandionis
regis athenien-
sis.
vel philomela
vt philomena

crinis.

amans.

Adde philisteus pilus/et phylos ac sua nata

poeantis filius et
comes heraulis quẽ
sepelivit et sagittas
illius habuit.

greci⁹ poeta
elegiarum
scriptor

Atq; philoctetes philleros phylera atq; philetas

instrumẽtũ
aeneũ q̃ in
ceratis ta-
bellis ãtiq̃
tus scribe
bãt/aliqñ
punctio et
repprehensio

tace-
re.
sileo.

duarũ librarũ pondus qui tres vel men-
sura. habet linguas
vt bilibris trilinguis/bilinguis.
vt composita a bi/bis/et tri.

flumius
lucanie
vel silerus
vt siler / siligo / silus.

quoddã genus tritici.

Et quibus i preit e vel t/simul antea dicta

quedã lenis
arbor q̃ sit
vtile ad vsũ
telorũ.

mons et
sylua
lucanie

insula
oceani

.i. raro. melius enĩ corripitur.

Syla et silotrum thyle (et vix tilia) longant

I in primis.

.i. fissura vt rima

(qñq; mõtẽ in lycia fumũ & flãmã eructãtem sigt.

filius bachi et veneris dens quoq; nuptiarũ q̃ et hymen dr

I ante m

I super m longes: sed tolle chimera hymeneus

nã apud ouidiũ & catullũ pducitur apud alios corripit

sterans qõ per agros iacitur qõ vulgo letamen dicitur.

mimalones vel mimalonides feminae bachantes .i. bachi sacra gaudentes a mima monte asiae.

Atq; frequenter hymen fimus atq; mimalonis addas

propriũ viri.

Sicq; mimas pro monte/dymas nimis adde simoncq.

herba est nota apibus gratissima

seruorũ est vt timeo. nimius.

Et thymus atq; thymũ/sic et polisillaba: preter

oppidum siciliae

an ape

pertinens ad similitudinem vel similis

Hymera chimerinos sic simia simius addas

angl. capillus vt crinis

filum illud quo fabri materiarij vtũtur ad signandã materiã linea

vestimẽtorũ vermis et in capillo aenõnunq; intra vestes pediculi

Produci super n/breuies inulam tineamq; I ante n.

septus enī producitur

pprie leue aliquid inducere et quasi lineã ducere .i. tangere

Atq; inulum raro/breuies lino sic linioq;

filius mercurij vel (vt vult virg.) apollinis & veneris musae thebanę poeta antichristus.

omittere filiũ beli scõs: aut potius pro mẽ rege assyriorũ.

pmittere fundi/terminari vel cessare

minas in citerem interdum eminere extare efferri.

que vulgo minatie dicuntur vel murorũ eminentie

vt sino. cinis. minor nomen aut ẽbũ. & mine/arũ.

Et linus atq; ninus/quibus s c vel m preit iq;

declino/inclino .i. flectere curare: & pprie ad lectulum

archa scriniũ

Produces crinis clino sic scrinia synas

whittin. de quã. syl.

D. i.

I in pzimis

vt pocte volũt
erat mõstrũ natũ
filius Iouis ex pasiphae vxo=
& europe re minois hal ẽs
rex cretẽ= formã partim hois
sium qui= partim tauri qõ pa=
bus & leges siphae cõcepit ex .i.libra vel
& bolle scripsit. tauro pondo

Simum bas minos minotaurus quoqz mina

.i.compelle= fluuius garamantũ
re vel indu= in lybia apud quẽ
cere magni sunt thuris

Et mino verbũ cinipheus cinania cynips

adiectiue.i.scyticus animal
vel septentrionalis quadrupes.
quasi siphoreẽ et pennatũ
vt hyphoreus animal

I ante p. Ante p fit bzeuis i:produc ciphus quoqz gryphes

filiꝰ praxonidis superbus quoddã nunci .i.simulator
siue cinonis ceruicosus genus est producitur raro

Iphicus et gripus cyperus (hypocrita raro)

resonare/cla=
mare:qõ ac=
agamẽnonis cipitrũ/pullo=
& clitemnestrae rũ vel colũba=
filia rũ est propriũ.

Iphigenia iphi sic pipilo pipio pipo

densare/cõ=
federare/cõ fustis ter=
uallare/cir= re defixus
cũdare con= siue turris
gregare/re lignũ quod
pere/ptege facile incẽ=
& aquarũ re cõponere ditur.
agitatione fulcire. stipes i mũ. .i.tubus
rumpatur

Ripa et tripici stipo cũ stipite syphon

ppie bacillus vñ
scipionis cognomẽ
primꝰ adeptus est
cornelius:qꝫ patrẽ
luminibus carentẽ aes mittere
p baculo regeret. .i.um.

Scipio scipiades stipendia sipharium qz

clara vibs in excellens
apulia ad mõ faber lig= quoddã
te garganũ narius et genꝰ ser= frater ostridis
a diomede cõ gubernator pentum regis aegipti
structa. nauis argo= quia vi ite p typhoeo
sipontis. nautarũ pariat ponitur.

Scypulus et sipus typhis sic vipera typhon

I in primis.

valebat sestertijs vi=
centis qō faciebat in
.i. prisci anus. libras rōne sestertij vt Ouidius ⁊ Martialis.

Pyrrhus dat scrupulum: reliqui sed scrypula dicunt

fluere decurrere
dissolui: aliquādo
apparere vel ma=
nifestum esse.
vt liqueo. .l. liquere.

I pre q breuis est/sed liquor liquentis aufer I ante q.

p̄teritū vt liquis siqua de q̄bus superius.

Liquidus et liqui liquetius/⁊ quibus est li

nam si bine sint dictiones si producitur
quanq̄ ouidi⁹ licēter eam corripiat.

Preiuncta: at liquidem breues quando vnica vox est

crudelis
infestus
vt minus dirus nā p sulco lira p̄ducitur.
instrumētū musicū

I super r longant dissillaba/ni lyra plectrum I ante r.

lignorū
strues in
umbrasis fi= qua cre= lingua sabinorū
lius ⁊ thra= mari cor= hasta dr/dicitur
eū rex fuit porta sole= etiam ciuis ro=
vel arbor bant. manus.
quedam. fructus

Et pirus atq̄ pirum pira sic quris/at tyros anceps

p̄prīū viri vel regio.
scrobs in sicco mario=
loco facta pa= fortis ris asiae
les substrata magna= iuxta in=
in qua granū nimus deam
seruatur vt virilis sirta.

Curta syrus de virq̄ viri et polysyllaba: preter

pyrate dicuntur
qui maris latro=
cinijs infestant
vnde ars ipsa
pyratica.

Que pyr/chir ve creant pyrataq̄ chironomosq̄

extremitas adolescens
nasi vel for= babilonius ama=
mula piri. tor thysbes.

Pyrula pyramides seu pyramus attamen anceps

vitiū artici= medicus vul=
lor in mani= nerati⁹ a ma
bus: pod agra nū enlarga= fons in seroce=
vero in pedi= tione ita vo= rinthio musis
bus. catur. sacer.

Cum chiragra chirurgus erit duplexq̄ pyrene

I in primis.

Alia penei regis arcadie est a vibs: lybiae iter aegip: tũ et syrtes. vrbs maritima in illyrico vel macedonia pus. dicta cpydamnũ

Cyreneqz et dyrrachium raro breuianda

europe regio
ãpla in ea aphri: cã et gallã est autem dupler hispania. s. citerior et viterior. lignũ iaculi pars haste inferior que manu tenetur.

Cõmunes fiant pyrene hispania stirax

altus mons hispanie quẽ aliqui pyrenen vocant. .i.us.

Cyriacus pyreneum: at pyrhois breuiabis

stella ardens et pro sole ponitur.

Semper produces pyroma et sirius atqz

filius irionis rex lapithar. .i.us. vates thebanus qui cũ coeuntes angues baculo percussisset mutatus fuit in foeminã.

Liriope cum piruthoo sic tirhesiasqz

pprie aqua frigore concreta pendens stillãs qz guttatim. dicit hercules eo p circa illã vrbẽ magnalia gessit. in diuersã partem regere. vt cõposita a di: vt dirigo.

Stiria tyrinthus thirinthius anteqz dicta

actus videndi vt visus alal eboũ siluestriũ genere. cerui figura: media frõte in nu habens. qui bene differit eliter aures vnũ corganteqz enarrat.

I ante s. Longa est i super s/ breuis est bison atqz disertus

magnus fluuius gallie. pprium mulieris fluuius in piceno ppe vrbẽ pisaurũ item vrbs in isauria vel cilicia.

Sic isara atqz siler crisis adde et isaurus hysopon

pprie flebilis ac calamitosus/ aliqñ aegrotus. rbia aut lachrymis aut ope dolorẽ quẽ ex alicuius miseria hẽmus ostẽdere. .i. corde amittere ex alicuius miseria

Et miser ac miseret miseroz simul et misereri

Ī in primis.

exulceratio pulmonis appellatur cū tabe et extenuatione totius corporis ac sanguinis excreatione. .i. sputū .i. iecta.

Et nisi cum ptisana phisis ꝛ phthysis aut ptisis aucta

principaliter ppe aslam minorem proxima troadi.

vt item

Ante t curta fit i. bithynia deme: sed anceps Ī ante t.

homo eius insule.

Bzitonis et bithinus erit pariterqz bzitannus

Et bithonia: sed produc pitheius atqz

in via flaminia loca ꝯdā deuexa ꝛ accliua: est etiā tormēti genꝰ eodē nole appellatū/et clitella est locus rome

fons et fluuius vmbrie

Cliton clitūnus clitelle clitoriusqz

esse vel fieri diuites .i. diuitem facere.

diues pluto

seuerus

Cōmunis criticus: produc dis diteo dito

.i. lappa. a glis.

regio nobilis et fertilissima ab italia.

Glitis et italia: ast italus cōmune/sed itor

.i. leuis clemēs mansuetus .i. conari.

Produc et litis sic mitis nitor erisqz

sputū/est enī ditiorū mos dum ociosi sedēt annulos voluere eosqz sepe extrahere ꝛ reponere digitosqz: vt id facilius faciant.

quedā anis que in die littoribus gignitur colore viridi torquē habēs puniceū circa collū grādi lingua ꝛ ceteris auibus latiore.

famins ita: lice philosophie principes.

Plitacus et piton pitisma et pithagoras dic

mos/approbata consuetudo quā omnes ratam habent.

Pyteleon ritus rito scio vel cio nata

Whyttyn.

O in primis.

similius q̃ messis vel
macedo= quo vulgo
niã a thra= ꝺr ab tizone
cia separat vel traton. frequẽtatiuũ a tero

Ilium sic sitis sithon trituraq̃ trito
de messibus ꝺr .i. sol ꝓpriũ viri

Trituro et titan titillo tyterus atq̃

oceani ⁊ the=
tidis filiꝰ fuit
quod tritũ vel vt alij vo=
sit spicis lũt neptuni ⁊ vt q̃ deriuatione nosc̃antur: vt
vt triticũ. possessiuũ salatie. scitũ ⁊ sciturus a scio/tritũ a tero

Cum patre triticeus triton sic antea dicta

mores alia
spaciũ ali=
mẽtũ spaciũ
viuẽdi ⁊ for=
tuna q̃ viuen= genus
tibꝰ accidit. portionis

cauere ei uno
plusq̃ caue
re ⁊ a vi ꝺr
quasi vi a= vitio aliq̃d aferẽdo
uertere, dare. vino ꝺr

Uito vitupero sic vitis vitaq̃ zithus

locus vbi due
.i. adimere vie conueniunt
vt primo. vt binium. trinium.

I ante u. I super u produc/tata bis tris/nix niuis auser

vt obolus

D ante b. OPre b breuis est/sed produc gobio bobus

excellens ⁊
digna noti= pessulũ
cia aliquã= seraq̃
do notũ hostiorũ

Mobilis et mobus nobis et nobilis ober

qui in cibo ac potu tp̃ atus
ꝓpriũ viri vt robur est quasi sine ebrietate.

Cobias vobis robor/bur/lobrius adde

ꝑtrariũ crocare vel
ferio crocitum
vt locus omittere vt comi

D ante c. Ante c fit breuis o/produc sed crocio foco

palus vbi semp lucti=
feri bubonis gemitus
⁊ aliarũ dirarũ auiũ
turpissimus vlulatus
auditur vel vox cocu= letus
li dicitur. hylaris

Cocytus sic coccius iocundus: ab okys

mare q̃ vni=
uersaꝝ terrã cir=
.i. velocius cuit .i. mus .i. celerior

Ocyus occanum simul ocyor ocya iungas

O in primis.

proprīū boues mulieris marini

vasa potaria.

parua regio grecie inter atticam ⁊ boetiam.

Ocirroe phoce phoceacꝫ pocula phocis.

boues marini

prolixus productus .i. sonorus

nouā ꝯiugē vl' nuptā petere vl' gnali= ter mulierē .i. petere.

Phocacꝫ procerus vocalis procio procor

curare vel alienā negocia gerere.

Z3 de cōposit' a p dictū sit sua pria: tñ ne ordo doctrine cor̄ pat autor hoc vnū pauro scz ⁊ alia si q̄ sequū tur ponere nō dubitauit.

Plocius: ast anceps sic phocale atꝫ procuro

prima pars arboris cui. radices adherent. vt codex.

tps p̄sens vl' mox vel nōdū p̄teritū .i. ratio

ppie de vl' statim futurū bono or.

Ante d longa fit o: breuies modus ⁊ modo odorꝫ

D ante d.

clara insula in mari.

mons i thracia vel meretrix m egypto. vt rodope

flumen rhodan'

Sic hodos atꝫ rhodos simul ⁊ polysyllaba: preter

ciuitas egypti.

modo extē= dere ⁊ quasi longius du= cere vt produco

pgredi in lucē veni= re vl' quasi porro ire prodeo

circulus in quo duodecim signa sunt

Dodona et sic que pro longat zodiacusqꝫ.

pail a finibus suis vagans quasi por= ro fugatus vt profugus

compositā cū p vt pfero pfui profore.

O super k breuies: tollas tamen antea dicta

D ante k.

vrgere vel in vnū colligere congregare vt cogo.

simo/ābū/ ratio: aliqñ dictū ridi= culū ad cō= tenendū

strues lignor̄ ad cremāda cadavera i q̄ corpa ⁊ ignis ad hibitus

petere scisitari querere orare de= precari

toga indutus ⁊ inde togula togatus

O g longa: logos rogus ⁊ rogo sic toga demas

D ante g

ois herba foliis in= tubo silis cum⁹ foliis ⁊ caule i edu= lium vtimur. vt olus

genus fungi.

quentimbo inuenitur gle= be similitu= dine: interdū sententia

O super l breuies: boletus bolacꝫ produc

D ante l.

ppriū nomen

genus vasis vi= narij vimmib⁹ cōtexti: a colando dictum.

gyres colādo onant hoc est deputātur ac defecātur. cōiugationis

Bolanus colum coliphia colocꝫ prime

O in ꝓmis.

Ast voligo volitat enī
vas grā- hic piscis magnitudo
de q̄ vi- extra aquā proprie res
nū recō- se efferens magna ac
ditur. vt etiā her- magni pō-
.i.iū. ba amara. deris.

Dolia loligo moles stolo oleagerq̄

vel ingenio vel corpore moueri ad aliquid agē- dum.

vbs campa- nie que prius sidicinum dice- batur.

Molior et moly molyros nolaq̄ nolo

quasi potus larum: quod longū latūq̄ est/aliq̄n su- perfluum.

piscis a multitudine pedū dictus ꝙ mor- bus narīū a sitiendi- ne: eo q̄ multas ra- dices habet.

Olenos olearos ꝓlixus polipus olim

trā est vbi aut poeta excusat aut fabula commendatur.

filius vel fi- lia vel pro- genies.

multor dominor erat princeps tro- ianus

lauare idē fere ꝓtrahe balneare q̄ labor differre. vt ꝓluo.ꝓlabor.plango

Ꝓlogus et ꝓles sic polidamas/sata ꝓcq̄

quasi solidū reintegrare.

poeti- cū est. in ofnire .i.iū. pudens.

Sol solis solus solor solatia solers

vt nomen

strepitus vel sonus vel cognomē bacchi

sequi vel cū alio ire.

O ante m Longa est o super m/breuies bromius comitorq̄

capillus et viri et mu- lieris est.

socius in itinere.

epulo/māducо heluo luxo

ꝓpriū viri

edes.

Et coma sicq̄ comes comedo chromis adde domusq̄

manſuetum facere quasi domesticum reddere

qui domui preest vel q̄ domus in- perīū habz vel cui ppti subsunt.

in sacris crustulū libi figura exoles coctū.

mensura an- tiqua quinq̄ cōtinens sex- tarios

longa nauis et veloꝛ in cursu ꝓpria accipit nō solū ꝓ actu ſz ꝓloco vbi curritur

Et domo sic domin⁹ glomus adde gomorq̄ dromosq̄

grecoꝝ poetarū maxīmus ante di ctus meleſigenes

.i.ꝓeter mittere.

numida pastor.

Iapeti filius

Sic et homerus homo vel omitto nomasq̄ ꝓmetheus

et antea dicta

vbs in ponto.

vt omasū mo- mordi

regina messa- getarum

deus a- ratri.

.i.emittere cibū acceptū vel a- liud per os.

Atq̄ tomos stomachus tomyris vomer ijs vomo iūge

D in primis.

ꝯquid sensibile auribus ꝓcipitur vt bonus sonus

quãꝺ dies mẽsis .s. ḡnatus vel septimus: qꝛ tunc incipiebãt nundine a nonꝭ

Curta fit o super n: produc none quoꝝ nonus

D ante n.

centauri nomen

quis cingimur

amitti/a ꝑ dare vel temptari vt conor.

collocare ꝙ metha phorã desinere: aliqñ erigere/edificare/ponere apponere pono

Monichus et zona rt quotiens/r/d/p/de preibit

insula in aegeo mari

nepotis filius

neptis filia .i. proneptis

vnus vel singularis

Tolle donysa donus pronepos neptis monos anceps

.i. diuitie vt opes

adiuuare subuenire opem ferre opitulor

quasi oulio. pastor ouiũ

terre dea

D pre p breuies: ni opilio/sic dea et opis

D ante p

quoddam vnguentũ vel medicamen ad ꝓuocandũ cutem.

propago ꝓ prole corripit primã.

Popeanum vitis propago populus arbor

q̃ tã licet dormire somnus

q̃ inter somnũ et vigiliã medius est.

aduersus pugnãtes pugnare

manifestare apertre. ppalo.

q̃ in sopitus/sopor/ꝙ semisopꝰ corripiũt. gen⁹ lapidis asperi: qui de facili in niv⁹ aut nouali⁹ pocului altero

somnũ inducere

est ꝓ genu arenã resuper suras soluitur.

vt cõposita a ꝓ: vt ꝓpugno. mine murorũ et alia edificia postq̃ i me ꝓgnãtes vinũ ꝓpugnãdo ꝙsultim⁹ afferre. propugnaculum.

propino

Dopio cum poples tophus: sic antea dicta

copo.

domũ

.i. cõungere

mũdare .i. potestas.

vt copulo

scopo. copia. vasa rustica

cophos ꝓ surdo ꝓducit primã fin Nes

saxũ eminẽs

buccẽm.

Sclop⁹ et scropha etiã ꝓducũt. est aũt sclopus son⁹ ille q̃ ex ictatiõe buccarũ erũpit: et scropha .i. porca.

C quibus et preit o: cophinus scopulus cophos auker

vt coquo/quis.

vt proquatio

proquestor

Curta fit o pre q/sed demas compositiua

D ante q

lectus qui solet esse de herbis

aliqñ pulpa vt torus

.i. ante

mons in sicilia in q̃ nascitur optimũ crocũ

est etiã opidũ sicilie

D ante r.

D super r breuies: sed coram coricus auker

O in primis

occidentalis septentrionē versus

Et coxus ventus coxytus: coxalium anceps

nympha q̄dā maris oceani & Tethios filia. & interpretat̄ amaritudo. ꝛ.

optātū

tempus vel pars ipsa in quam distinctus est dies

Doris .p. mari ponit. virg. Doris amara suā nō intermiscet aq̄ undam.

Produces doris dozon sic dozion hoza

pō vnde dicitur ingressū cōsuetudine.

ijs etiā mortuis tāgitur Virg. Nazarenensem.

.i. grecus ab hic/hec/hoc. firmatū

amens fatuus

.i. maurus vel arbor.

Dozicus ac hozum mos moris mozio mozus

adiectiuum. .p. noueram. a nouo verbo

Nozicus et nozam noris sic ozacz finis

pprie concauū illud in filia erichtei regis athenien sis alias fuit amazonū regia.

capite intra quod sunt lingua et dentes: alias quādo ponitur .p. facie.

precare petere. & inde oratores eam loquax. se actor.

Orithya os oris q:ozum sic ozicus oza

purgamētū metallorū est enim q̄cquid in plumbo aere/argento/&

munimentū

opidum

similib⁹ subsidet. mons & quasi fex eorū.

militare q̄ anglice inhabitus

volscorū

pect⁹ tegit. a ratte.

in campania.

Scozia sozacte et thozax sozex quoq; sozа

humor q̄ humore

corrigia & bulla ex corio: et singulum. vt loris.

numismētū corpo ris. floris.

sereno tyne. instar roris. fluit a ros. lorica. roris.

latim demittere. roro. & cōpositū a .p. vt proripio

procul rapere.

eū impetu ferri.

proruo.

cytharedus e lesbo insula charus per iandro coxyta thiorum tyrānō

Et quibus l. presit simul r: cōmunis action

datio et antidotum.

notissimus fios et spuma nascens sine rubo.

tanis filius ex niobe filia phoroneꝰ.

vt rosus

D ante l. O super l. produc: breuies dolis et rosa osiris

a pono. propriū viri

persona et vultus ac facies

Et poluit solita atq; prosymna prosopon

deprecatio siue obsecratio

dicitur quasi prorsus soluta a lege carminis.

Jisq; proleucha dabis: prosa atq; colica sit anceps

A in primis.

ppie sxũ asperũ ab vrore dak ↄ in ẽbus
atqz abruptum a viro locatur ꝫ etiã
itẽ lapis quo fer- aliqđ alicui datũ vel a
rum acuitur. natura vel ab hoibus.
A cos. a dos.

A. quot.
vt quotus.

Ante t curta fit o: produc cotis quoqz dotis

O ante t.

bibere
herba vel potũ sancta promissio.
in egypto. dare. vel desiderium.

Ot hos sic lotos poto sotheria votum.

vna ex trib⁹
vt supina bisſyllaba fotũ/lotum/votum: parcꝰ nomẽ oceani
et ab iis deriuata/lotus/fotus/votus. nymphe. filius.
similiter totus a tot ↄ pterunus indifferẽs est. vt clotho. protheus. protinus.

Addas ducta priis/quibus et duo consona prelunt

cima brassi- instrumentũ qõ ma-
ce/a prima primus sor- vbs cala- nu pulsatur lãminis
sectione ita matus brie i cro- quibusdã ex aere ro- cima herbarũ summitas.
appellatus protoplastus touiata no- tũdis sonũ ex collisi-
vt protom⁹ .i. primus mẽ gẽtile sione reddentibus

Et sata prothos/tolle croton crotalon protherosqz

quasi longe
pecus vinci videatur
vt ouis vt prouincia.

O super u breuies: ouum pro nataqz produc

O ante u.

in quo quis
insistere ꝛ in-
gredi non potest.
Uangl. a busshe .i. rubeus quin labatur
vt rubus ruber

Pre b breuies/sed lubrico lubricus aufer

O ante b.

ẽprimũ ppe rubi-
lanugo ad gñan- go ferri ↄ
q̃ circa genita- dũ aptus erugo
lia nascitur est factus aeris .i. rubigus qs a pnãctio corripitur

Et pubes . ber rubigo/gus simul uber

qua pforãtur nã hic tuber a marcisale cor-
mentis anglice cor- calcei vt sete ripit: tumor quidã rotũdus
letici a ke trec. immittantur in quocũqz corpore

Jubilum item suber sic subula et hoc quoqz tuber

s bouis quodã
mugitu quẽ nõ pprie optare dilectiuũ
vocali cã ſz ge- velare l' a puatio- fuscũ nubib⁹
mitu poti⁹ red- viro tra ne lucis tectũ. sub-
dit funebris suis dere vel nomen stantiuũ
ꝛ maxime abo- tradi. accepit. ipsa nubes.
minata. custos
vt bubo. bubus. nubo. nubes. nubilum. boum.

Et quibus est b vel n super u/sed tolle bubulcus

whyttyn. E. ij.

U in primis.

que vxorē du-cit q que viro tradit̄ur. — que ast at nubēti q nuenbentem viro coniungit. — ius legitimi matrimonij

Az de his dicē dū fozet inferi- tus s. de me. syl. tū q sunt cōpo sita a nubo: ca- tus pma produ citur de ifs bic etiā autoz fa- cit mētionem.

Inuba pronuba/sed communis connubiū sit

sīua incē- dua. i. q̄ in- cidi ꝓpter religionē seu potius supstitionē nō poterat vt lucus. — apes implecta sine aculeo/et herba q̄dā/co- lor vel medica- mentū. ponit fucus — natiā humi- ditas. mucus — opimentū capitis

U ante c. Ante c longa fit u/breuies cucumisq; cucullus

s vocis sono nominatur — est fructu rotū- do q foliis sed ꝓcipue agrestis — ponitur tamē ꝓ cuiusq; teli acumine

Et cucumer cuculusq; lucerna cucurbita mucro

qui ex eis centuria romana- erant — acquisitio acquirere. — diminutiū a luceo .i. ū.

Hic lucereq; lucrum lucroꝝ atq; lucella simul cū

.i. nutrire. idem.

vt nux nucis/dux ducis/duco as/educo as. — ducenti- culus sitis lo- custe herbas ero- dēs sine alis tñ. — crudelis occidere- trur trucis. — ferox/crudelis truculentus. — bucus. — crucis.

N/d/vel/r/preit u: sed demas ducere terne.

pudere ad dedecus pigere ad dolorē re- ferā. pudet eni eius quod turpe est: piget eius quod volet ac molestum est. — vt iudex/iudico. — castus

U ante d U pre d produc/preter pudet atq; pudicus

impolita virga — indoctus ob aliquā rē — nihil eni aliud est pudoꝛ q̄ — dare operā incū- bere — patria enni/ — fimes quibus alli- gantur naues. substātiuū q adiect. — sordidā timere — poete

Bis rudis atq; pudoꝛ studeo rudia atq; rudentes

a pale or a stake — ad aliq̄d adendū aliq̄n exercitatio — vbs vm- brie. — idem. — ꝓprie vehemens animi applicatio

Atq; sudes studiū tuditis tuder atq; tudertū

ꝓprie de asinis dr. — Persi. findere vt arcadie pecuaria rudere credes Ennius. cōtulit crudelis hyēs. sepius th breuiantur

Cum rudo sicq; tudi/que longa reperta alıquando

U in primis

mallens — q capat mal-
leo simule haberet

Curta tudes tuditans: iis iungatur tuditanus

anglice — fluuius qui labitur
a tode — rubens — q pontinas paludes

U super k/produc: vt bufo rufus et vbens — U ante k.

racumk mõrz: qr — quod- — tabelle ex
propinqtate u- — dã in- — ligno sine
gorz colles iungã- — stru- — alia mate-
tur: õr etiã illud — mentũ — ria cerate
ligneũ mstrumẽ- — q pugno — ferrũ — in quibus
rustica ha- — tũ quo boues — certare — longũ — stilo scribi-
.i. plica — bitatio — iũguntur — cõsueuit. q acutũ. — mus.
vt ruga — in ntõ illi. — vt iugum. vt fugio. vt pugil — pugio. — pugillares

U prze g/produc: tuguri et quibus i/simul k/p — U ante g

quod vno in-
go boum in
die exarari
potest.
ũ. in ntõ singulari.

assidus/cõtinuus/
quasi semp q sine
aliqua intermissio-
ne ingo afferus.

Sunt super u/breuies: ni iugera/mobile iugis

qui in oi — nõ modo frumẽta — ea est quam
re morti- — legumina qz cõple- — commuti
bus ani- — ctitur: sed qcqd ex — nole nucem
mi mo- — fructu terre in alit- — appellamus
deratur — monia vertimus — longa debete

Et krugi kruges: cõmune bugiolla iuglansqz

a gnatte — insula in malliaco
vt culex. — .i. podex — marti circa achaiã.

U super i breuies: ni culus dulichumqz — U ante l.

iulus appel-
latus q hoc
mẽse ad ãr-
gũ ichus dn-
tis iuli q ap-
pellar q fullet.
nigredo illa
q dependet
de trabibus
et fit ab igne.
vt fuligo
insula — .i. coquina
occani — fulgo.

Culeus et thule sic iulius: et quotiens k

interior q ch q q po-
t q deuoratur.
vt gulusa. — vt mulus

Vel g/vel m/praeit u: tollas gula/sic mulierqz

foedũ alal qõ ex pul- — na kalis humor tre ab es hũz
uere generatur. — receden: sz eisemp adherens.

Et fulica: at pulex communis sicut vligo

humeri ppie dor sunt q recti
in coelũ ipectãt vnde soli ho-
mini inter mortalia humeros
esse dicim q: vel humerus est
aptus oneribus ferendis.
breuis summissus
abiectus quasi
humi deiectus
vt plana/humidus.

U ante m

U super m produc: humilis breuies humerusqz

whittin. de quã. syl. — E. iii.

U in primis

gen⁹ teli qđ sparo gallico simile est: est etiã oleris gen⁹ vulgo notum.

mõ ẽra tumens .i. collis/modo sepulchrum: qr ibi coacernari terra cõsueuit vt tumulus

.i. terra

.i. acerus vt cumulus

Sic hunus atqꝫ rumex sumus/et c cum preit aut t

vt numerus

vbs cãpanie.

volũtas dei.

a packe.

Aut n: sed produc cume numen quoqꝫ struma

ppie põpa illa qñ fit in exeq̃s mortuorũ: aliqñ moꝛe: aliqñ cadauera aliqñ sepulchꝛũ.

vt funus

q̃ñ tumicula et tumcella

via subterranea: vel alal in specub⁹ degens quod infestat vinerra inde cuniculus

U ante n. U super n longum: tunica et cuneus breuiantur.

ꝓstat abt a lupo quadrupede animali appellatũ hunc piscẽ fuisse: cuius tãta voracitas est vt cibo alio deficiente terra vescatur.

vt lupus

ppie calculus hoc est breuis lapillus q̃ calce pressus offendit: vtrũqꝫ ponitur p eo cũ quo in tabula ludim⁹ plurimum situ dimẽ effingentes.

deterius linũ qũ lucernarũ fere lumin⁹ veteres adhibebãt q̃ rimis maximeq; uũ claudẽdis.

U ante p. Ante p fit breuis u: produc scrupus quoqꝫ stupa

Iuppiter (autore Sulpi.) p duplex pp/scribit cui⁹ primã positionis ratio producit: qũ qui dẽ ne q̃d stupsui dixisse videat cõticuit autor.

.i. asper

nuper.

q̃ impubes est q̃ desist a patris ptãte esse vel morte vel emãcipatione vt pupillus

prerupte partes terre ppter altitudinem ac proclivitatem inaccesse.

pars oculi illa parua i media cornea sita rupes

Scrupeus: et qubus n/p/vel r preit (absqꝫ pupilla)

ppie paruũ calculũ sigt metaphorice tamẽ pro difficultate ponitur.

stimulare configere a pungo

Anceps: bt scrupulus pupa/at pupugi breuiabis

vt turis

qui ad sacra accercebat et supplicationes indicebat

consulum/pretorũ/edilium ve sedes.

U ante r. U super r produc ceu curio: deme curulis

fuit optiũ fabꝛorũ

pyrrho rege bella gessit.

cõsul romanus qui cũ samnitib⁹ q̃ hyspanie circa nuancriã.

magnus furnus

aliqñ insanita: aliqñ nimis ire intia.

aliqñ trã exagitare: aliqñ insanire.

Atqꝫ cures curius durias furoꝛ adde furoꝫ

furie dicũtur q̃ dee sunt furoꝛis

fullsamentorũ aqua

a doughter in lawe

Cum furia muria muridus murioꝫ nurusqꝫ

U in primis.

est ex adulterio natus.

ppis in creta qui iouē infantē nutriuerunt.

Et spurius/sed fit curetes sic furius anceps

pprie parnus puer capitur tamen pro masculo scorto vt pusio.

maledicus et linguax qui nō apte loquitur: sed voce demissa in aures hoim obstrupit potius q̄ loquat. paru⁹,

U super l longum/frusino abde susurro pusillus

U ante l.

si cū hoie iūgatur puerilari est: si vero cū alijs iūgatur est vsum habere. vt vtor tris.

maxime in capite vbicūq; p se ac sine carne est vulnerata non coit: vt in bucca cilioq;

Ante t longa fit u/breuies cutis ⁊ muto nomen

U ante t.

cū autem colorem fiat pro ducitur.

corrupt⁹ acrelo lutus.

qui ad iustā magnitudinē arboris nō assurgit ⁊ statura sitis est mitis herbis ꝫ ñ demouit neq; arescit vt herba verū perennis.

cogitare. aduerbiū.

Et puta aduerbiū etiam capitur.

Pro cenoq; lutum putris atq; fruter puto vtiq;

.i. quis vnus ex duob⁹: ponitur⁊ vel interrogatiue vel indefinite.

obba.

quod foetet dū caluatur et aliqñ perimit. vt puteus.

est dumtaxat in mulieribus vterus.

Sic vter ac vtinam vel vtris polosyllaba: ni sint.

.i. defensio vt tutela a tutor

suis ex accipitrū genere.

A longis ducta/ac produc her buteo struthos

quasi nutu erudire.

in futilis ⁊ futile vas effluere.

inde glutinū et glutino deuotare itē p glocitare accipit q̄ pro prie gallinarū est.

terra tenax vtilis ad cōpages nauiū ⁊ aliorum vasorū quod ex bitumē fit.

Utilis ac nutrit sic futio glutio gluten

mō alterutrū mō vicissim

trūcatū truncare

cōminutū comminuere

inde mutuus mutuo aduerbiū a mutio mutilum mutilo/as/mutili.

.i. summisse loqui. .i. fetere

Mutuo cum mutit sic puteo/fit tamen anceps

in purem verti.

Rutilius putreo buteum iungas lutheusq;

A in medijs.

fructus vitis /aliqñ vitis
item vua ꝺr de apibus qñ
eraṁ ꝯgregatū ad ſimi-
litudinē botri dependet/
itē i hoie qꝺ inter tōſillas
vltimo palato dependet.

Uante u. vt vua. vt pluuia fluuius.

U ſuper u longa eſt/breuis eſt cum conſona pꝛeſit

De media ſillaba cognoſcenda.

Octo modis iſtis media eſt tibi ſillaba nota
Uocali ante aliam/diphtongo/ſic poſitura
Exemplo autoꝝum/crementō/compoſitura/
Et deriuato/ſic pꝛecepto quoqꝫ certo.

¶ Media ſillaba ea ꝺr que poſita eſt inter pꝛimā ⁊ vltimā ſillabā dictionis quotuis ſillabarū. Que quidem octo modis cognoſcitur vocali ante vocalē/diphtongo/poſi-
tione/exēplo autoꝝ/cremēto/cōpoſitiōe/deriuatione ⁊ pꝛecepto ſiue regula/de vo-
cali ante vocalē vt gloria/poſitione vt columna/diphtongo vt ſabaeus. Exemplo/
vt pecunis apud Horatiū. Et genus et formā regula pecunia donat. Compoſitione
vt plego cuius media coꝛripitur ſicut i pꝛima delego eius pꝛimatiuo/deriuatiōe vt
eritus cuius media coꝛripitur ſicut pꝛima ab itū ei⁹ pꝛimatiuo: de ch⁹ obꝫ ſuper ius
in regulis generalibus tam medie ꝙ pꝛime ſillabe cōmunibus ſatis dictum eſt.

¶ De crementis quāꝝ in declinatione nomi
num et verboꝝum in pꝛomptu ſatis eſt/infe-
rius tamen ſuis locis memoꝛabimus ſed ad
regulas ſpeciales redeamus.

vētus in apulia.

Aante b. A vt arabes. Pꝛe b mediis breuies atabulus auſer

vt amabā/abar/abo/aboꝝ/abūdus/ abilis:vt dabam/ abar/circūdabā/bar/circū-
dabilis/circumdabundus.

Et pꝛimae berbum creſcens(ni do)inſtabiliſqꝫ

feſtinus
vt alacer vt bibaculus edaculus didaculus

Aante c. Ante c fit breuis a finita ſed aculus auſer

qui ex quacūqꝫ
parua cauſa mo-
uetur ad iram ex materia herbe
vt vmbraculum iracundus vt herbaceus.bonifacius

Aculum et acundus ſimul aceus acius atqꝫ.

A in mediis.

anidus ꝛ	est cui⁹ sermo			
rapinis sp	cū risu aliqd		fluuius	aetoliae
intentus.	incessit		gallie.	fluuius
vt rapacis	dicacis.	quoꝝ oblicq corripiūtur	vt athacis	athracis]

Obliquos/nisi quos dāt barbara athax simul athyax.

	mēsa super quā potaria vasa disponebātur numero sex et vt vult nestor tabella sup qua decuplationes fiebāt	opidū nobile in volscis	lignū iaculi: pars hastę inferior qne manu tenetur

Et dyopax et abax candaxq cozaxq styraxq

	puella que amore croci iuuenis tabescens mutata fertur in herbā sui nois que sitis est hedere.	
rex ponti filius michridatis		

Pharnax/sed similax cōmunis sicq syphaxq

	lacus venetie circa ve ronā vbē	locus cauus p quē colluuies quedā fluit	merus et purus.

Longaq benacus cocleaca cloaca meracus

potus qui ex musto fit ꝛ aliis potionibus. .i. um.	quedā arbor et cortex pomi ei⁹ nardi pistici odorē ferēs	obscurare cōtegere	obscurus

Et mustacia seu pistacia opaco et opacus

	quedam herba cuius radix fit ꝑcipuus pastus hominis.	
angl. pursla yne quedā herba		

Portulaca et pastinaca syraculiuq.

vehiculi genus quo ligna ꝛ lapides vehi ꝛsueuerunt. .i. cū.	

Et sarraca simul sarracum iungitur illis

ignis splendor aut solis/a lampo quod est splendeo. a lampas. vt lampadis.	vt corrado/inuado	quasi cito cadēs/uinit eni rore et cito deficit

A bycuncs prē d/nu composita atq cicada

A ante d.

Quidam dant eadem sexto dicas sed eadem

ph.

A super f vel phi medio; vt colaphus bycuiatur

A ante f.

A in medijs.

ppria ſi= militudo et effigies vt imago
mulier fortis q̄ viro ſit ſimilis virilis opa facit. virago
latū ꝛ profundū mare vel latitudo omnis pelagus
asinus agrestis onager
puerdū adagium

A ante g. Ante g longa ſit a/breuies ſed fixa ſecunde

modo auxilijū mō illas (vt ſic dicā) voces q̄ dicebātur in comitijs ꝛ in tabellis deſcribebātur quib⁹ vnuſq̄ſq; voluntatē ſuā de aliquo in magiſtratu eligēdo declarabat.
adimere vel eſſe auxilium
.i. ſuffragium.

Suffragor ſuffragia ſicq; coagula produc

is cui discendor puerorū cuſtodia dat
introductor litterarum
mentis cōtaminatio.
vt pedagog⁹ iſagogus.

Atq; repagula ſic contagia iunctaq; gogos

anaglypta vaſa ſculpta q̄s exſculpere eſt.
vt anaxagoras/athenagoras.

Compoſita ex agoras breuies ſimul hec anagliptum

interpretatur ſeruies tacere.
vltimus rex medoum.

Meſſageta abdenago ſic aſtyages quoq; greca

vitiū articulorū in manibus
vitium articulorū in pedibus.

Plura leges/chiragram communē dic podagramq;

famius italice philoſophie princeps
anglice mandrake quedam herba.

Mandragora ꝛ lalage breuiantur pythagoraſq;

aſcenſius ſe legiſſe aſſerit ſic: tamē naufragiū potius debere legi cenſſet.

Naufragumq; legūt vbi naufragū bene ponant

a pype of a condythe.
ab italia vt italus.

A ante l. A ſuper l breuies/tamen iſtinc deme canalis

puluinar auriale
q̄s ad cūctos ptinet
an inner chambre.
vt aſalis cernicalis .i. denolatiua/ adiectiua: vt gñalis. ꝛ ſubſtātiua: vt penetrale.

A neutrū obliquis/deducta et in alis et ale.

aſcalonium
propriū viri

Aſcal deductū meſſalaq; ſic abeſalon

lacus arcadie.

Stimphalus necnon pharſalus longa: ſed anceps

A in mediis.

aues erant aquatice — ciuitas thessalie.

Stymphalides iungas pharsalia coralliumq;

gracilis tenuisq; et tibijs fere ac scripture aptus vt calamus.

n

vt foramẽ/leuamẽ/medicamẽ.

Est breuis a super m/produc verbalia in amen

vt amamus/doceamus/legamus/audiamus: et composita vt pessundamus.

Et crescens verbum (preter damus) at thimiama — A ante m

pprie manib⁹ lutare

dicere qđ alter scribẽdo excipiat a dicto. — plenis aliqđ attingere ⁊ ob hoc p foedo ⁊ maculo vsurpatur — scrutari inuestigare exquirere explorare.

Dictamus contamino sic examino produc

Sin grecos furmus est apud nos instrumẽtũ quo aliqđ conquitur sub textu qđ erro fieri solet: sepe etiã opus figulinũ. — pprijs nomẽ. — tela aranei sed pocte etiã foeminiñ p animali. — vsurpãt. — vermis.

A super n breuies/sed aranea araneus/er an — A ante n.

.i. sol — pprie qđ hois est vt spectat ad hoiez — crudelis mi: nime bonus vt humanus — immanis — .i. vacuus inanis

vt titan titanis

Obliquos tolles/⁊ mobile in anus et anis

a sparta — a roma — .i. ignis — mons apulie

vt spartanus — romanus — vt vulcanus. garganus.

Et gentile simul proprium hoim atq; locorum

opidũ in sicilia qđ primus saucle a loci curuitate dictum est — fluuius in alemãnia

Sic menania sic messana lemanus/at aufer

magnus fluuius in italia ab alpib⁹ venies: alio nomine padus. — louis er electra filius fuit. — fluuius gallie — fluuius thessalie

Dardanus eridanus rhodanus tri apidanusq;

mons phoenicie inter syriam ⁊ phoeniciam. — fluuius in ponto — opidũ ⁊ mons sicilie. — vt mathiana.

Libanus ac hypanis brepanũ sic qui preibit

auis egyptiaca habitãs in soli: citudine fluminis nili. — .i. sicilia.

Uocale/at breuies tu sicaniam/at pelicanum

A in medijs.

siculi vel
siculiensis.

Produc/sed cyanen cõmunis sicq; sicanus

filius daedali regis
calabrie que ab ipso
iapygia dr.

.i.colophus
vt alapa.

A ante p Ante p fit breuis a/produc sed iapus iapix

filius bacchi et
veneris deus hor-
toum turpissi-
mus.

fluuius
siciliæ.

a priapus semẽ sinapis

Sic et anapus mesapusq; priape sinapi

idolum egi-
ptiorũ alio
nole apis

Sicq; serapis erit seraphis ve serapion addes

vt tanaquilis.

A ante q A prę q medijs breuies: sed tollitur inde

.i.omnis
vt vnaquaq;

.i.non

Nequaq; et sexti casus sit testis vtraq;

acerbus et infestus
tam in sapore q;
in alijs.

vt cesaris

quedã herba.

A ante r A super r breuies/sed amaracus auferr amarus

pilũ sacerdotale
vel cidaris et mi-
tra q; caput pon-
tificis tegebat
pileũ phrigiũ
etiã notat. idem.

instrumẽtũ
quo coquitur
et alia hmõi
vescẽdo su-
muntur.

qui nimium
cupidus est
pecunie

Sic et auarus item cocleare tiara tiaraq;

q; cibos coctos vendit
vt coquinarius
custos damarũ
damarius

lumẽ vel qđ lumẽ facit:
singulariter luminare/ris.

Et zodoara simul quod in arius aris et ara

Mobile vel fixum finit: balearicus adde

.i.imperatorius
vt a cesare/cesarius.

a peny

Anceps denarius: ducta a breuibus breuiantur

equorũ ac iumẽtorũ
stimulus quod ad
calcem alligatur
vt calcar calcaris.

prostibulũ
lupanaris

locus vbi cõburantur
corpora boũ vel statio
boũ vel ppriũ viri.
a bestar.

Obliquos ex ar produc/cum bostare demptis

A in mediis

Bi ḡſchs cefo
ventre matris
naſcitur. lucifer.
a ceſar. a iubar ḡcappar ab aſpar.

Ceſaris et iubaris ſic capparis aſparis adde.

herba eſt radicis
odorate quã nõ fluuius gallie
nulli narcũ ruſticũ qui nũc ſago=
falſo appellant nã dicitur. potio deor̃ in lucis fiebat.
a baccar ab arar de nectar delucar

Baccaris ac araris cũ nectare lucaris atq̃

vur cartaginẽſis
pater hanibalis
ab hamilcar.

Barbara cor̃reptis vt hamilcaris aſſociantur

vela na= mons phocidis
uium. cui boetis accũ= intestinũ
vt carbaſus bit: eſtq̃ biceps pingue

Eſt br̃euis a ſuper ſ/ni parnaſus vel omaſum — A ante s.

qui equos ducit
vt agaſo vt gelaſius. anaſtaſius.

Et deducta palam/cõmunia p̃opr̃ia ſunto

filius aeſonis fra=
tris pelei regis
theſſalie.

Jaſius br̃euies: ſed p̃producatur iaſon.

er̃gnum
vaſculum
vt cyathus qs̃datum facit vt lanatũ.

Ante t ſit br̃euis a/p̃eter do deme ſupina

amaturus/amatrix
vt amatũ/amator. vt amatus/armatus/attiniatus/galeatus.

Atum cum ductis ſic verbo aut nomine in atus — A ante t.

in magna olim au=
toritate vitree ſpi=
cuitatis quãuis va=
ſenſim parcicula= riſſepe in ea calores
tim pedetẽtim conſpiciantur.
minutatim vnatim vt achates vaſates.
vt paulatim gregatim

Finita aut atim (vel hor̃atius) et ſimul in tes

rex laeſtrigonũ lami
filius qui formias
condidit opidum

Sed br̃euies pelates ſic antiphates ẓelateſq̃

athenienſis ſopho= q̃p ſimes diſcurrit
roniſti marmorari ſ ludẽdo quaſi fu=
q̃ phanareteobſte= ni ambulare.
tricis filius vt curibates ſchenobates. vt caliſtratus/phyloſtrat⁹/polycratos.

Socratis/atq̃ bates finita ſtratoſq̃ cratoſq̃

E in mediis.

instrumentū quo aratur. — ꝓprie exiguū lectū vocamus in quo meridiari solemus vt reclinati capitis susceptio.

Semper ꝓduces et aratrum sicꝫ grabatum.

funius

.i. imperium — hyspanie
vt potestatis — ab anas

As atis ꝓduc/anatis tamen abbreuiabis

corpus
mortuū
vt cadauer. — us in nolatino.

A ante u.

Longa sit a super u/tollas patauū tamen inde et

Bathauū et pathauū luca. corri. marcial. aūt ⁊ Iuue. ꝓducūt autore Sulpi.

sui patni
abani — vt magni — eronerare
pater — pater — alleuiare.
vt atauus/proauus/aggrauo — possessiuū de bathauū.

Composita a breuibus tamen anceps esto bathauus

Alongis enī cōpositis ꝓducūtur: vt ignauus deprauo. ⁊c.

locus vel coetus frequēs.
ex multitudine honerato — arbor in — scatebra
rū frequēs ex quacūꝫ fre — india atꝫ ebulitio
quēs aūt potiꝰ frequētā- — ethiopia — aque sur-
ti cōpetit ꝫ frequētato. — nascens — gentis
vt celeber — hebenus — scatebre — .i. pūber.

E ante b.

Apre b mediis breuiato/corebus ephebus

effigies spectaculū imago forma.

vt tremebundus. — vt moucbā/bo/bor. speciebus/diebus.

Demptis (ni in bundus) verbū nomē quoꝫ crescens

mō vehemēter
pcari/mō de — optare alicui
aries — testari ꝓpul- — bonā malā ve
castratus — sare ⁊ āli pre- — fortunā pre-
de verucꝫ — ab allec — ꝓpium — cādo repellē. — cādo deos.
verucis — allecis — philosophi — vt deprecor — imprecor.

E ante c.

Ante c longa fit e/seneca abde/et compositiua/

genus
.i. corruptio — vehiculi — interpretatur
vt dulcedo. putredo. — .i. ū. — rex iustus

E ante d.

Epre d produc/tolle elleda melchisedechꝫ

filia cephei regis ethiopū
⁊ calliopes/est etiā ce-
leste signū vel sidus — .i. vesci. — qui duos
vt andromeda. — antomedon — alcimedon — vt comedo — habet pedes bipedis

Da aut don finita a breuibus sic compositiua.

fructus arboris
habitator — insula non — filius terrestrib⁹ fragis
macidonie — ꝓcul a troia — etiā arbor ipsa

Iphimedea simul macedo tenedosꝫ vnedoꝫ.

E in mediis.

locus spacios⁹
versus orientē q̄
ãsi triclinij esse
solebat. .i. sedes.

a wodwall:
parua aula.

Exedra cũ cathedra cõmunia siccedulaeq̄

qui veneno
animal hommem
q̄ ebur extinguit
vt elephas ph- vt venefic⁹ a venenũ cui⁹ media ꝓducitur a facio.

E super f vel phi breuies/ni cõpositiua

putridum
.i. balneare. facere .i. fieri tepidũ vel
vt madefacio. putrefacio. putreo. frigidũ.

A longis/tamen a breuibus curta vt tepefio

de armi nis.
.i. luctus college sunt in legatione
vt elegus. vt elegia. q̄ cõpositiua. aut magistratu socij. vt colle ga.

Ante g fit breuis e/tollas tamen antea dicta

propriũ. tricamerata propriũ

Corripit vbalegon longat tristegą cethegus.

nũctus tã
vtor nauis bonus q̄ veru et virgul
vt phaselus malus. la iacens

E super l produc/deme angelus hinc obeliscus

condere vt menelaus/semele et plura
mortuũ alia: sup q̄ cõsule autores

Atq; periscelidẽ sepelire ꝑ propria multa

silius enichomachi
medici vxor saturni.

Et finita teles vt aristoteles cybeleq̄

diana dr quasi
arotemus. i.
vt amemus aerem secans

Longa sit e super m/deme artemis ac elementum

furiosus ingrediente
vt tlepolemus fortis arietem.

Et polemus sic gethseman i vehemens hyemisq̄

vates inter cydo-
filius achillis ex dei- pes q̄ polipheme
damia: alio nole pyr- ꝑdixerat ce-
rhus vel nouus miles citatem ab vlisse
interpretatur illi inferendam.

Atq; neoptolemus centulemus artemidorus

filius vlissis ⁊
penelopes qui
patri in regno
successit.

Telemachus iunges alemania sic alemanus

E ante f.

Addit auto: ph
q̄ nõnulli de q̄
busdã dictionꝫ
bus grãmatici
certãt an debe-
ant scribi per i/
an per ph. de q̄
titate tñ dubi-
tãtes minime.

E ante g.

E ante l.

Perisceli ꝙ om
mẽtũ quo mul:e
rũ gressus du..
circa crura ligs
retur fuerit o
nari solitus.

E ante m

videmio as. i. vites putare l' potius vuas a vinea auferre.

a vino demendo ꝺr

.i. qui vindemiat.

Uindemiator ait flaccus vindemia longa est

.i. seneca

Nota.

Sincopa quod faciat vindemator Anneus effert.

vt dictione tetrasyllaba pēthasyllaba ⁊ vltra antepenultima sepe

Confundi in tetra ⁊ sic penthasillaba ⁊ vltra

cōfundi. hoc est indifferens reperitur vt in tabernaculo ficedula connubiū canicula

Sillaba quā sequitur penultima sepe reperta est

.i. desertum.

Usus vult heremus docti dicunt sed eremus

aliqñ venire exīmus vel
aliqñ venire alieno loco qui ex plurib⁹
piscis ma= incipere. aduenies locis venit
rinus. vt aduenio aduena conuena.
vt balena. vt cōpositā a breuibus et sua deriuata.

E super n produc/sed tolles antea dicta

E ante n.

regio asiae
interpretatur inter taurū
seruiens ⁊ caucasū furie sunt
tacere. montes infernales.

Abdenago ac alenec simul armenia eumenidesq;

a inuando voci=
arbor in india tat⁹ est q̄ ea etas ꝓprie naturam quilibera ma=
atq; ethiopia maxime apta sit cuiq; ingenitā trenatus est nec
nascens ad laborē tol= sig̃t: aliquando postea seruus
siue hebenū lerandū. ponitur p vi. factus est.

Ac hebenus inuenis simul ingenium ingenuusq;

filius bachi et veneris
vrbs archadie deus quoq; nuptiarū
vel achaie possessiuū qui ⁊ hymē ꝺr

Olenus olentus cum clazomenis hymeneus

interdū q̄n
hyacusq; quasi ꝓprie tñ in=
vsq; ad finē quātū sig̃t medici nomen
vt hactenus quatenus vt archigenes aꝑgenus vt almenos

Et coniuncta tenus genos et genus adde menosq;

puella que cū
patre cōcubuit
vt beristhenos nyctimene.

Et sthenos atq; mene iūgas ijs ꝓpria quedam

nympha oceani
⁊ thethyos filia et
mr̄ phaetōtis ꝓpriū viri

Sic helenus clymene sic parmeno berenicesq;

vna ex harpys et
insula. interpretatur atrū

Sic helene/at produc helpenor siue celeno

E in medijs

filia penei regis archadie: et vbi lybie inter egyptū et syrtes

electrionis filia et amphitrionis vxor

Cyzene eumenes: istis alcmenaq; iunges

vt intrepidus

Ante p fit bzeuis e: pzoduc sed asephus hipepe

E ante p.

mensa iumentorū et stabulum ipsum.

proprijs viri

Pzesepe ac asclepius: at cōmune iosephus

de ijs vide Gellū

E ante q.

diequarte. et hutusmodi.

E pze qq; bzeuē dicas: velut est diequinti

diēnti/ vel te. diēqrti/ vt te. p diēnto/ diēqrto: adverbia sunt.

quasi creobor^{is}: hoc est carnē vorās

testudo.

vt cerberus

camera

veris/ muleris

E super r bzeuies: hinc obliquos tamen āuser

E ante r.

gtal maculosum

a stond yn ghaliter: sed pā ge pece.

tera vtimur.

crateris

pantheris

cisteris.

A ber et mulier crater panther quoq; cister

notamēt animamentū/ litura autira: vnde hec caracteres sepissime cognoiantur.

instrumētū q̄ repōderamur. ang. genus (half an ownce)

serpētis

stateris.

presteris.

bizeris

caracteris.

Atq; stater pzester bizer simul atq; caracter

qhq; mōstrū tricepe siue triforme sigt.

vna de tribus furijs inferis

sica et cultel. siue cultellus

Diphtongāda chimaera megaera machaeraq; iunges

Zuere. Prima leo/ postrema draco/ media ipa chimera. chimera ibi. id est capella.

grecorū poetarū maximus antedictus meliflegenes.

vbs asie ad hellespontū sita.

plaustrū vndiq; rectū et munitū.

asper.

Pzoduc abdera ac arcera austerus homerus

vna cycladū. insula circa laconiam

mons nemorosus in boetia musis et poetis dicatus

operimentū capitis

tunci genus.

Atq; galerus cyperusq; cythera cytheron

Cythera cū y/ greco scribēdū est: q̄ alias nō est nūeri: neutrigñis.

fluuius hyspanie

insula prope siciliam.

.i. venus

Est cytherea bzeuis/ pzoduc sed iberus hiera

tunica talaris

.i. triennū

Sic et hiberi ab iber/ poderis sic trieteris

E in medijs.

fiunt torques
qui donari
ludorū victo=
sacra archana ribus soleb at mulieris proprīū.

Et misteria niceteria sicq; neera

grauis/accen= constans
sorī/mō asp/ firmus/
trur: aliqñ tri= mundus
stis vitabulis sine vitijs vt amareris/docereris.

Atq; seuerus sincerus crementa notabis

vna parcarū. poculi
vt lachesis.prothesis. genus.

E ante s. E super l/breuies: tamē hinc carchesia demas

dispositio
dispensatio fluuius calabrie.
aut gubernatio propetarentū.

Atq; diocesis marpesus siue galesus

regio grecie an=
nexa thessalie:
est etiā vrbs dolor
in ionia laterū

Et magnesia pleurelisq; malesus halesus

textus ipse
scriptorū:et
.i.discipluia opus totū

Atq; mathesis sicq; poesis/vel numerale

media parte
corrosus
comestus/
semicomestus. .i.gracilis
vt vicesimus/triceſimus/cēteſimꝰ.vt semesus exilis

Esimus iis iunges/ijs cōpositiua vt obesus

Lyznesus milesius:ac phylesia regna

dictus est
ab extente
naso.proprīū poete. .i.insania

Naso refert:et iesus cōmunis frenesis sit

Aratoꝛ ꝛ Junēcus. Inde galilēā repetit saluatoꝛ iesus

Usus vult iesus:dicunt quidam sed iesus

elegans in dicendo
et delicias qualdā
sermonis habens lapillus coloris
vt facetus. violacei seu pur=
purei. .i.us in ntō

E ante t. Ante t longa fit e/tamen hinc demas amethistū

I in medijs.

figura que interpretari impositū
potest quod aut ad augmentum
aut ad diminutionem aut ad dis=
cretionem poni solet.
vt epytheton.

Et finita theton sic messagetas macetasq;

ꝓprie fruges eorū seminū
ex quibus cōficitur panis.
aliqñ hum⁹ ad accipienda
semina subacta.
vt seges/segitis.

murus
domorū
vt paries/parietis.

producit enī etis.
inquietis.

Es breue curtat etis vel ies: tamen inquies auferr

mons laconie
que in achaia est
ponitur etiam
adiectiue vt taygete

filius titani
pater prome=
thei et epi=
methei.

populus.

Taygetus te/sic iapetus venetus quoq; iungas

diuin⁹ cul=
tus vel dea
quam cole=
bāt romani.

fons apud syracusas
vbē sicilie q vt quidā
volūt virgo venatrix
est etiam fons in
metia.
vt arethusa. aretalogus.

Clausa in etas terne vt pietas aretecq; creata

herba que
vulgo nūc
draconem
vocant.

.i. scortū

quo cadauer
fertur

instrumentū
quo sagitte
feruntur.

.i. a.

Cōmunis meretrix pyretrū pheretrū pharetramq;

rarius producitur
populus in creta.

figura
triangularis
.i. a.

quasi penitus
intrare.

mollis
lāguidus
sine vi.

Et curetes temetū triquetrā penetroq; vietus

antiquus qua=
si longi eui.

mons cam=
panie.

E super u longum/vt longeuus siue veleuus

E ante u.

fluuius hispanie
aut celtiberie/sunt
etiā chalibes po=
pulus in ponto.
vt chalibis.

terribilis.

modo ante scribere/
modo ꝓstituere/mo
dolegē ponere/in=
dū adiudicare sine
prciudicare.
vt prescribo.

pcōtingere/pre=
gustare/vel ante
sacrificare/dcuit tā=
gere/parū gustare.
prelibo.

I Pre b medijs breuies: sed compositiua

I ante b.

tā quod sentit
q̄ quod sentitur
vt sensibilis
cōiugatione

reperibilis: sepius tñ corripiuntur
deducta.

A longis tolles: quarta ibilis orta sit anceps

J in medijs.

qui modo rure est
vt domus rustica:
modo vita ⁊ mo-
ribus incultus
vt rusticus

diminutiuū
piscticulus

qui amat et indisso-
lubili familiaritatis
iure cōiunctus est
sed ppriū corripitur

J ante c. Ante exit breuis i/demas istinc sed amicus.

maledictū
cū cōtumelia
.i.ū in singulari.

fuit vbs
in latio

delectabilis
iucundus.

Anticus conuicia aricia sic et apricus

vias subterraneas:
vel alias lepores sic
qōs sub terra ef-
fossa latere

War. Sandet i effossis habita-re cuniculus an tris.

vt caniculus vel la-cuticula.

craticula

solitum est.

vt nouicius.

Nata canis cutis ac crates cuneusq; nouusq;

futurum aliquid
aīi denūciare.

tegeticula

equiculus

vt predico/dicis.

Et teges vel equus/fata longis iungimus istis

vermis intestinorū
⁊ terre quasi lubri-
cus qi latitat vel
qi in lumbis sit

a ferendis
micis voci-
tata est.

Formica embricus lumbricus sic inimicor.

pectoris
munimētum
a haburgon .a nauell.

brome;

Lorica vmblicus lectica mirica labicus

pauper/inops.

Istis mendicus sic et multicia iungas

Posticus iungas pedico marica triuicum.

follicul⁹ in
vrina colli-
gi kifra aluū
a priore pte

q̄ medi-
tegula vel filū
nē tactu
excitet

rubro tinctū q̄
aliqd dirigitur.

.i. castus.

Uelica vrtica et rubrica vstica pudicus

agnomen
cuiusdā sci-
pionis nobi-
lis romani.

vt caicus.

Malica ac icus proprium/cōmune inimicus

Jn medijs.

ꝓprie dicebāt in summo fastigio pileo virgā lanatā: hoc est in cuius extremitate modica lana erat. summitas capitis. vt apex/apicis. vertex/ticis. lecti tegumē.

Ex breuiabit icis/longat loder tamē icis

arcus/prostibulū/ testudo. vt fornix fornicis.

Jx mas curcūt icis: producunt hec tamen icis

auis/color ruber ⁊ gētile nomen palme arboris. herba de qua fit sandix dicitur color. phenicens seu puniceus. vermis q primū bombicē: deinde nascit demū bombix appellatus est: accipitur etiā pro lana quā parit.

Phenix cum sandix spadix bombix quoq; ceix

ꝓprie q̄ ꝓsperitatē recipit: interdū q̄ dat: vel prosperā ⁊ benignā: nōnunq; vtilis et cōmodus. .s. noīa sequētia q̄ habēt penultimā in gō correptā. vt cultrix/tricis. felix felicis.

Cetera cūcta per x icis longant: tamen aufer

q̄ cū eo corpus miscet q̄ habet vxorē sicut cōiux femina que pīstrix: et quoddā mōstrū marinū. .i. balena. cubina que cū celibe vxore sine nuptijs locū tenet vxoris. a wylowe. anglice ore a salowe. vnde salicetum. anglice ferne. herba. .i. celerosus ꝑ pniciosō

Nec ptistrix pellexq; salixq; fix quoq; pernix

discrimē salutis vel experimentū vt periculum. vbi de via iter flectitur etiā domicilū in via ad quod diuertendū sit. vt diuerticulum.

Jculum et a quarta/produc terna breuiato

qui propter nimiā cupiditatē nō vt: semper det q̄d agat timens vt auidus. panidus. fuit athenien sis vir⁹ ad nobilis ⁊ prō: bus. helle spontum posita.

Jxpe d breuies/sed aristides et abydus

Jante d.

ꝓprie cū fastu ꝓprij viri a danid vel acedis quodam contēnere. .i. stomachatio fastidium

Colle et acydia dauidis fastidio/iumq;

cupiditas vel desiderium vt cupido .i. timere crudeliter necare.

Ido finita/et verbū fornido trucido

I in medijs.

aeaci ꝙ aegine filius q̄
ex thetide genuit achil-
lem qui pelides dr.
vt a peleus pelides.

filius priami
thesides coronides. alia enī corripiūtur. vt priamides.

Sic patronymicū quod ab eus formatur in ides

q̄nquaginta filie da-
nai filij beli et fratris
aegipti dicuntur.um
.i.s. vt belides. licurgides.

Sicq; lycorides/belo ductum atq; licurgo

Plophis plophidos abscidia sic pherecides

Compositiua notes sic preterita antea dicta

¶ Compositiua dixi: nā naturā simpliciū sequūtur/alia enī pducūtur: vt infidus a fi
do: alia corripiuntur: vt gfidus a fide: ꝙ hec preterita pducūt mediā occidi ꝙ cecidi:
et alia a cedo formata.

in duas partes
fissus.
vt bifidus quadrifidus

Sed finita fidus nata a findo breuiantur

q̄ artē suā per actus exercet
pprie stella ve-
ner; dū mane
cū luce oritur
qui fert
arma
armifer.

I enī in cōpositione corripitur (vt dixi prius) vt artifex. lucifer.

I ante l. I super l breues vt dixi in compositis

placare
quasi mitē facere.
vt mitigo.
disceptare
cōtendere
litigo.
obscurari
obcecari
.i. obscuritas obtenebrari
vt caligo. inde caligo verbū.
.i. rector currus
vt auriga/quadriga.

I ante g Ante g fit breuis i: tolle in go nomen et in ga

summitas ac
altitudo op̄is.
.i. ilium.

(Hinc caligo dempta) fastigia origana longa

pprie impressio pedis. i.
signū q̄ pedere lin-
quitur/est etiā extrema
pars inferior; pedis vt
iudiciū cuiuscūq; rei
.i. iū.
quod
soluitur
portitori.

Et vestigia vectigal lestrigonisq;

fatigo quasi
fatum agere.
hoc est abūdā
ter agitare p
prie ad lassitu
dinē deducere
aliq̄n pcutere
vl excitare co
gere exprime
re/cōmouere/
perturbare.

pprie pſternere
q̄ in terrā ex-
tēdere/aliq̄n
pturbare au-
gere vexare.
stimulare
irritare.
q̄dā pducunt: vt affligo
instigo
q̄dā corripiūt vt colligo

eligo et deligo ita
distinguūt: vt eligē
sit magis idoneū
ad rē gerendā se-
cernere: deligere
vo ad nr̄m amo-
lumētū vl vtilit' qui
eligit ad dignitatē.
eligo.

Atq; fatigo: patrem sed composita sequuntur.

I in mediis.

qñ augebãt numerũ. ıſ. q̃ accedebant. vt auxilium. quicquid ſaluti ad= uerſum eſt peſtilens. ⁊ aſilas loc⁹ tut⁹: aliqñ templũ ſigt.

I ſuper l curtum/tollas ſed aſilus aſilum

I ante l.

aial quadrupes in nilo in terra ⁊ aquis viuens a croceo colore dictus adiectiuũ vt ſeruilis in hortis varijs locis depoſitũ eſt qõ ambulatione feſſos inuat. ſedile. lectus cubile.

Et crocodilus finita et in ilis et ile

qõ facile poteſt fingi vel qõ iam fictum eſt vt a fingo fictilis. a teſta teſtilis vt a ſeruo ſeruilſ. vas oblongũ ꝯcauũ a ſimi= litudine ꝯche a concha. pcerel= lertiã õr conchilis.

Curtat ilis ductum a verbo: denomine longat

lautus et liberalis. breuis ſummiſſus abiectus: quaſi humi deditus. par/equa= lis.

Dapſilis at breuies humilis ſimilis parilisq̃

tenuis ⁊ macer acutus/exilis/ aſtut⁹/tenuis/ inualid⁹/leuis/. malicioſus/ſub= dolosus. quidã meſſis

Produc exilis ſubtilis ſic et apzilis

qui rei frumen= tarie apõ roma= nos preerat. mater romuli ⁊ remi filia mu= nitoris regis albani argini vrorſum

Edilis maſſylus et plia ſic criphile

ciuitas bru= tiorũ condita.

Cordiluſq̃ petilia ſic lucilius adde

Maſſiliam breuiant quidã rutilius anceps

deripere ac depreda= ri quaſi nec pilũ quidẽ relinquere. .i. ſimilis eſſe

quedã pducũtur. vt expilo/as. quedã corripiũtur: vt inſimulo.

Naturam patris ſed compoſitiua ſequuntur

quaſi optatiſſimus pinguiſ= ſimus vel opulentiſſimus vel maxime opiferũ. vt extimus. ditis pinguis.

Eſt breuis i ſuper m/ſed opimus ephimeridesq̃

I ante m

ſyllogiſmus curtat⁹ pater patrimus ꝯcũ ipſe p⁹ ſit adhuc pa= trẽ viuẽtẽ habet.

Colle et ariminũ ſic enthimema patrimus

Jn medijs.

mater matrima que ipsa mater est et matrem habet adhuc viuentē.

defensio/firmamentū/ auxilium.

vt munimen. nā tertie corripiūtur: vt regimen.

Matrimus iungas/quarte verbale per imen

in altitudinē elevatus alumine supiore. vt quadrinus. vulevened.

quedā enī pducūt: vt sublimis/possim⁹/audim⁹: q̄dā corripiūt: vt azim⁹/legim⁹.

Compositiua notes crementaq; vt antea dixi

vt pampinus/dominus.

Jante n Jsuper n breuies: appeninus tamen aufer

herba est vulgo nota magni vsus in stomachi remedijs/ veruntamē omnē pallorem libentibus gignit.

fornax ignis.

.i. caminum.

Atq; catinum licq; caminus iunge cyminum

Calyx cum y g.eco sīgt folij.ulū q̄ fructū arbor coperit: sz hic metaphorice pro testudie echini piscis ponitur.

piscis est calycē habēs echinatū instar castanie spinas p pedibus habet.

.i. celer

.i. properare

impatientia animi.

Sic echinus festinus festino et erynis

pregustato vino: pocalum altero offerre

pprie q̄ corpore i altū q̄uersa cie cubat

quedā herba cui⁹ radix sit pcipuus past⁹ hominis.

in quo sal tenetur.

Sicq; propino supinus pastinaca salinum

pars maris iuxta bizantiū. alio nole pōtus: q̄ interp tat bonū hospitiū

fluctus.

pmōtoriū sicilie.

Cōmune euxinus ticinus iunge pachynus

piscis marrinus

vt porcinis. delphinis.

Produc obliquos longis rectis quoq; ductis

a quirs ītz. a deo a cedro a lupo ab oue a cane ab alpib⁹. ab arpino

vt quirinus. diuinus. cedrinus. lupinus. ouinus. caninus. alpinus. arpinus.

Alpinum arpinum corphinū iunge et aquinum

vt ouinus. caninus. equinus.

Jnus. Possessiua simul sic deriuata per inus

athenien sis poeta veteris comedie scriptor: vinosus vlibidinosus.

.i. putare.

Sic theselinus iungas cratinus opinor

In medijs.

culina.

instrumentū
q̄ signū dat
in hostes ad
pugnam.

a farre dr q̄
ex eo fiat
vt farina.

tonsoris officina
tonstrina

macellū/
carnificina.
casslina

Ante na longa fit i/sed apozina buccina demas

Ina.

tridēs neptuni
hoc est telū tri=
fulcū piscatoriū
q̄ fūdo natātia
capiat: hoc etiā
retiarij in gla=
diatorijs ludis
vtebātur.

instrumē=
tū rusticū
quo cō=
portātur
fructus ac
res neces=
sarie

.i. bractea sed
bractee tenui=
ores sunt/la=
mine grossi=
res: q̄les sunt
ex quibus ar=
ma cōficiuntur.

vna de tribus
gratijs ⁊ in=
terpretatur
leticia

.i. malier.

Fuscina fiscina femina lamina et euphrosine q̄z

a quo bellicas ma=
chinas vocam⁹ oga=
fabrilia quibus vti=
mur in bello.

Dia iouis.

pprie vtraq̄
pars folii dr
ponit tñ ali=
q̄n p folio.

Machina cum sibina proserpina pagina iunge

pprie vtēsiliū est et
eor q̄ ad cultū ptinēt
veluti fascis quē ds i
tinere faciendo por=
tare possit: per meta=
phorā tamē p inutili
onere ponimus

vasis ge=
nus q̄ da=
tur pes elire ⁊
turulente
in mēsam
feruntur

liquor crassus
ex arboribus
fluens et sepe
sua sponte
siccatus ad
solem.

.i. a

pprie foramē
in quo examē
regitur: poni=
tur tñ ali=
q̄n p iudicio.

.i. a

.i. a

Sarcina cum patina resinam trutinā statinā addas

vibs italie
in flaminia

vibs italie in fla
minia vel emylia
que vibs etiā
bononia dr.

Salina cum mutina ijs sic squarina celsina dentur

Rusprina sic apina ac asina ijs iungas catinamq̄

pprie misericordia
siue miseratio vnde
vulgo nūc munus
inopi datū vocat.

Ijs tibi iunge cina ac climosina chimerinosq̄

vt nerine adrastine

vt martinus/crispinus/albinus.

I patronymica e longant/vt propria quedam

Ine.

Fustinus et lycinus sic celinus abbreuiabis

nomē gla=
diatoris.

ppriū viri

Hebrinus et morinus iunge ijs mirinus carinusq̄

¶ in medijs.

q̄ superiori seculo vel etate vel anno mense die ⁊ nra me moria fuit.
nō solū di: statim quasi porro
longe p: es sequēs tenus aliq̄n conse-
litus diu hodiernū quēter/ꝑtinue/lon:
durās cō sed q̄libet ge/porro:q̄nq̄
tinuatus alius valde sig̃t. .i. vt.
vt pristinus. serotinus. hornotinus. diutinus. crastinus. protinus. quatinus.

Pril/sero/horna/diu/cras/pro curtant tinus et qua

balneorū et edium curator. occultus.

Sed mediastinus clādestinus quoq̄ longant

vt bissinus/bōbissinus/smaragdinus/adamātinus/coccinus/hiacinctinus.

Deducta a pannis gemmis ve coloribus atq̄

myrrhinus amaratinus/gausapinus/carbasinus. caballinus.

Comparibus rebus breuiant inus addito ducta

vt amigdalinus. faginus oleaginus.

Que dat amigdala vel fagus superadde oleamq̄

qui terrā nobis oppositā
inhabitat: q̄ pedes nr̄is pe:
dibus aduersos habeat.
auriga hecto:
ris a diomede
occisus.
sunt panes'
luctatorū.
vt antipos.

¶ ante p. Ante p fit breuis i/produc colliphia enipheus

inclinatus insula.

His datur antiphos sic obstipusq̄ seriphos

subtus vel
.i. cōdensare post stipare
vt constipo. substipo.
opidum.

Adde seriphum sicq̄ sariphus stipoq̄ nata

nō equus/iniustus
aliq̄n p magno
accipitur.
vt iniquus.

¶ ante q. I pre q produc/sed compositiua notabis

folliculus leguminū
vel fructus arboris vel
arbor ipsa que pre:
dulcis est et cortex ipse
manditur
prorsus
omnino
quasi alius
quis.
quasi relictus

Sic vtiq̄ ac aliquis reliquus siliqua abbreuiantur

ex omni parte
ossa ⁊ cineres in sepulchro.
in omni loco.

Undiq̄ relique produc sed vtriq̄ ⁊ vbiq̄

rex fuit egipti
neptuni et
libie epaphi
filie filius.
vbs in gadibus.
vel ipsa insula
vt gadiris a gadir.

¶ ante r. I super r breuies/buris deme cosira

medicamentum quia vitia oculorum tergat.

insula in .i. ionio mari

Et colliria corcyra et cercyra cipyrus.

regio inter illyricum & macedoniã: nũc vulgo vocatur arton

filia fuit aenei aetoliae regis .i. insanire

Delyro epyrus sic deianira papirus

regina assyriorũ vroris primi regis/fuit etiam libidinosa.

Atq; semiramis adde capirus sicq; magiros

interpta turbonis caseus quia plurimũ fit e bubulo lacte.

lapillus pretiosus.

vbs egypti.

Saphirus/tamen est anceps tenchira butirum

Fm poetas est locus in medio inferorũ suis voluptatib⁹ plenus vbi dicũtur esse sic bonorũ.

vt elisium

Est breuis i super/tamen hinc aphrodisius auferJantes.

fluuius in phocide.

capis filius.

Amphisa anchisesq; aruisius ac amethistus.

fluuius i phocide pfluẽs opidũ delphos.

proprijũ nomẽ reginae p̃me carthaginis.

flumins thessalie.

rex persarũ

filius cyri.

Amphrisus sic cambises cephisus elisa

.i. bacchus quasi iouis filius. hinc dionysia sunt bacchanalia.

insula in aegeo mari.

Sic arcisius et dionysius atq; donysa.

locus terrestris & corporalis i determinata parte terre situs tẽporatissimus & amenissimus.

a gaudeo

Crimnisusq; lakisio gauisus paradisus

pharisei secta quedã iudeorũ fuit religioni indulgens.

divisi preteritũ & divisum supinũ: inde divisus.

Sic phariseus larisa et diuido ducta

¶ in medijs.

mãsuetudo soror
suauitas patris.
vt leuitas amita vt leuita/ismaelita/hierosolimita.

¶ ante t. ¶ Pre t breuies/hominũ tamen atq; locorum

qlibet lapill⁹ precio-
sus seu qlibet gẽma qse in so-
nõ tm vniones qs litudine
vulgus plas vocat contulit
vt margarita. eremita. catamita.

Propria produces propijs vel ducta per ita

vt maritus/auritus/ceritus ꝑ furioso. vt sumamitus therſites

Nomine ductum itus: sic greca in tis simul in tes

lingua sabinorũ hasta a cupio a lacesso a munio
di/dicitur etiam vt cupitũ lacessitũ munitũ
ciuis romanus ab audio a dormio ab obliuiscor a largior
vt quiris quiritis auditum dormitũ oblitũ largitum

¶ tis ab is longa est: terne quarteq; supina

prouecat⁹ frequẽtatiuũ
lacessitus dormito.
optatus vl
desiderat⁹ ꝑfuse donatus ab adeo a nequeo a cio ab insero
cupitus largitus. vt solitũ nequitum excitũ insitum.

¶ tum cum ductis/nisi curtis iuncta supinis

Et paritum tuitum sic parturitũ esuritumq;

Et fruitum metitum moziturus sic oziturus

vt a viro viritim

Nomine deducta ac aduerbia longa per itim

a fundo a celo a stirpe
vt funditus celitus stirpitus

Sed per itus curta/vt de blando blanditie sunt

cõstitutio iuris gentiũ
qua qs dño alieno cõ-
tra naturã subijcitur.
ipsa seruitus seruitus.

lasciuia libidinosa illecebra
siue (vt A. Gel. sentit) luxus
vite prodig⁹/mutui tñ neqtiã
ꝑ solertia astuciaq; accipiũt

Seruitium vel itus de seruo nequitia acq;

quod casu
accidit.

Cocytus quoq; apũd inferos est fluui⁹. Virg. Cocyti stagna alta vides stigiãq; paludem.

Nequam: fortuitus propzium ijs ac alphita iunges

palus vbi semp luctiferi q
bubonis gemitus q aliarũ herba est immo
dirarũ auium turpissimus venenũ olim
vlulatus auditur: vel vox venenorum
coculi dicitur. occisſimũ

Produc cocytus catamithus sic aconitum

O in mediis

vrbis proprii in Syria. oppidum ethnice. mercurij et veneris filius.

Berytus vel corytus sic hermophroditus

a nouitate. i. nouiter conuersus: quasi ad nouum paratus

languor infirmitas

Junge balitudoq; nouicius additur illis

cupiditas inter captio misericordie q; spes quedã fauoris

pprie circuitus cõclusus: aliqñ per methaphorã ponitur pro blãdito q; circũuento ab ambio/is.

Ambitus est nomen/ambitus participale

Irritat euacuat: dum irritat prouocat iras.

vas. i. ampulla vt dicũt de auricalco.

noxius humor.

Anceps lechitus censetur sic pituita

quedã eni corruptũ: vt oblitus ab oblino/is: quedã pducit oblir' ab oblanisco.

Compositiua notes crementaq; vt antea dixi

vt salma

fluuius

ciuitas babilonie.

I super u produc/ni symbrinio niniueq; I ante u.

vt orobus/aristoboli

a duo

O pre b breuies: tamen istinc tolle duobus O ante b.

de ambo

quidã mensis

ppriũ nomen viri.

Ambobus simul october iungas iacobus

scriptũ qõ creditor dat debitori soluenti.

vt apocs

.i. asper crudelis

vt atrocis ab atrox

Ante c fit breuis o/tamen ocis longa fit ex ox O ante c.

populi illi

qõpter moꝛẽ cæteroꝝ citr' maturescit .i. quõ.

fructꝰ q; ante solitũ tẽpꝰ aliorũ hmõi fructuũ maturescit. a precox

Cappadoces breuies sic precoqua precocis adde

precludere spũ q; pstringere strãgulare: quasi fauces ab anteriori pte capere q; astringere

protectio que appellatio tũc initiũ habuit cũ plebs inter patres distributa est.

vt suffoco.

prefoco.

A loco produc deducta patrocinium q;

vt exodos

O breuis est pre d/sed erodio erodius auferet O ante d

D in mediis

fluuiꝰ in ponticā re-gione apꝫ quē habi-tauerūt amazones. .i. thermodoon

qui rē ali-quā curat. ⁊ ꝑm⁹ dictꝰ custos.

tres fuerūt herodes' tuentur. lonita/scōs antyphas tertius agrippa.

rex parthoꝝ q̄ crassum romanū cepit et occidit vt orodes. herodes.

cylicis filius. pyrodes

Thermodon custodis herodes greca per odes

lapis fissili vens corpora defunctorū cōdita/quidā sarcophagū ꝑ sepulchro vlurpant.

.i. phi.

D ante l. D super l vel phi/seu sarcophagus breuetatur

sermo de capris vel quasi de rusticis vel vitioꝝ⁹ vel ceꝑim⁹ sermo vt ꝓpter feticitatē ⁊ turpitudinē materiei vt egloga

tis cui ducen-dorū puerorū custodia datur. vt pedagogus

deductio: vt cū dicimus dicier pro dici. paragoge

D ante g Ante g fit breuis o/ni gogos iunctaq; goge

.i. progenies. s. filius vel filia vt soboles.

vbi conuenebant senatores sicut in capitulo claustra-les. .i. cū.

D ante l. D super l breues/tamen hinc capitolia demas

in lidia fluuius. nomen auricis arenis ꝓpriū.

simulachrū

Idolum aetholus pactolus iola cymolus

ꝑtolartym festū

is qui ꝙ ante stacia tibi morā trahit quo vult venturū excipe

pharmacū. i. medicamentū

quidā vetus

u. vel ꝓtesta esse vers⁹ re: hoc est obsequi.

ꝙ pharmaca vēdit vt pharmacopola

qui libros vēdit bibliopola

Et subsolanus ꝓtestoꝝ iunctaq; pola

vt consulor.

Compositiua notes longisq; geolophus adde

ꝓprium viri vt salomon

vt amomū/aroma/ephitoma

D ante m Est breuis o super m/neutrū sed in um vel a demas

Iuuenal. Grāmatic⁹ rhetor geometres pictor alyptes. arx messenne vbis.

terre mensor

Anceps geometer superaddas sic et ithomen

signū erat seruorū vel aliū vt corons

herba immo venenū olm venenorū ocs cussimū.

D ante n. D super n produc/tollas tamen hinc aconitum

ficus quedā insyria nas-centes

insula prope delum et vna cycladum

fluuius ve-nete inta patauiū

Coctonq; et hermonicus myconē myconosq; aponusq;

ydolum
dnitiarū.

Barbara sic quedam ceu mānon mānona iugas

filia neptuni
vt erigonos/antigonos. vpotq; caeycis cadmi filia.

Grecaq; clausa gonos sic alcyone auronoeq;

vt agamemnō/agaměnonis. inde agaměnonius.

Ex on et o curtum faciunt onis/hinc oniusq;

macedonius lacedemonius
habitatores macedonie.
macedones. lacedemones.

Propria multa hoim gentilq; loci velut ista

aristei filius a
diana in cer=
uū cōuersus rex lacedemonis.

Arago et acteon hyitonq; agaměnon alemon

cytharedꝰ pitiſſi= vbs in boetia fuit vir argiuus
mus iouis q anthi= q alia in phe= pater melampi
opes filius. netia. medici.

Agmon et amphion simul anthedon ac amithaon

rex quidā et vlixis et
fons in aonia calipsonis
regione. filius.

Aon sic anson biston simul auson amason

populus malus spiritus
fuit rex I parte thracie q interptatur regula inde
thessalie q ha= iuxta he= peritus vel canonicꝰ. i.
buit filiā alopā brum sciens. regularis.

Certion et cicones demon cum canone chaon

vbs asiae vel bythi=
niae iuxta bosphoꝝ
bonus vel felix cōtra bizantiū. i.
vel bona anima cōstātinopolim sita.

Elione eudemon sic calcedon damasiton

iasonis malus infelix vbs in laconia que
pater vel mala aia. etiā sparta dr

Elon demonium cacodemon sic lacedemon

fuit vnus ex socijs
cadmi pumtregis
thebarū q pf pan=
thei regis q ab eo
dr echionides.
nympha.

Eurimone edipodion echion et idmon

pater folipes
ppriū virtde fepe ponitur
thessalia. filius vulcani pro ipso sole.

Sic erisichton crictonus gorgonq; hyperion.

O in medijs.

propriū nomē

Hermione hilonome simul ilioneus etion.

filia pami maxima natu.

phlegie filius qui ipmonē attentauerat.

rex archadie.

Ilion ixion lestrigones atq; lycaon.

filius esonis fratris pelei regis thessalie.

cithoni filij laomedōtis regis troiani filius.

ppl's gallie in prouincia lugdunensi

Lichione iason memnon sic lingones adde.

propriū nomen.

filius aesculapij clarus medicus

Meon migdonides sic migdoniusq; machaon

homerus dicitur a maeone rege q̄ eū educauerat vel a regione maeonia vnde q̄ maeonius dicitur.

ppl's eginae insule quos fabulātur ex formicis ortos. nā mirmix grece formica dr.

Meonides cum mazonomo sic myrmidonesq;

femine bacchantes. i. bacchi sacra pagētes a mima mōte asiae .i. mimalones.

Junge mimalonides sic metiones vel ochion

inde macedonia macedonis

inde peonia. peonis.

adiectiuum.

Et macedo natum peonq; paretoniusq;

filii arithei regis athenarū filius.

pserpina filia ionis et cereris.

Pannon pandion parthaon persephoneq;

marini dei propriū q̄ latine portunus dr grammaticus etatis quintiliani.

Atq; palemon item polydemon sic polyphemon.

populus gallie in ducatu britānie occeanū.

ppl's gallie

a satum dr qui fuit dux q̄ validissimū citharedū apollinis q̄ chiones filius.

genus holm

Et rhedones senones cum saxonibusq; philemon

fluuius qui macedoniā a thracia separat.

vellis tenuis.

Sithones ijs addas strimon cū santone syndon.

filius ionis ex laodomia belleorophontis filia.

Teutones et turones sarpedon; dat quod et ontis

O in medijs

populus hispanie terraconensis — vna furiarū infernaliū — populus germanie nūc vnormacienses

Ualcones et sic tisiphone:dic bangionelqz

mons thracie — oppidū i — nde edone⁹ posi — aphrica — sessuū.

Anceps o prenis retinēt hec lidon ⁊ edon

iasonis pater. — proprīū nomē gygātis — filij⁹ neptuni ex eui — riale minonis filia

His iungas eson sic egeon vel oxion

capsile est.i.loc⁹

oppidū i — actoli filius — vbi capte sernāt

.i.loquela — aisyria — ale⁹ysiphi. ⁊ ppriū pastor. — ciuitās phi nomen — Egeon quoqz Lemni ꝓmōto

vt sermo/onis. babilon/onis. — sinon/onis. — aegon/onis. — damon onis — prīū ē vocitatū.

O finita vel on produces cetera ferme

Cetera si dubites doctorū carmina vises

filia agenoris re — gis phenicū est

pauper vel fine ope — etiā tertia pars fluuius

vt inopis — orbis terre — achate — esopū

Ante p fit breuis o:ni europa aesopus iunqz

O ante p

gygas vnoculus — ostiū nili ⁊ vbs in

in sicilia ppe aetnā — eo que nūc da:

monte faber iouis — miata vrnō procul

⁊ minister vulcani. — vt conopeū — ab alexandria

Aesopus cyclops conops natumqz:canopus

quedā species metallī:

ca ex tribus denarijs

auri ⁊ sex aeris:vel

quē aqua — quidā lapis flāmatic⁹.

uter cutem — sic dictus:qz vsionem

male habet. — et colorē habet.

hydropicus — vt ignis.

Adde crotopus hydrops natū et pyropus hysopus

quidā sunt populi gre:

cie in thessalia.

vbs. — .i.sinopis — qz sepius corripit.

Atqz sinope et pis vel iope raro dolopes

vt prosopon. — vt theophila.

Et que dant grecis omega theosqz creata

.i.cōuenire

vt alloquor — vt alioquin

O pre q breuiés/sed compositiua notabis

O ante q

grauē sonās suauī dul: ꝺolet:hoc

est ꝺcꝺd nostris — estqz thstatī — cis cātus est ex se odo:

ꝓcipiū⁹ sensibus — epytheton grutus. — rem mittit

vt corporis — marmoris — vt sonorus — canorus — odorus

O super r breuies:nisi deriuata per orus

O ante r.

whittin,de quā,syl.

O in mediis

illa honorificē-
tia quā ex bene
gestis reb⁹ asse-
quimur .i.pulchritudo.

Dat decus hoc decoris /formal decor hicq; decoris

inde decorū p-ho nesto
pulcher/egregius vel
pfecte forme venustus

monatus p omo/as. as.

Id dabit indecores decoro hocq; decoro decorus

qui legit

vt soror sororis.lector lectoris.doctior doctioris.

Or li femineum maris aut cōmune duorū

planicies
terre vel
aquarum

vt marmoris.equoris.

Oris longat ab or:neutrum sed oris breuiabit

eloqnēs qui memo-
qui dicē- riā tenet vt
di artem qui memo-
docet ria tenet .i.turpis
rhetoris memoris. indecoris. arboris

Corripiunt hec oris rhetor memor indecor arbor

vnus e principib⁹ troia
norū qui patauiā in ve-
priami rex quidā netia cōdidit
vnorū corporū filius filius beli anthenoris
vt bicorporis.tricorporis vt hectoris.agenoris

Natacq de corpus sic omnia propria greca

publij puer puer marci. in declinatione nolm.

Publipor et sic marcipor vt satis antea dixi

humor:d se- anterior pars materia que
vt flos/floris. reno tēpore alalis a gula ex elephanti
.i.masculini e coelo fluit vsq; ad ventrē dentibus fit
gñis nomen. ros/roris. vt pect⁹ pectoris ebur eboris.

Mas facit as oris:que dant us et ur breuiabis

mons in
paphla-
gonia. fluuius sicilie

Produc authores aurora eptorus helorus

propriū nomē pami filius
vt theodorus. polydorus.

Finita et dorus vel adoria iunge diores

locus presertim
montuosus in
promontorii sicilie mare prominēs

Adde pelorus eis:est promontorii at anceps

U in medijs.

mẽdosum libũ loq̃la plenus
dicimus plenũ ꝙ abũdas herba dulcissima
erroribus. .s. loquax vnde deoꝝ cibus
vt mendosus. ingnosus. putatur.

O super s longum: tamen ambrosia est breuiandum O ante s.

a grecis diuinus vel imortalis
dr/a nris ad ambrosiã. i. bella-
ria seu dulciaria ac tragemata
ptunẽs vel attemesia. Torrell.
sunt qui putant apium siluatꝫ
cum esse. ꝓpriũ viri. alle autoꝝ.

Ambrosius sed ioseph dat commune iuuencus

vna de tribus
gratijs: ꝙ iter-
pretatur leticia.
vt clemosyne euphrosyne.

In moiyne et phrosyne breuies finitaq; greca
minor vsa.

Cui pars est prior o coniunge velut cynosura
.i. infirmus
vt aegrotus

Ante t longa fit o/breuies sed compositiua O ante t.

populus apũ
vnius casus. fidoniũ
vt antidoton. monoptoton ostrogothus. licostroton.

Vel finita doton ptoton q; gothus atq; stroton sic
vt herodotus.

In dotus et prorũ iunges ijs aptotonum q;
filius enicoma- in qua vinũ ꝙ ser-
.i. meretricula. chi medici natur ꝙ vẽditur.

Lencothoe cnotrij vel aristoteles apotheca
vt ludouicus/genouefa/clodouens.

O super u longum: si non sit cõpositiuũ O ante u.

serpens in
aqua viuẽs
vt colubr. vt solubilis. ꝺ facile volui
volubilis.

Vbe b breuies/verbale at in ubulis auferque V ante b.

astat nubenti
ꝙ quenubentem ius legitimi
que viro tradit viro coiũgit matrimonij
vt innuba ꝙ pronuba corripiũtur. cõnubiũ cõfunditur: quod prebet sanctitatem.
.i. annis.

Compositiua notes insuber longa saluber

machinae militaris vulgo morbus
genꝰ in quo sic funes comicialis: q
intẽdunt sicut in or cadere holem
gano musico chorde. faciat.
vt sambuca. caducus. .i. celer quicũq; volat.

Ante c longa fit u: volucer volucris breuiabis V ante c.

U in mediis.

extrahere ãſſi extra ducẽ aliqñ erigere: iterdũ nutrire/puerẽ educo/as.

.i. in mare e terra ducere/vt etiã q̃ alicui officij gr̃a p̃ſtat comitatũ

q̃ periacula euaſerunt. a reduxerũt vt deduco/is.

vt educo as.

q̃ quedã p̃ducuntur: et quedam corripiuntur.

Educat et reduces/ſed compoſitiua notabis

ſiue animal q̃ veluti teſta tectũ eſt/ſiue id gen⁹ edificij q̃ ex teſta eſt compoſitũ vel ad teſtudinis ſimilitudinem factum. vt teſtudo.

oĕ aial (autore vlpiano) p̃ter hominẽ quod gregatim paſcitur. a pecus

.i. pcutere a timdo vt tutudi

frangere percutere fricare a p̃tũdo contudi.

voce vel ſtrepitu aliquo aures hebitare ab obtundo obtudi.

U ante d. U p̃ d produc/pecudis ſic compoſita aufer

pp̃rie rubigo ferri ſicut erugo aeris p metaphoram vt color rufus ſubniger. vt ferrugo.

biſugi eq̃ qui duo ſtimulare ſunt ad cõfigere iugũ. a pugno vt cõiugo. biſugus. pupugi

vermis aquatilis q̃ hyrudo vt ſanguiſuga.

U ante g. U p̃ g longum/breuies tamen antea dicta

qui ex patria eiect⁹ eſt ãſſi extra ſolũ. ab exul. vt exulis.

nomẽ magiſtratus a conſul conſulis.

quoq̃ modo vt voce geſtu fatre uorẽ querere.

pulſo fratre regnaut: hic ſtirpẽ oĕm fratris virtutem necat.

U ante l. U ſuper l breuies/ſed adulor amulius aufer

a curru dicta q̃ i ea ſedẽtes curru vehi maiores magiſtr⁹ ſolebãt. vt curulis.

oblique eni corripiumtur vt p̃ulis q̃ aliiſs p̃erat

angl. purſlane quedã herba

a ſono vocis nominatur

Ulis et in recto ſic portulaca cuculus

homo de apulia.

prouincia vbi conditũ eſt brunduſiũ

Apulus eſto breuis: produc ſed apulia iulus

res que nõ in pecunia numerata cõſiſtit: ſed vel in ſolo vel in corporib⁹ vel in ſuppellectile nõ labore et induſtria paratũ et a nobiſpiis lucrefactũ.

Longa peculium item conjungas hincq̃ getulus

athenienſis dux q̃ patriã a. xxx. tyrannis liberauit; vt traſybulus.

tãlocus in quo vue calcate premũtur & inſtrumentũ ipſum quo premuntur .i. torculum

Finita et bulus; ſit torcular tamen anceps

U in medijs.

a lumine ꝺi
q̃ ceteris co=
loribus prebeat
lumen. .i. acutio
vt alumen. acumen.

U produc super m: cucumis simul autumo curtes U ante m

alacritas
fortitudo diminutiuũ .i. experitia
vt documentũ nõcumentũ.

Incolumis columen columella ⁊ clausa cumentum

p tumorẽ. i. quasi ad
quasi penẽ superbiam cumulum
in rumen proprijs inobediens addere
imittere. atumeo. nomen. vt contumax. intumeo. accumulo. incumulo.

Irrumo cum lucumo ⁊ breuibus sata crustumiumq̃

cõtaminare q̃tuor hijs
a corrũpo pedes.
vt voluptas. q; quedã p ducitur: vt corrupti q̃dã corripiũt: vt q̃drupes

Ante p fit breuis u: sed compositiua notabis. U ante p.

vt silurus .i. curuus

U super r produc: breuies byturi camurusq̃ U ante r.

a numero
militũ vocitat' larueno=
in agris ducẽta in= q; singĩe cẽturie cturne et .s. apud Ouidiũ
gera sigĩt/in re mili= centũ militũ' terrifica= in fastis. Rit' erat ve=
tari centũ hoies tiones ima= teres nocturna lemu=
vt approbat festus. centurio. ginum. ria sacri.

Centuria atq̃ rio lemuresq̃ (lemuria lectũ est)

.i. luxuries vel luxus modo pto=
imoderata appetitio fundere.
cutiscũq̃ retgrate modo nu= filius ionis ꝙ male filie
rationi nõ obtẽperãs mtũ habũ= athlãtis vel de' clo=
capit ẽtiã p imode= dare. quẽtie et interpres aut
rata pfusione luxurio/as. nuncius deorũ

Luxuria atq̃ rio ligurinus mercuriusq̃

quasi pu=
ritate .i. saturatus
us in ntõ. pro masurijs a masurino. lucis a satur/ra/rũ.

Mamurium masuriq̃ ac purpura sic saturiq̃

interior ps piscis vel dea terre
.i. rustica colli. suis tetra eli=
habitatio a guttur a turtur mentũ.
pro tugurijs a tugurio. vt gutturis turturis. a tellus

Et tuguri: obliquos terne/telluris adempto

desiderare cupere
legere esse.
vt lecturio. vlturio. esurio.

Verba rio breuies finita: sed excipiuntur.

scatere: nõ modo de aq̃: sed
auide multa ẽtiã de herbis ceteris q̃q̃ sua
consumere sponte vbertim nascẽtib'.

Hec cucurio/sicq̃ ligurio iunge scaturit

De vltimis syllabis.

filis priami vxor
aeneae: alia creontis
vxor iasonis.
vt creusa.

rabinienſis
agri regio in
qua fuit ager
horatij poete.

U ante s. U ſuper ſ longum: niſi blanduſia ac canuſinus

vrbs calabrie vel apuliae
ad mare adriaticum.

Sic canuſi voluſi perulini vrunduſiumq;.

a venuſia vrbe
apuliae patria
horatij poete.

Junge liracuſius ſimul ac ebuſus venuſinus

herba ſiſtuloſa vnde
paſtores ſiſtulas cō-
pingunt.
vt cicuta.

ſpecies arboris
arbutum eius
fructus.

Ante t longa fit u/tamen arbutus eſt vreuiandum

quiuiſe
duobus
quedā corripiunt: vt alteruter

diſceptare
diſſerere
diſputo. quedā producunt: vt indutus.

U ante t. Naturam patris ſed compoſitiua ſequuntur

brunduſinus nobilis
tragedi ariſcriptor
et nepos ennij poete.

U ante u. U ſuper u vreuies: ſit pacuuius tibi teſtis.

De vltimis ſyllabis.

Syllaba que conſtat vocis ſine vltima ſertur
Que quanta eſt iſtis ſit nota modis tribus apte
Diphtongo/poſitura/precepto quoq; certo.

Vltima ſyllaba ea dr q̄ termināt dictio quotuis ſyllabarū: monoſyllabaq; ipſa qm̄ a ſe incipiūt finiūtq; inter vltimas ſyllabas numerant. Cognoſcit autē vltima ſyllaba tribus modis. diphtōgo vt muſae/prae: poſitione vt felix/dicūt/frons: precepto et regula vt inferius dicemus.

nihil aliud eſt
negare q̄ di-
cere aliq̄d non
eſſe

vt vltra. nega. citra/ama.

qui fingit
elegantia
cipitur. bona re
rū ſubſtātia

ſi. cantus carmina
vt muſa. poeta. ſcanna.

bonus nonnūq;
p bonitate ac
bona. hectora;

A finita. Vocis ſine ſit a longum/ſed in a vreuis omnis

proprie vrbs ſine oppidū vñ orti
ſumus orisidi ſum⁹ q̄ patria cois
olim parēs ſit/aliqñ puicia ipa
ex qua orti ſumus: licet impropie.

theſea. vt ab hac patria. muſa. vt enea. anchiſa.

Caſus: preterq; ſextos quintumq; creatum.

De vltimis syllabis.

anchise et ve
neris filius capis filius
vt aeneas. anchises.

Ex as es recto breuies: ita sic quis iunge

puto. i. co=
gitare opi=
nari/scin= .i. mina statum
dere: vel de= vel libra. emittere
putari. vt da. mina. sta. na. sta.

Antea postea sic puta: sed monosyllaba longa.

solennis dies
ebus p an= qñ dñs noster
gelos mini trãsiuit a mor=
stratus. te ad vitã.
vt manna pasca. vt a/e.

Barbara cum grecis sic nomina litterularũ

Virgi. Triginta magnos. Iuuenalis. Quadragenta dedit

Sunt cõsonantia longa est: genta breuisq;

vt/me/te/se/de/pre/se.

Vox que finit in e monosyllaba longa tenetur E finita.

.i. ambo
vt vterq;/neq;.

Tolle q; pro et secum sic iuncta: ne pro an beq; pro bet.

.i. mea causa
vt mate/hainsce/hisce. vt meapte/tuapte/nostrapte.

Et te ce compositis breuies pteq; p preeunte

aliqñ pro
grandiori
quacũq; aqua
vsurpatur. lectus.
vt domine. mare. cubile. ille/sancte.

Vox que finit in e (si non monosyllaba) curta est

vt huius musae/poetae.

Diphtongo at produc primi flexus genitiuũ

huie musae/poetae he musae/hi poetae.

Singlarẽ et ternũ sic pluralem quoq; rectum

vt o musae poetae vt hanae/sanctae.

Et quintũ: iungas istis mulieb̃ris in eq;

modo decore
modo fortiter amate a docto a recto
vt pulchre pulcherrime. vt illae ipsae istae. vt docte rectae.

Cuncta adiectiua & pronomina: ductaq; terno

probae a probo.
.i. bene.

Calu aduerbia quum formando e conficis exo

Sed bene corripias semp/male iungitur illi

vtor vlixis .i. diana
vt penelope phebe

Sunt finita per e ferme greca omnia longa

filius enichomachi medici. grādis fuuus ptholomei trāsi fili⁹ agamē nonis regis babilonē. filius fuit laerte requedā pdecessor. vt aristotele. ⁊ eufrate ditem nebre gis ithaci.

Ni quintis terne et sextis vt orestе et vlixe

ab hoc qs est medius dies afinitate d ⁊ e. effigies speculū imago forma. etacies quasi gelacies
vt ab hoc die meridie. ab hac specie. glacie.

E quinti flexus sexto producere debes.

edendi auiditas a cōsumpcyon. vt hodie pridie

Sicq fame tabe/coniungas nata dieq

.i. valde.

Sicq fere ferme quare/ast apprime breuis sit

pprie loco insistere aliqū expectare imminere deberi futurū esse vel fixū esse. mō fidentē esse: modo ⁊ temere prie sumere. monem⁹ auctoritate atq consilio/hortamur rōnib⁹ ⁊ precib⁹ etiā plerūq blādiendo
vt doce. mane aude. mone.

E longum donat semper modus imperialis

.s. numero in ptesi corripitur docete. passiua eni corripiuntur vt docere.

Singlari/flexus actiua voce secundi

.s. flexus

Sed caue siue vale (cū terni sunt) breuiantur

pprie potare aliqñ haurire. nonūq ad ea trāsferri que haustū nō hnt ⁊ sigt trahere.
vt domini/illi/docti. bibi audi.

I finita. **Finalem produci/sed cōmunia sunto**

vt sicubi inibi.

Hec mihi ibi tibi vbi sibi sic sua compositiua

vt huic amarilli/o amarilli.

I grecis terno quinto/⁊ nisi cū quasi curtes

tribuere/exhibere/ facere/dicere/prostituere/mittere/ spirare.
vt do. sto. flo. no.

O finita. **O semper longat vocis monosillaba fine**

fluuio q p vtor et tiberi fluit vis mart .i. extollere
vt auio. nerio virgo. magnifico.

O dat cōmunē vox nō monosillaba queuis

vt huic dño/ab hoc dño. huic falso ab hoc falso.

O longat terno et sexto flexura secunda

De vltimis syllabis.

falso. vero. impendio. frequenter

Ductaq; ab ijs aduerbia/sed cōmunia crebro.

dūligēter in=	proptie	ipse plene vt mor pte		igitur: posi	
stanter cōtinue	tarde ali	ritū vt nō=			
quasi assidē=	qñ post	dū pter ritū	inuicē alter=	nitur pro	
do hoc ē sine	tempus.	velut statim	tro vicissim	eo qō est	vtiq;
inmissione.	oportunū	futurū. statim.	alterno	causa	nimirū.

Sedulo sero modo cito mutuo et ergo profecto

vt amando/docendo/legendo.

Sicq; gerunda per o/sed produces egoraro

interptat vira=	vna triū	quedā venefica vel incan=	
go nomē ē re=	furiarū in	tatrix pessima. vnde ponitur	
gine deli filie	fernalū	p quilibet magna incātatrice.	
vt dido.	alecto	ericthо.	

Greca per o magnum semper producta locabis

	dicere est elegāter ꝛ		
femorū ac	facūde loq/loqui vero		esa
crurū cō=	quali acūq; modo pro=		
missio.	fundere.		
vt genu/comu.	vt dic.	duc.	

U fine est longum veluti c/sed breuiabis Uc.

succus ma=		ppie qui rei	
ternus quo		quā facit	
alia nu=	mō quousq;	faciem quan=	
trimur	mō quādiu.	dā ponit.	

Lac nec cum donec hac/sed pronomen hic anceps

M/b/d/cum/g/p/t/finales corripe semper M/b/d/ g/p/t.

ppie postulare.			
vt petit pro petiuit		haud aut	vt ferent abest.

Sincopa ni quando diphtongus vel positura

		cernicis fuisset tamen=	
		tū et monimentum	
vtiah vah.		vt cernical/semel.	

Y fine est longum semper tamē breuiabis Y.

a solus bri:q			
tantā claritatē			
solus obtineat.		vt michael/gabriel.	

Sed sol nil produc/sic barbara cuncta locabis

filius viani fuit et			
frat saturni maior	grece gen⁹		
uatu fuit etiā au⁹	cantilene vel		
solis vñ bri sol.	apollo.	Used	
vt titan.	pean.	quin.	

N producetur finalis/corripe forsan N.

De vltimis syllabis.

.l. verbtamē. .i. deinde idē .i. quidē
vt dein. erin proinde

Forsitan attamen an simul in cū cōpositiuis
vt nomen nominis.

Crescentis geniti et quibus est penultima curta
.i. vide ne. .i. satis ne. .i. ego ne. .i. nemo ne.

Sic vidin atq; satin vel egon/nemon tamen anceps
.i. me ne. .i. te ne. .s. quibus. syllaba.

Men ten produces ꝫ quis penultima longa est
glauci regis ppriū
ephire filius nomen
.s. declinationis. vbellerophon symon.

On terne breuies ontis vel onis genitiuo
ppriū viri
vt salomon.

Quod format/cōtra produces quod facit onis
vt ene sn/aerten/anchisen. declinationis.

Quartus in an vel in en prime cōis habetur
vt cesar/pater.

R finita Finalis breuis r/sed produc que genitiuo

medium spa- interdū pro cū inuenire incipiūt
cium qō est a ere ponitur virgulta et frondes
inter coelū quē admo- ac flores arborū at-
ꝫ terrā. dū coelū q; herbarum.

Eris formabunt aer ether ꝫ hiber ver
qui au-
ppriū flumina fert res
.i. āre viri ; tritici pulue alienas site vt impar/dispar.

Cur/lar/far/nar/fur/cor/par/sic a pare nata
decus amplitudo/et dignitas vel
ppli vel senatus vel magistratꝰ vel
principis vt imperatoris aut etiā opus homeri
priuati magni viri: aut alterꝰ de ilio vel troia-
etiā in alia terei vel des no bello.
vt maiestas/ vt dies fiados vel dis.

As finita As fine est longa/breues tamen omnia greca
vt peiadas/troadas/hiadas.

Que dos dant genito/piurali as greca q; quarto
victoriā cōuen- septē filie at-
tionumq; cōstā- lātis vt hesper-
tia ꝫ veritas rifratris eius
vt dies fides. ebies vt atlantides/troades.

Es finita Es longa/at breues terne plura lia greca
cura sollicitudo
molestia. vt arades subes cū ceteris natis.

Inquies atq; penes/sic es verbum ꝫ sibi iuncta

De vltimis syllabis

qui pedes militat — a knyght/a squyer or a housman.
vt pedes peditis. — eques equitis

Crescētis geniti et quibus est penultima curta

ouis mascula qz — paries domorū.
comua gerit et opinio — viliores — murus vbis
frōtē ferit: ⁊ ma fuiu: — partes — lapideus am=
china bellica. — roum. — populi. — bitus.

Tolle fides aries res spes plebes parieszq

vincula pedū.
dea — lignea
frugū. — thefyre tree. — vt compes: — tripes

Atqz ceres abies et pes simul a pede nata

aliqñ p milliario ponit.
et differt a saxo: nam — cōtrouersia.
lapis mitior immi: — vt cōtētio a
oraz ac teneriot est: — inuite. i. tra
saxū maius aspe: — minatio
rius durius q3. — vtlis/itis.
vt lapis legis — ciuitas eis — apulis — sanmis/sammitis.

Is breuis/at producit genitum quod formatin tis

Is finita

pprie suribus per: — instruere or: — accipe extrahere/metaphe
pere aliqñ credere — nare ⁊ quasi — rice videre/aliqñ auferre/ui=
⁊ pcipienti parere — muneribꝫ cō: — mere/nōnliqz ꝓfodere/vulne
vel fateri. — plere. — rare/defatigare/vacuare.
vt audis. — munis. — hauris.

Atqz velis verbum et quarti persona secunda.

de vniuersis ꝺi: — vbs in minori alis
vt mulis/bonis/omnis. — trallis.

Presentis singlaris/pluralis quoqz casus

vt sis/vis. — vt ẽtis/adsis/videsis.

Is fine elongant monosyllaba sic sua nata

Sed breuis est is quis bis/sic mis tis geniti olim

filia coeli ⁊ veste vrot neptuni
ponitur etiam pro mare — pprii viri — pprii mulieris
vt theris theryos. — aris arinis — soteris soterinis

Erecta per is producit quintō tertius quibus est par

troie fluuius.
vtsimois/simoentis. pyrois/pyroentis. ⁊ filia.

Sed que dant entis genitiuo corripiuntur

pprie cōcauū illud in
capite intra qō sunt — insula in — cōfuso — mons in — solidamentū corporis
lingua ⁊ dentes/ali: — aegeo vna — etimē — insula — qōnodatū ⁊ adiūctū
qñ ponit̄ p facie. — .i. sol — cycladū — totū — ithaca — lutē neruis alligauit
vt os/oris. — flos/floris — vt ilios — lemnos — chaos — neritos — natura atqz ꝓstrinxit

Os fine est longum/cū grecis corripe os eris

Os finita

De vltimis syllabis.

dēa sapiētie gentilenomen
a pallas ex archadis propriū mulieris.
vt pallados. archados ab archas. thaidos a thais voti effector. non potens.

Grecorum et genitos/ us addas compos et impos

iudex inferni.
vt androgeo. minos minois.

Greca tamen genito quibus est o longa vel ois

vir fortis semideus
a plus ab homine
habens.
heros.

Dat finita producī debent velut androgeos simul heros

exigui alal
incola dom⁹ vel arbor vel fructus senies a quicqz
nostre/rosor vt materia vt masculū humor in putre
olim rerū. vt habile ad aliqđ dicē versus.
vt mus. thus. pus. plus.
vt tempus.

Finalis breuis us/tamen est monosyllaba longa

des terre terra incolumitatis/inter-
elementum. dū remedium.
vt tellus tellūris. salus salu⁹tis.

Crescētis geniti et quibus est penultima curta.

membrū corporis decētissimū
ex quo manant digiti/aliqđ
multitudo vel potestas.
vt huius manus.

Et quarti flexus tam singularis genitiuus

o manus.
he manus/has manus.

Quam rectus quartus plurales sic quoqz quintus.

insula in aegeo
mari sacra vene-
ri/vt amathus fuit homo nolo
amathū⁹ phi edipus edipodis filius laij regis thebani a iocaste filius otrei fra-
cus phicūtis melāp⁹ podā. amithonis fili⁹ argiu⁹ vates a medic⁹ trishecube
ix facit pānyn.

Gretā vntis vel odis genito dans/sic quoqz panthus

Finis quantitatis syllabarū.

lib.

¶ Whittintoni editio cum interpretamento Francisci nigri Diomedes de accẽtu in pedestri oratione potius q̃ soluta obseruanda

Accentus est acutus/vel grauis/vel inflexe
onis elatio/vocis vtẽtio vel inclinatio aut inflexo sono regẽs verba. Nã vt nulla vox sine vocali: ita sine accẽtu nulla est. ¶ est accent⁹ (vt quidã recte putauerunt) velut anima vocis. Accẽt⁹ dict⁹ ab accanendo: q̃ fit quasi quidã cuiusq; syllabe cãt⁹: apud grecos igit̃ prosodia dr. Accẽtus quidam fastigia vocauerunt: q̃ pro capitibus litterarũ ponerẽtur: alij tenores vel sonos appellãt: nonnulli cacumina retinere maluerunt. Sũt vero tres. Acutus/grauis/¶ qui ex duob⁹ factus est Circũflexus. Ex iis acutus in correptis semper: interdũ pductis syllabis versatur. Inflexus in iis q̃ producũtur. Grauis aũt p se nũq; cõsistere in vllo ẽvo põt: sed in his in quib⁹ inflexus est aut acutus. Ceteras syllabas obtinet in grecis itaq; dictionibus: cũ acut⁹ tria loca teneat: vltimũ/penultimũ/¶ antepenultimũ. Circũflexus aũt cũ q̃libet syllabarũ sit dictio nõ tenebit nisi penultimũ locũ. Quis igit̃ pars orationis hãc rationẽ pnũtiatiõis detinet. Quis vox monosyllaba alicui sign̄s si breuis est acuet vt mel/fel. ¶ si positione lõga fũt acutũ sez tenorẽ habebit: vt ars/pars/ptr/mtr. Si aũt̃ longa natura fũt flectetur: vt lux/spes/flos/sol/mons/fons/ris. Quis vero dissyllaba priorẽ syllabã aut acuit aut flectit. Acuit vel cũ brevis est vtraq; vt cit⁹ lat⁹ erãt: vel cũ positione longa est vtraq; vt solers: vel alterutra positione lõga dũ ve natura lõga sit: vt pontus/cohors. Si vero prior syllaba natura lõga/¶ sequẽs brevis fũt flectitur prior: vt luna/roma. In trissyllabis aũt ¶ tetrasyllabis: ¶ demceps scda syllaba ad vltima semp obseruãda si hec sit natura longa flectitur: vt romanus/cethegus/marm⁹ crispinus/amic⁹/sabin⁹/quirinus/lectica. Si vo eadẽ positione lõga: penultima positione lõga fũt acuetur: vt catullus/metellus/marcellus. Ita tamẽ si positione longa nõ ex muta ¶ liq̃da fũt: nã mutabit accentũ: vt latebre/tenebre. ¶ si nouissima natura longa ire q; penultima positione lõga fũt. penultima tñ acuetur: nõ inflectetur sic natura: vt athene/thebe/cume/tabelle/fenestre. Si in aũt̃ media aut nouissima breues fũt prim⁹ seruabit acutũ tenorẽ: vt Sergi⁹/mauli⁹/assia/fiscina. Si octo tres syllabe lõge fuerint media acuetur: vt romani legati pretores pnoia q̃ duplici modo declinant aut correpti ũt aut pducũt: vt illius/ipsius. Sane greca verba grecis accẽtib⁹ efferim⁹ si eisdẽ lr̄is enũciauerim⁹ in latinis: neq; acut⁹ accẽtus in vltima syllaba ponit põt: nisi discretionis causa: vt in aduerbio pone in cõpositis dictionib⁹ vn⁹ accẽ.⁹ est/nõ mn⁹ vna parte orationis: vt malesanus. Interea loci in peregrinis aũt ẽvis ¶ in barbaris noib⁹ maxime in interiectionib⁹ nulli certi sunt. In iis enĩ accentuũ lex certa esse non põt cũ sit abiardũ a turbato tenoris exigere teneris rationẽ accentuũ legẽ vel distinguẽdi ratio vel discernendi ambiguitates necessitas sepe cõturbat. Inueniuntur quedam noia omonyma ẽvis silla alia quoq; aduerbia: de quib⁹ q̃d dici põt nisi q̃s accẽtus sit arbiter discernẽs vtriusq; signi differentiã sicut parẽs a pareo/es. Participium priorẽ producit: vt in virgiliano illo Jãq; ibat dicto parẽs. Aliq̃n est nomẽ sign̄s idem quod pater: ¶ tũc priorẽ corripit. vt in illo virgiliano. Salue sancte parẽs. Idem intelligendũ est de ceteris partibus orationis. Quia tñ huiusmodi facilẽ ex metrica structura cõprehẽdũtur. Hec diomedes de accentu.

¶ De accentu vsitatiore ¶ apud recentiores magis obseruato.

Accentus tonus est per quẽ fit syllaba quelibet
Cognita: quando acui debet/vel q̃n grauari
whittin. de accẽ. A.i.

¶ Accẽtus est tonus/sonus/tenor/vel pronũciatio vnde queuis syllaba cognoscit: qñ acui et eleuari qñ autẽ grauari et deprimi debet.

Accentus triplex: fit acutus/vel grauis: inde
Est circũflexus: qui nunc fit rarus in vsu.

¶ Accẽs est triplex: grauis/acutꝰ ⁊ circũflexꝰ: sed apud rectiores rarior est circũflexꝰ.

Syllaba cum tendit sursum est accentus acutus
Est grauis accentus: sed syllaba pressa deorsum
Fit circũflexus grauis in prima: sed in altum
Attollit mediam/postrema grauis recidit q̃.

¶ Acutus accẽtus vr cũ syllaba sursum tendit ⁊ eleuatur: vt prima hnĩ dictionis dñs Grauis aũt accẽtꝰ est cũ syllaba deorsum deprimitur ⁊ grauatur: vt patet in media ⁊ vltima illius dictionis dñs. Circũflexus vero est cũ prima deprimitur/media eleuat: vltima aũt in grauẽ recidit vel deprimitur: vt in romanꝰ/amare: sed iste accẽtꝰ rarus est/et potius in pedestri sermone obseruandus.

Precepta generalia de accentu.

Accentu efferturmonosyllaba dictio acuto
Sed dissyllaba vox leuat exacuendo priorem
Et grauat accẽtu depresso posteriorem
Si polysyllaba vox breuiauerit ante supremã
Que preit hanc acues: sint depresseq̃ sequẽtes
At polysyllaba vox cui fit penultima longa
Ipsam tunc acuit: postremam deinde grauabit

¶ Generalia accẽtus precepta sunt trta. primo ois dictio monosyllaba acuto accentu est proferẽda: vt lux/est/sunt. Deinde: ois dictio dyssyllaba acuto accentu priorẽ syllabã eleuat/posteriorẽ vero depresso accẽtu deorsum grauat: vt cõstans/pater/puto/felix: postremo: ois dictio polysyllaba habẽs penultimã breuẽ acuit antepenultimã: depressis sequẽtibꝰ syllabis: vt audio a mauisꝰ leticia. Ois dictio polysyllaba hñs penultimã longã acuit eandem: depressa postrema: vt laudarunt/amaret/sacerdos. dictio polisyllaba habẽs penultimã longã: et vltimã breuẽ sm quosdã in penultima circũflectitur: vt in amare/romanus: ⁊ hmõi. Ceterũ circũflexus: vt dirimꝰ rarus est: et potiꝰ in pedestri oratione obseruandus.

Precepta specialia de impedimẽto veri accẽtus.

Accentum impediũt cõcisio/questio/voces
Encletice/equiuocatio/necnon compositura

¶ Impeditur verus accentus quatuor modis: scz. Concisione/interrogatiõe/q̃ voces encleticas/q̃ equiuocationẽ/⁊ cõpositionẽ.

Accentũ vocis cõcisio seruat eandem
Qualem seruaret si vox perfecta maneret

¶ Concisio naturalẽ ⁊ verũ accentũ impedit. Nã sup quãcũq̃ syllabã erat accentus in dictione integra super eandẽ remanet in dictione cõcisa. Accidit aũt concisio in dictionibus apocopatis: vt benefac/cuꝰ vltima acuitur vt penultima in eius integro benefacere: idẽ accidit in vocatiuis apocopatis: quoꝝ tri corripiuntur in antepenultima: vt yrgilius yrgili. Mercuriꝰ mercuri: ⁊ huiusmodi: tales veri acuũt penultimã qñ-

tis breuem. Idē de cōcisis accidit: vt nostras/vestras/cuias/arpinas/rauēnas quorū olim in atis desinebant: vt nostratis/Idē etiā accidit (vt quidā sentiūt) in syncopatis: sed hoc in pedestri oratione potius attēditur q̄ nisi dissyllabis tertie persone cōtingit: vt fumat pro fumauit. Virg. Ilium et ois humo fumat neptunia troia. In aliis enim syncopatis penultima est obseruanda: vt generalis precepta plura ostendunt.

Finali verbo clause que querit acutum
Vox dabit accentum: vt nonne vides quid ago?

¶ Interrogatio impedit naturalē q̄ verū accentū finalē enī dictionē oīonis interrogatiue acuit siue breuis siue longa fuit: vt in illo Virgiliano. nōne fuit satius triste mary llidis iras: atq; superba pati fastidia nonne Menalcam: Theren. hoccine est humanū factū: hoccine est officiū patris?

Enclitice voces postremam acui precuntis
Vocis conficiunt/ipse accentuq; grauantur
Accentum seruant in compositis et eandem
Ast in corruptis/cum vocalis variatur
Hanc legem amittunt: sunt hiccine denīq; testes

¶ Enclisis siue vox enclitica naturalē accētū impedit. Nā faciūt vltimā syllabā dictionis p̄cedentis acui q̄ grauari deberet/q̄ ille ipe grauātur: vt dixitq; serioneq; coue? Enclitice voces sunt tres dūtaxat: q; p̄ q̄ne pro an: ve p̄ vel. Eundem accentū seruāt in dictionibus cōpositis quales sunt pleriq; pleraq; quisq; vnusq; vterq; vbiq; q̄nōq; q̄ in his nō sunt enclitice voces sed syllabice adiectiones. Ceterū i corruptis cōpositis hāc potestatē amittūt: vt in his hiccine/isticcine/illiccine/vndiq; deniq; qō quidē accidit ppter corruptionē p̄cedentis vocalis. Nā hiccine componitur de hicci q̄ ne: vnde si integra maneret: diceretur hiccinne: sed euphonie cā e in i mutatur. Sīr vndiq; cōponitur de vnde et q;.

Enclitice voces iuncte fini rationis
Que querit: retinent accentum semper acutum

¶ Enclitice voces in fine orationis interrogatiue posite/nō grauātur sz acuto accētu efferūtur: vt ecquis hic est paterne?

Cum vox que enclitica est: dicas et itaq; et vtiq;
Syllaba cum adiecta est harum tūc p̄ima acuetur

¶ Itaq; q̄ vtiq; duplici accentu efferūtur. Qñ enī itaq; sumitur p̄ q̄ ita tunc q̄ est vox enclitica q̄ hec syllaba ta acuitur q̄ q; grauatur. Sīr vtiq; cū sumit p̄ q̄ vt: hec syllaba ti acuitur q̄ q; grauat. Sed aliq̄n itaq; sumitur p̄ igitur q̄ vtiq; p̄ certe: q̄ tunc q; est syllabica adiectio: q̄ acuuntur in p̄ima eorū syllaba.

Ut varium sensum dabit equiuocatio vocis
Hic leuat accentum varie quādoq; grauatq;.

¶ Equiuocatio interdū mutat eiusdē syllabe accentū: vt in hac dictione caligo. nā qñ est nomē penultimam acuit: qñ vero verbū ante penultimā acuit. Sīr in hac dictione decoro/as: qñ venit a decor penultimam acuit: quando a decus antepenultimā acuit q̄ idem de multis aliis intelligendū est que in quantitate syllabarū facile dinoscūtur.

Accentum exacuunt p̄imā coniuncta: vel inde
Ut sentit p̄iscus q̄q; penultima longa est

¶ Cõpositio interdũ naturalẽ accentũ impedit. Nã ola composita ab hoc aduerbio inde (vt sentit prisianꝰ) antepenultimã habent acutã: licet naturaliter (cũ penultima sit longa) ea potius acui deberet. Enitũtur quidã affirmare cõposita a qñ/interꝰ/longe/sursum/ꝛ hmõi. sili accẽtu ꝓnũciari debere hac insipida dũtaxat rõne se tuentes: videlz ne hmõi dictiones videantur esse due partes: at ꝙ delira est illa opinio. Nõne hmõi cõpositio accidit in alijs dictionibus: vt in describo / emigro/ q̃ igit rõne acueretur ahpenultima in illis supramemoratꝫ ꝙ ihis. Ceterũ cum nulla auctoritate saltem/sua dicta confirmant eoꝝ opinioni erronie haud assentiendum cẽseo.

Accentum seruãt in compositis facit et fit
Qualem seruabant dum simplicitate manebant
Cõpositum qñ vocalem seruat eandem.

¶ Qñ huic ẏbo facio vſſio (vt prisciano placuit) integris manẽtibꝰ aliud verbum in finitũ ante ea cõponitur nõ solũ significationes ꝛ coniugatiões integras in eis seruamus: sed etiã accẽtꝰ: vt calefacio/cis/cit. tepefacio/cis/cit. ꝛ hmõi. In scõa enim ꝛ tertia psona penultimã acuimus q̃uis sint breues. Silr calefio/fis/fit. tepefacio fis/fit finales seruãt accẽtꝰ. In oibus alijs cõpositis penultima syllaba est obseruãda: ꝛ secundũ generalia precepta eorum accentus est moderãdus.

Cum post me te se positum nobis quoqꝫ vobis
Cum voce encletica naturã seruat eandem
Post sextos quis qui finalis cum sit acutus

¶ Hec prepõ cũ vbi postponitur ablatiuis hoꝝ pronoim me/te/se/nobis/vobis cum encletica eandẽ naturã retinet. Nã vltimã dictionis precedẽtis acuit: ꝛ ea ipsa grauatur: vt mecũ/tecũ/secũ/vobiscũ/nobiscũ/ ac si vnica esset dictio cũ pronoie precedẽti. Ceterũ qñ hec prepõ cũ postponitur ablis huiꝰ nois quis qui nõ seruãt hanc naturã sed finalis acuitur ipa: vt quicũ/quecũ/quacũ/quibuscũ. Autor est prisc ianus libro quartodecimo vbi de prepositionibus meminit.

Annotatio.

¶ Accidit etiã cuiusdã ꝓceptũ satꝫ ꝓbabile sic necne: doctorũ ꝑmitto iudicio/affirmãs ocs̃ grecas ꝛ barbaras dictiones in ia terminata in penultima produci: ꝛ acuto accentu ꝓferri debere hmõi quasi versiculos adducit.

Barbaricis grecis semper producitur ia.
Est breuis in nostris vt controuersia verbis

¶ Paulo post infert. Itẽ quedã latina: vt rectoria/ vicaria/abbathia/cantaria ꝛ similia in penultima producantur ꝛ acuto accẽtu ꝓferri debẽt. At ipe hmõi vocabula nõ latina immo barbara diceret: nusq̃ ei apud ꝓbos autores reperiũtur hmõi inoleuit. Nõ dubiũ: apõ plerosq̃ hmõi vsus/si nõ potiꝰ abusio est dicenda/vt obnixe contendãt hmõi greca: ꝛ barbara in ia terminata q̃ auctore ac (veriꝰ vt loquar) errore ducti me latet: in penultima accẽtu acuto ꝓferri debere. Ceterum veritati (vt mea fert opinio) magis consentaneũ videretur oppositum. Nã probatoꝝ ꝓceptis ꝛ poetarũ carminibꝰ satꝫ ꝙtũ est hmõi greca ꝛ barbara: nisi paucioribꝰ q̃ in syllabarũ quãtitate explicuimꝰ exceptis/in penultima corripi: hmõi ꝛ similiũ erroꝝ causas ꝓbe dilucidat pspicacissimus ille Seneca. Inter causas (inqt) malorũ nroꝝ est: qõ ad exẽplar viuimꝰ: nec rõne cõponimur: sed ꝙsuetudine mala abducimur. qõ si nulli facerent nolimꝰ mutari cũ plures facere ceperint: quo frequẽtius quasi honestiꝰ dicimꝰ Causas etiã humani erroꝛis asserit philosophus metaphisice scõdo ꝓcipuas esse. Cõsuetudinẽ ꝛ ppli testimoniũ. Roges fortassis cum vsus quasi altera lex (vt vulgo dr) apõ plerosq̃ adeo ioleuit vt huic cõtraire sit difficile ꝛ q̃si laterẽ (vt ferũt) lauare cõ ipe hac re faciẽdũ cẽseo dicã qõ aliꝫ docti sentiũt. Quos accẽtꝰ admisit sctẽ ecclesie dignitas sicubi inf ecclesiasticos legas/aut canas/eosdẽ imitãdos ꝛ obseruãdos dignũ duxerꝫ. Nolit eni eccĺie dignitas grãmatices ꝓceptꝫ omno se subijci. Ait eni diuꝰ

Gregorij prologo moraliū. Indignū vehemēter existimo paginā diuinā regulis gra-
maticalibus subdi. Ceterū inter eruditos si cubi vel legas vel disputes: vtrum ne errones
aut potius phariorū autoritati multū sit phabendum: tuo relinquo iudicio.

¶ Exempla autorū de iis que in ia efferūtur.

Bia.	Iuuenalis.	O lybia diffunge bones dū tubera mittas
Cia.	Virgilius	Qui se bebrycia veniens de gēte ferebat.
	Ouidius	Ambraciam versusq; vident sub imagine sarum.
Dia.	Horatius.	Successit vetus his comedis nō sine multa laude.
Phia.		
Gia	Ouidius	Venit odoratos elegya nostra capillos
Lia	Virgilius.	Et fluuiū vinclis vinaret chloalia raptis
Chia.	Horatius.	Inachia langues minus ac me.
Wia.		
Nia	Virgilius	Prouehitur pelago vicina cerannia iuxta.
Pia.	Horatius.	Optat ephyppia bos piger/optat arare caballus
Ria.	Virgil⁹.	Est locus hesperiā graij cognoie dicūt.
Sia.	Iuuenalis.	Occurris fronte obducta ceu marsia victus
Thia.	Propertius	Cynthia prima suis miserū me cepit ocellis.

¶ Aelii antonii Nebricēsis de accētu grecarū hebraicarūq; dictionū contra alexandrum.

¶ Alexander dogmatisice. i. qui sibi ipsi et illis qui modo in sua verba iurarūt precepta quedā reliquis omnibus maudita pposuit: illud in primis tradit qō cantāt/laudant amant/ꝙ quasi quoddā apollinis pre se ferūt. Ois (inquiunt) barbara vox nō declinata latine. Accentū super extremū seruabit acutū. Credas ex eadem officina pdiisse: vnde talia hmōi precepta q̄ sermonis latini reliquias fundit⁹ euertūt. Sed esto nesciebit latine: q̄ sua etate res litteraria dormiebat: nūquid. i. nōne cū barbaris hoc est hebraicis dictionib⁹ pcepta dabat: oportuit hebreos cōsuere ipse de reb⁹: quarum ignoratione tenebatur? Sed q̄ in gallia res gesta est: nō erat illi copia hebrei cuiusdā preceptoris vnde illa disceret. qđ reliquarū nationū asellos bipedes ita oportuit rationis habenas alteri ꝓmittere: vt quacūq; duceret sequerēt. Neq; enī ea autoritate fuit Alexāder q̄ Pithagoras: cuius discipuli satis magnam reb⁹ dubijs probationem afferre putabantur: si ab illo se audisse dicerent: vnde emphaticon apud illos erat ipse dixit. Cum igitur illud sit sūmi oīm grammaticorū cōsensu receptū: dictiones peregrinas nisi litteraturam mutauerint cum suo accētu: ad nos migrare oportere consulamus. tam nō hebreos: quorum genus iustissimo quodam dei iudicio: non tamen sine magna litterarum iactura extinctū est: sed vbiquiq; ex generatis nuperū xpo / vel mediocriter hebraice lingue peritū et comperimus vnumquodq; verbū apud illos: etiam ex iis q̄ latinam declinationem admittere nō possunt: accentu acuto in penultima atq; etiam nonnunq; in tertia a fine proferri debere. Itaq; cū dicimus abel accentu in fine acuto non grece proferimus: qr apud illos in fine grauātur: nō latine quia nullum latinum nomen in corruptum vltimam acutā: nec hebraice/qr illi primā accētu acuto proferunt. Igitur nullo barbarorū linguarū quib⁹ ecclesia vtitur: sed suo (hoc est ignorātia) nate: accentu isto pronunciant cum proferendum sit abel accentu in prima: atq; pari ratione: non dicemus accentu acuto in fine abila: sed accentu acuto in penultima: vt in his sequentibus abimelec/ berlabe/carnaim/celeth/cassen/esau/ezel/ eugadi/ cuphrata/gomer/iesabel/iesboleth/naphtsboleth/lameth/maahusale/ramatha/thamnata/tared/heber/iaphet/iuga/iuramathaim/ephraim/ezechiel/ala/medan/ecdrai/ viau/sai/eliezar/phares/zaram/iophtim: talia prope innumerata: que per penuriam alterius linguae atq; rationis litteraturae proferuntur. In tertia quoq; a fine copio-

fa et hebreis non declinatis enūciantur accētu acuto: vt ionathan/osanna/mabuc̄o nosor/maha lelel. Atq; ex iis etiā q̄ declinātur: vt vrias thobias: que i tertia a fine acuuntur.

¶ Dictiones hebraicas latine declinatas accentū habere latinum.

¶ Ex superiori regula psequēs illa est: oēs dictiōes hebraicas si latina declinatione inflectātur: etiā accētus latini rationē sequi debere. Hec preceptio ab omnib⁹ in commune grāmaticis recepta est: atq; cōfessa: sed neq; diffitēdum eam grammatice: q̄ quidē ipi dicūt: si latine nō declinētur accentū habere acutū in fine: igitur econuerso/ si latine declinentur latinū accentū habeant oportet. Et q; hec preceptio latissime ptz: idq; non modo in hebraicis dictionibus: sed etiā in ijs: q̄ in latinū sermonē ex greco venerunt Sed de grecis i latinū cōuersis mox de hebraicis /quā rationē apud nos obseruēt pauca dicēda sunt: atq; illud in primis de quo tamquidē de oīni barbarie digladiatū sum⁹ Nullū videlicet barbarū nomē posse inflecti: q̄ determinatione declinabilē atq; accētū latinū nō habeat. Atq; ecōtrario si declinētur accentū quoq; habeant latinū necesse sit. Cū igitur adā/abraham/ et hmōi neq; accentū: sed neq; latinā terminationē habeant q̄ declinari possit/nulla ratione inflecti latine possunt. Priscian⁹ libro. v. de octo partibus: in hec verba precipit. Nota barbara indeclinabilia nō solū in a: sed etiaz in alias quoq; terminationes nulla latina vel greca declinatione sunt moderāda: nisi transferātur in aliquā formā declinabilē: q̄ quidā historici fecerūt: vt abraam (mā) abraamus/ami. Idē quoq; refert flauius iosephus i primo hebraicarū antiquitatū libro. Nota mā ꝓpter scripture decorē greci ad delectationē legentiū mutauerūt. Neq; enī gentis nostre (mā) et huiusmodi formis vtit: sed vnū quidē schema et finis nominū fit vni⁹: vltimas tñ noīm syllabas aliter illi declināt Hoc itaq; apud eos nocus appellatur: vt abraam abraamus: et si hec forma in omni schemate custodiatur. Hec iosephi ꝓba quēadmodū et prisciani superiora manifeste ostēdūt: ex illa terminatione nullo modo posse declinari: tū q; nulla dictio latina nisi corrupta accentū habet i fine: tū q; in am terminatum vnū est tñ apud latinos idq; indeclinabile equā: q̄ ipm argumēto est illa quoq; indeclinabilia esse. Q̄ si terminationē habent declinabilem accentum vero barbaram: hoc est in fine acutum nihilo plus declinari possunt: vt iuda/bala/dauid /ezras /israel. Quod si vsp̄iam declinata reperis puta: iude/bale/dauidis/ezre/israelis: tum ipos obliquos/ tū primā noīm positionem accētu latino efferas oportet: vt bala/bale. ezras/ezre. accentu in prima: sicut musa/muse. lucas/luce. dauid accētu in prima dauidis in eadē: ad proportionē bogud/bogudis. q̄ solū nomē ex terminatis in d/apud latinos declinatur. Israel quoq; accētu in penultima sicut et michael. dicēte valerio Flacco in argonautica. Hic et odoratus flagranti crine Michael. Sed ola hmōi obliquos ideo producūt: q̄ a grecis per e/longū scribūtur. Quare si vsp̄iam abrae/ade/iude/dauidis: et similia legis. necesse est accētu latino efferas: atq; in recto abraas/adas/iudas: dauid accētu latino enūcies: aut nihil oino est totū hoc negocij: quod grammaticen appellamus.

¶ Nola hebraica ex greco traducta accentum latinum habere.

¶ Que vero nola ex hebreo sermone per grecū/forma declinabili i latinū venere: si declinatione habēt grecā/accētu quoq; greco moderande sunt. Que si latina declinatione inflectūtur: accētus quoq; latini regulā sequātur oportet. Nā cū latine lingue illud sit proprium: vt dictiones integras in vltima syllaba nunq; acuat: aut circūflectat: si in dictionib⁹ disyllabis primā: in polysyllabis q̄ penultimā habēt longā / eandē acuat: q̄ vero breuē in tertiam a fine trāsferat accentū: greci suā quandā ronē sequētes et vltimas dictionū syllabas acuere vel circūflectere possūt: et penultima exīte lōga accētū in antepenultimā transferre. atq; ecōtrario: existēte breui in eadē accentū collocare. Cū itaq; nola in a/vel in as/terminata i/iota ante a/habētia que apud illos breuis est in penultimā proferant accentu acuto. Latini in antepenultimā transferūt: ꝓptea q̄ (quēadmodū dixim⁹) latini sermonis regula nō patit: vt penultima exīte breui

accentus in eadē collocetur: sed in tertiā a fine accentus trāsferatur. Itaq; non dicemus cū grecis Abdias/die penultima acuta: quoniam latine declinamus: sed abdias/abdie. accētu in antepenultima. Cadit etiā accēt⁹ in antepenultima ⁊ horū sequentiū. Azarias. Ezechias. Esaias. Hieremias. Jeconias. Josias. Mathatias. Ozias. Ouias. Zacharias. Barachias. Thobias. Urias. tametsi hec duo vltima etiā ratione hebraice litterature accētū habeāt i antepenultima: quēadmodū ⁊ maria: qđ nomē apud hebreos celebre doctissimus dēq; penultimā breuē posuit in carmine. Claudian⁹. ꝓparat ⁊ marie pulchros: sed luce minores Eligit ornat⁹. Sedulius quoq; in paschali. Quis fuit ille nitor marie cū ꝑs ab aluo Processit. Eadē quoq; ratio est noīm grecorū i/iota in penultima habētiū ante a/finalē: vt sophia/philosophia/symphonia/phātasia/chirurgia/melācolia: cathegoria: vsia. ⁊ ab odes. cōpositā: qđ interpretatur cantus: vt prosodia. Tragedia/comedia/psalmodia/melodia: ⁊ ab arche qđ est ꝓncipatus: vt toparchia/monarchia/hierarchia/tetrarchia: ⁊ a logos qđ est sermo: vt theologia/astrologia/tropologia/ethimologia: et a graphe quod est scriptura: vt ortographia/cosmographia/chronographia/topographia: ⁊ a mache/ches: vt gygantomachia/naumachia: batronomachia. ⁊ a nomos quod est lex: vt astronomia/chironomia/antimomia. Que vero apud illos p ei diphtōgon antea scribuntur in eadem hoc est penultima habent accentum. Itaq; hac ratione dicemus dulia/hypdulia. Angaria non vt isti proferūt dulia et hyperdulia: angaria in tertia a fine: latria ⁊ ydolatria: nō latria ⁊ ydolatria in penultima. Sic ꝯ perihermenia/pedia/mechia: accētu in penultima sunt enūciāda: eadē ratiōe zenodochiū/orphanotrophiū/ichaotrophiū: ⁊ alia ꝓpe innumera accētu in penultima proferri debent.

De arte punctuandi.

¶ Punctus est sectio siue incisio: orationē distinguēs intellectū ⁊ spm̄ lectoris reflectēs. Pūcti sunt nouē. s. suspensiuus/gemin⁹ pūct⁹/comma/colon/period⁹/interrogatiu⁹ exclamatiu⁹ seu admiratiuus/semipūctus siue ꝑnectiu⁹/⁊ parēthesis.

¶ Suspēsiuus pūctus est simplex virgula q̄ solet dctis gratia poni: antecq̄ sensus aliquis clausule haberi possit: vt mors/

¶ Gemin⁹ pūct⁹ est quo vtimur: vbi clausula maiorē quandā dctē habet: ⁊ tm̄ sensum impfectū: vt mors/vltimus vite terminus:

¶ Cōma est pūct⁹ planus in supiore parte linee posit⁹/vel inferiori cū virgula superius eleuata: vbi clausula videretur esse cōpleta ⁊ tm̄ est imperfecta: vt mors/vltim⁹ vite terminus: terribilis est his.

¶ Colon est pūct⁹ plan⁹/in inferiore parte linee posit⁹: quo vtimur vbi sensus est pfectus: a toto tm̄ corpore abruptus: vt mors/vltim⁹ vite termin⁹: terribilis est his: quorum cū vita ola extinguūtur.

¶ Periodus est pūctus plan⁹/q̄ ponitur in fine clausule: qm̄ nō modo pfectus sensus/sed ipse sermo. vt qđ sequtur/quasi de nouo inchoari videatur: ⁊ ponitur in inferiori ꝑte linee: virgula curua inferi⁹ circūflexa hoc modo/ vt mors/vltim⁹ vite termin⁹: terribilis est his/quorū cū vita ola extinguūtur. mō his quoq; laus emori non pōt.

¶ Interrogatiu⁹ pūct⁹ est q̄ interrogationē sīgt: ⁊ ponitur in superiori ꝑte linee cum virgula eleuata: vt hic pietatis honos: sic nos in sceptra reponis/

¶ Exclamatiu⁹ siue admiratiu⁹ est qui admirationē cū exclamatione significat: et ponitur in supiori parte linee cū virgula eleuata sic: proh deū fidē/qđ est cōmune. si hec nō est/radeon quemq; infelicē/vt ego sum/

¶ Semipūctus siue ꝑnectiu⁹ est virgula q̄ in fine linee ponitur cū dictio iperfecta ē cuius pars in sequentē lineā trāsit. et sic depingitur:

¶ Parēthesis est interpositio/siue inclusio vni⁹ clausule intra aliā qua e medio remota/sensus tamē pstat integer ⁊ pfect⁹/⁊ duab⁹ virgulis connexis (quasi semicirculis) cōcludi solet hoc modo. Eneas (neq; eni patrius consistere mentē passus amor) rapidum ad naues premittit achatem.

De metris.

Ceiunctura pedum numero finita modoqz
Metrum vel carmen: veluti finit diomedes.

¶ Metrū siue carmē (vt diomedes diffinit) est pedum iūctura nūero modoqz finita. Uel metrū est cōpositio pedū ordine statuto decurrēs modos/positiones/sublationesqz ꝑseruās: differt metrū a rithmo (vt idē asserit): q̄ metrum certa qualitate ac nūero syllabarū tēporūqz finitur: certisqz pedib⁹ cōsistit ac claudit. Rithm⁹ aūt tēporū ac syllabarū pedūqz ꝑgruētis in infinitū multiplicatur ac profluit.

De metri accidentibus.

Ista decem spectant ad metrum pes/locus/ordo.
Cesura/ac mensura/et depositura/figura.
Appellatio vel nomen/species/genus adde.

¶ Metro accidūt decē: pes/locus/ordo/cesura/mēsura/depositio/nomē siue appellatio/figura/genus/ꝛ species.

Diffinitio pedis.

Pes metri est in quo vel syllaba bina reposta
Uel plures: spacio certo comprenditur apte

¶ Pes (eiusdē testimonio) est duarū pluriūue syllabarū certo spacio comprehensio.

Pedum numerus.

Uiginti octo pedes metri sunt (teste perotto)
Pyrrhichius/spōdeus/vel iambus/sicqz trocheus.
Dactilus/et tribrachus/anapestus/iunge molossū
Amphimacrus/sic amphibrach⁹/vel bacchi⁹/anti
Bacchius/et dispondeus/proceleumaticusqz.
Sic antipastusqz/diambus/vel coriambus.
Digztrocheus/ionicus minor ꝫ maior ionicus pes.
Jis peon primus: iungatur sicqz secundus/
Et ternus/quartus: totidem iunges epytritus.

¶ Pedes metri (autore perotto) sunt octo et viginti nūero: videlz pyrrhichius/spōdeus/iāb⁹/troche⁹/Tribrach⁹/molos⁹/anapest⁹/dactilus/amphibrach⁹/amphimacrus/bacchi⁹/antibacchi⁹/,pceleumatic⁹/dispond⁹/disāb⁹/ditroche⁹/antipastus/coriāb⁹/ionicus maior/ionic⁹ minor/epytrit⁹ ꝑmus/epytritus scōs/epytritus tertius/epytrit⁹ quartus: peon primus/peon scōs/peon tertius/peon quartus.

Pedum diuisio.

¶ Pedū alij simplices dicūtur alij duplices/alij hetcroplici. simplices pedes sunt illi q̄ sine alteri⁹ admixtiōe in ꝓsu gradiūtur. simpliciū alij bissyllabi/alij trissyllabi

Simplices pedes bissyllabi sunt quatuor.

Pyrrhichius/spõdeus/iambus/trocheus.

Pyrrhichium ex breuibus faciet bissyllaba binis.
Spondeum ex binis faciet bissyllaba longis.
Syllaba longa breui subiecta vocatur iambus.
Ex longa atq; breui pes dicitur esse trocheus.

¶ Pyrrhichi⁹ q̄ ꝛ pi⁹ iambus dibrachus bibreuis vel egeon grece dr: cõstat ex duab⁹ breuib⁹ tẽpoꝝ duoꝝ: vt de⁹. ante eni breuis quã longa syllaba repta est: vt pri⁹ vnũ q̄ duo. Ideo aũt pyrrhichi⁹ dict⁹ est ꝓpter pyrrhichiã: qr breuẽ syllabã ꝓferentes spm̃ arctiorẽ labris cõcurrẽtib⁹ explicam⁹: q̄ cõpositio hmõi modulationis pyrrhichie cõuenit/vel a pyrrho achillis filio/q̄ crebris et citis modulationib⁹ bis breuiter ꝓminentẽ clipeũ genib⁹ incũbens ꝛ p hũc terroꝛẽ hostib⁹ imittẽs inferebat. ¶ Cũ ergo gradus vult breuiter accedentis ostẽtare mobilẽ decursionẽ pyrrhichio pede cõmentus est. Et ideo metrũ pyrrhichiũ a pyrrho repertũ ꝛ illustratũ cognominauit: sed ipse pedũ mobilitate qõ tripudiãs ꝛ sineſias etiã cognoiar⁹/vel qr primꝰ victoria potius/eo gñe metri laudatus est. Uel a gradiuo bellone filio: q̄ cũ p montes ꝛ difficilia colliũ cõcitato cursu capre more viatores superaret: quotiẽs predatoria vice crasserẽt: huic pedi q̄ calore velocitatis tripudio mobilitatis apices flãmarum emularentur.

¶ Spõde⁹ huic ꝯtrari⁹: q̄ ꝯstat ex duabus lõgis/tẽpoꝝ quatuor. ꝛ hꝫ tres solutiões: solutꝫ eni l dactilũ/anapestũ/ꝛ pœleumaticũ. Dict⁹ ẽ aũt spõde⁹ apo tis spondis: hoc est alibatione vel sacrificio. Nã in tẽplis spõdaica carmina ꝓponebãt ne libantes sonũ abhominose vocis audirẽt/vel ex duabus lõgis melodijs: quasi duplicib⁹ ꝛ ingib⁹ vocib⁹ ꝓspera deoꝝ volũtas firmaretur. Uñ et mima põpilius diuinare solitus/hũc pedẽ pontificiũ appellauit: cũq; solios minores eq̃s gressibus circulantes induceret/ spondaico melo: patrios placabat indigetes.

¶ Iambus/daunius/vel gradarius: versu maledico habilis: ꝯstat ex breui ꝛ lõga/ tẽpoꝝ triũ: vt dies. dictus ẽ aũt iãbus para to iãbizin hoc est a cõtumelia: q̄ maledicti hoc gñe carminis vtebãtur. Uel a iãba puella q̄ turpiter hoc carmine lacerata: atq; omni gñe cõuicijs effecta: laqẽo vita sibi cõscuit: vel a iãba niobes ancilla q̄ cerere dolore rapte ꝓserpinã cruciatã: apudq; heraꝫ suã in attica hospitã: hoc carmine laudauit. Uel ꝺr iãbus quasi iãbos a triũphatore libero: q̄ hoc carmine laudar⁹ est. Uel para to ballin tonion: hoc est a teli iaculatiõe: vñ et marti dicatus ẽ q̄ cũ crebro pugnas iniret/telũ cũ clamore torq̃bat: vñ et breui ꝛ lõga syllaba cõstat. Nã hi q̄ iaculãtur: breui accessu in extẽsum passum ꝓferũtur: vt fortiori nixu telũ ꝓfirmẽt. Uñ ꝛ ꝓsci apuli hũc pedẽ dauntũ a duce daunio appellarũt. Qũ ios p̃mis aduersus Diomedẽ bellũ gerẽs: gladiali pugna duos dimicare instituit: vt collato pede: assequẽte paulatim dextro/distẽtoq; ꝛ pgrediẽte sinistro: breui successu ꝛ lõgo distẽtu/gradus simꝫ ꝛ visus firmaret: hãcq; gradiariã pugnã appellauit gradiuo marti dicatã

¶ Trocheus/rutilus/vel chorus. ꝯstat ex lõga ꝛ breui tẽpoꝝ triũ: vt rhoma: dictus est aũt trocheus apo totrochu hoc est a ratione: nã eius modulatio metroꝝ ꝓpositioni apta est q̄ rotatim ꝛ volubiliter incedũt. Uꝝ fm musicos ocioꝛi melo ex rotesitu et volubili modo rithmis aptus sit. Uel para to trocheín: hoc ẽ discursu p metaphorã decurrẽtiũ supne lapidum q̄ currere ambulãtes cogebãt. Uel q̄ currentes saltãtesq; circa aras in sacrificijs deoꝝ hoc carmine vtebãtur. Uel qr decursionib⁹ aptus sit. Nam q̄ in bello laborãt quotiẽs amissos ordines reparãt ꝛ ex lõgo ꝛ dispso ambitu: in breuẽ ꝛ arctũ orbẽ cogũtur: vñ Aurũci hunc pedem rutilũ appellauere q̄ cũ aciẽ ꝯstituerẽt ꝛ platis pedibus vestigia sisterẽt: ac scuta brachijs ꝓtẽderent breuiterq; dextris succedẽtibus pedibus vestigia sisterẽt: reductis manibus ingẽti clamore: q̄ vibrauerãt telꝫ iaciebant. Quidã aũt hũc pedẽ mercurio dicatũ volunt q̄ ꝓcipiti festinatione: ꝛ impetu longo in breuẽ gressum finire videtur.

Simplices pedes trissyllabi octo.

Ex ternis longis debet constare molossus
Ex breuibus ternis tribrachus pes dicitur esse
Binis de breuibus constat longaq; anapestus
Dactilus ex longa constat breuibusq; duabus.

¶ Tribrachꝰ/tribreuis/bracchisyllabus/pigmō/vt choreꝰ:ꝓstat ex tribꝰ breuibus a q̄bus nomē accepit:tēpoꝝ triū:vt helena. Eius eni cōpositio choreis cōuenit.

¶ Molossus/vertūnus/ertēsipes/hilpius/vel cautus:ꝓstat ex tribꝰ lōgis:tēporū sex vt eneas. Dictus est aūt molossus:q; molossi ad bellū ꝓcedētes huius moderata cō positione vtebantur. Uel q; hoc pede ꝓstabāt ode q̄ in tēplo iouis canebātur in memoriam molossi filij pyrrhi ⁊ andromedes a quo festa molossa dicta sunt. dictus est quoq; hyppius apo tu ipu. hoc est ab eqs:q; equestri pede ꝓueniēs apta compositio ne modulabatur.

¶ Anapestꝰ vel antidactilus ꝓstat ex duabꝰ breuibꝰ ⁊ lōga tēpoꝝ q̄tuor:vt nebule. dicꝰ aūt anapestꝰ recurrēdo repercutiēs dactilū sono reciproco obliquitur per antistrophen.

¶ Dactilus vel politicus ꝓstat ex lōga ⁊ duabꝰ breuibus:tēpoꝝ quatuor:vt romulus. dictus est aūt dactilus apo tu dactilu trāslatiōe ūctuarū.q̄ in digito sunt. Nā quemadmodū in digito longiorem primū articulū:sequentes vero breuiores habemus:ita dactilus primā productā habet:sequentes vero breues. Uꝫ a tractu digitorum qui ad exprimendam organi modulationem affectātur. Uel a dactilis ideis: q̄ exoptis thee in ideo mōte crete manuū impressione natiuitatē custodiēda:ne vagitu se parentes ꝓderet:lusus excogitato q̄ ne clipeolis eneis inter se cōcurrebant ⁊ tinnitu eris rithmica metra dactili pedis compositione personantis:infantis vocem celauere.

Amphimacrus binis longis mediaq; breui fit
Amphibrachus breuibus binis longa ꝫ media fit
Bacchius ex prima curta est longisq; duabus
Antibacchius ex binis longis quoq; curta.

¶ Amphibrachus genus amphibreuis:vel scolius cōstat ex breui ⁊ lōga. ⁊ breui tēporum quatuor:vt carina. dictus est ab amphi ⁊ brachos .i. duabꝰ breuibꝰ quibꝰ ab vtraq; parte lōga cōplectitur. dicꝰ est quoq; scolius q; scolio:cytharespeciei accommodatus est.

¶ Amphimacrus/mēsalis/fescētinꝰ/vel creticꝰ:ꝓstat ex lōga et breui:⁊ longa tēporū quinq;: vt littere. dicꝰ aūt amphimacrꝰ:q; breuis syllaba intra duas lōgas cōplectitur:dictus est etiā creticus:q; cretes saltātes eius rithmica ꝓpōne vtebātur

¶ Bacchius/oenotrius/tripodius/saltās. vel ptābus ꝓstat ex breui et duabus longis tēporū q̄nq;:vt athene. dictus aūt bacchius apo tis bacchis: q; a bacchantibus ꝓuenienter cōponebātur:vel q; ditirambicorū carmē:qō in honore dionisij qui bacchus dr fieri solebat:magna ex parte hmōi pedibus constabat.

¶ Palymbacchiꝰ/latius/saturnus/antibacchius/ꝓponticus/vel theseleus constat ex duabus longis ⁊ breui tēporū q̄nq;. dicꝰ aūt palymbacchius para to palimbacchion:q; illi cōtrarius sit.

Duplices pedes sedecim.

¶ Duplices pedes sunt illi qui ex dissyllabarum cōbinatione conficiuntur.

Pes proceleumaticus de binis pirrhichiis fit
Est dispondeus de spondeis quoq; binis

Ex binis iambis pes dicitur esse diambus
Dicꝫ trocheus fertur de binis esse trocheis
Est antipastus factus iambo atqꝫ trocheo
Decꝫ trocheo et iambo conficitur choriambus
Fit ionicus maiꝛ spondeo pyrrhichioqꝫ
Pyrrhichio sic spondeo minoꝛ: et ionicus fit
Iambo et spodeo primũ facies epytritum
Inde trocheus spondeus epitritũ dantqꝫ secundum
Spodeo ⁊ iambo: sed tertius esto epitritus
Spondeus atqꝫ trocheus quartũ faciũt epytritũ.
Peon fit primus trocheo pyrrhichioqꝫ.
Ex iambo cũ pyrrhichio peonqꝫ secundus
Tertius et peon fit pyrrhichio atqꝫ trocheo
Pyrrhichio et iambo fiet peon quoqꝫ quartus

¶ Proceleumaticus cõstat ex duob⁹ pyrrhichijs: hoc est quatuor syllabis breuib⁹ tẽpoꝛ quatuoꝛ: vt abiete. dict⁹ aũt proceleumatic⁹ para to pcelein: hoc est ab hoꝛtatione ⁊ iussu nautico ad quẽ ob celeritatẽ aptissimus videtur.

¶ Dispõde⁹ ꝓstat ex duob⁹ spõdeis: hoc est ex quatuoꝛ syllabis lõgis: tẽpoꝛ octoꝛ: vt oratoꝛes. dict⁹ a dyo qõ est duo ⁊ spondeus.

¶ Diãb⁹ ꝓstat ex duobus iãbis: hoc est ex breui et lõga ⁊ breui ⁊ lõga/ tẽpoꝛ sex. dictus diãbus q⁹ duplici iãbo ꝓstat: vt propinquitas.

¶ Ditrochꝰ/ dichorus/ catatrochꝰ/ ꝓstat ex duob⁹ trocheis: hoc est ex lõga ⁊ breui longa ⁊ breui tẽpoꝛ sex: vt cãtilena. dict⁹ ditrocheus: q⁹ duplici trocheo constat.

¶ Antipast⁹ ꝓstat ex iãbo ⁊ trocheo: hoc est ex breui ⁊ duab⁹ lõgis ⁊ breui: temporũ sex: vt alexander. dict⁹ aũt antipast⁹ para to pcelein: quia iãbus ⁊ trocheus ex quibus cõponitur sunt contrarij.

¶ Coriamb⁹ ꝓstat ex trocheo ⁊ iãbo: hoc ẽ ex lõga ⁊ duabus breuibus ⁊ lõga tẽporũ sex: vt nobilitas. dict⁹ coriãb⁹ ꝙ q⁹ choro. i. trocheo ⁊ iãbo cõponitur / vel q⁹ in chorijs apud veteres celebratissimus fuerit.

¶ Jonic⁹ a minoꝛe ꝓstat a pyrrhichio ⁊ spõdeo: hoc est ex duabus breuib⁹ ⁊ duab⁹ lõgis/ tẽpoꝛ sex: vt diomedes. dict⁹ ionic⁹ q⁹ abionib⁹ inuentus est vel q⁹ apud illos in vsu frequenti fuit.

¶ Jonic⁹ a maioꝛe ꝓstat ex spõdeo ⁊ pyrrhichio: hoc est ex duab⁹ longis / ⁊ duabus breuibus tẽporũ sex: vt demetrius.

¶ Epytritus vel hyppius ꝑmus cõstat ex iãbo ⁊ spondeo: hoc est ex breui ⁊ trib⁹ lõgis/ tẽpoꝛ septẽ: vt Capenates. dict⁹ epytritus: qñ hic pes ex spondeo ꝓstat ꝙ quatuoꝛ habet tẽpoꝛa ⁊ iãbo vel trocheo ꝙ habent tñ tria. Quaternarius vero nũerus ad ternariũ relat⁹ sesqtertiã ꝓportionẽ facit: q̃ grece epytritos nominatur.

¶ Epitrit⁹ vel hyppius scõs ꝓstat ex trocheo ⁊ iãbo: hoc est ex lõga/ breui/ ⁊ duabus lõgis tẽpoꝛ septẽ: vt conditores.

¶ Epitrit⁹ vel hyppius tertiꝰ ꝓstat ex spõdeo ⁊ iãbo: hoc est ex duab⁹ lõgis/ breui/ ⁊ lõga: tẽpoꝛ septẽ: vt discordie.

¶ Epitritus vel hyppi⁹ quart⁹ cõstat ex spõdeo ⁊ trocheo: hoc est ex tribus lõgis et breui tẽpoꝛ septem: vt constantinus.

¶ Peon prim⁹ ꝓstat ex trocheo ⁊ pyrrhichio: hoc est ex lõga ⁊ tribus breuibus tẽpoꝛibus q̃nqꝫ: vt Stesichorus. dictus aũt peon ab inuẽtoris nomine.

vel q hoc metro apollinis laudes canebantur: quas peanas vocant.
¶ Peon scōs constat ex iambo et pyrrhichio: hoc est ex breui/longa/ & duab⁹ breuibus tempor quinq: vt Colonia.
¶ Peon tertius cōstat ex pyrrhichio et trocheo: hoc est ex duabus breuib⁹/longa/et breui temporum quinq: vt referamus.
Peō ārt⁹ ꝓstat ex pyrrhichio & iābo: hoc ē ex trib⁹ bre. & lōga tpor qnq: vt celeritas
¶ Heteroplici pedes sunt illi q ex variorū pedū ꝓbinatiōe ꝓficiūtur & diuidūt in pētasyllabos & hexasyllabos. Pētasyllabi (vt scribit diomedes) sunt duo & trigita/hexasyllaba vero sexaginta quatuor: sed qr i vsu frequēti nō sunt: & iuniores resoluūtur de his meminisse hic non decreuim⁹: igit q eos noscere cupit diomedē consulat.

Cesura.

Est finis vocū in versu cesura decorus
Cuius sex species: pentimemeris/catatriton.
His heptimemerim/iungas tetrapodiamq.
Bucolicen/sic spondeon/catalecticon addas.

¶ Cesura metri est sectio & decora vocū terminatio in versuū medio vel post medium notata. Cesura siue sectio metri in sex species est diuisa: in pētimemerim/catatritō/heptimemerim/tetrapodiā/catalecticon/spondeon/& bucoliceu.

Pentimemeris.

Quando pedes binos/partem complens rationis
Syllaba subsequitur/pentimemeris vocitatur

¶ Pētimemeris/siue semiqnaria est cū post duos pedes seqtur syllaba partē oratiōis ꝓplectens: vt Arma vi/rūq ca/no: habet ex quinq dimidiū.

Catatriton.

Tertia fit trochica aut catatriton qñ trocheus
In pede fit terno/partem claudens rationis.

¶ Catatriton vel tertia trochica est: quū finita parte oōnis tertiū trocheū ponit: vt Nil no/stri mise/rere.

Heptimemeris.

Est heptimemeris comitatur syllaba abundans
Quando pedes ternos/partem claudens rationis.

¶ Heptimemeris/vel semiseptenaria/est cū post tres pedes & vnā syllabā pars oōnis explet̄: vt Itali/am fa/to ꝓfu/gus.

Tetrapodia.

Quando pedes sequitur post ternos forte trocheus
Dic tetrapodiam: partem complens rationis.

¶ Tetrapodia/vel quarta trochica est quū post tres pedes & vnā syllabā pars oratiōis finit̄: vt Sepeli/nistra ca/na pre/dixit ab/ulice comix.

Catalecticon.

Spondeon catalecticon est: partem rationis
Explēs: quādo pedes post tres spondeus comitatur

¶ Catalecticon spōdeon: vel quarta spōdaica est cū post tres pedes inuenitur spō deus partem finiens rationis: vt alba/inq; pa/tres at/q; alta.

¶ Buccolice.

Quando pedē quartum comitatur syllaba abūdās
Que complet partem rationis: vel pede quarto
Dactilus est positus/tu hāc buccolicen vocitabis

¶ Buccolice est quū post quatuor pedes syllaba superat in partē oronis desinēs: vt Non om/nes ar/busta iu/uāt humi/les. vel cū in quarto pede dactilū ponimus par tem orationis finientē. vt Nos patri/e fi/nes q̄/dulcia.

¶ Locus.

In versu primus ternus quintus locus impar
Fertur: par quartus sextus locus atq; secundus

¶ Loca in versu: alia paria/alia ꝯo imparia dicūtur. Imparia loca sunt prim⁹ ter tius/et quintus. Paria aūt sunt secundus/quartus/q̄ sextus. q̄ sic deinceps.

¶ Ordo.

Est ordo membri cuiuslibet dispositura
Quatuor has cuius species dicas: monocolon atq;
Distrophon q̄ dicolon: dicolon tetrastrophō addas
Quartam dic speciem tricolon tetrastrophon esse

¶ Ordo est mēbri cuiusq; dispositio i versu: cuius species sunt quatuor. Nā carmi nū aliud est monocolon/aliud dicolon distrophon / aliud dicolon tetrastrophon/aliu d tricolon tetrastrophon.

Monocolon carmen.

Unius generis carmen dicas monocolon esse.

¶ Monocolon carmē est illud qđ vbiq; est vniforme: vt prima ode flacci / q̄ascdep ig deo carmine est cōposita: vt

Eneas atanis edite regibus

Distrophon q̄ dicolon carmē generū esto duorum
Quando post versum est replicatio quēq; secūdū.

¶ Dicolon distrophon est illud carmē qđ duobus generibus versuū cōstat a secundo facta replicatione: quale est illud horatianum.

Laudabunt alij clarā rhodon aut mitylenē.
Aut ephesum bimarisue corinthi
Moenia: vel baccho thebas: apolline delphos
Insignes: aut thessela tempe

¶ Qđ carmē cōstat primo heroico/scdo falisco/tertio iterū heroico.

Binorum generum dicolon tetrastrophon esto
Quando post quartū quēq; est replicatio versum.

¶ Tricolon tetrastrophon carmē est illud qđ duob⁹ generibus versuum constet post quartū quēq; versum facta replicatione: quale est illud horatianum.

Jam satis terris nuuis atq; dire
Grandinis misit pater et rubente
Dextra sacras iaculatus arces
Terruit vrbem.

¶ Qđ metrū cōstat trib⁹ primis sapphicis endecasyllabis ⁊ quarto adonio dimetro ab eo facta replicatione iterum ad sapphicum.

Ternorum generum tricolon tetrastrophon esto
Quando post ternum quēq; est replicatio versum

¶ Tricolon tetrastrophon est illud: qđ tribus generibus versuū cōstet: ḡū post quartū quēq; versum facta est replicatio: quale est illud horatianū.

Quis multa gratis te puer in rosa
Perfusis liquidis vrget odoribus
Grato pyrrha sub antro
Cui flauam religas comam

¶ Qđ metrū cōstat duobus primis asclepiadeis/tertio pheritratio/ q̄rto glyconio ab eo facta replicatione. Jterū ad asclepiadeos.

Mensura.

Conueniens metri mensura pedum numerus sit
Certis preceptis quem constituere poete

¶ Mensura metri est debitus pedum nūerus: ſm poete regulas ordinatus.

Mensure species monometrū dic dimetrumq;
Tetrametrū/trimetrū/sic pēthametrū/hexametrūq;

¶ Mēſura metri in sex partes est diuisa. Nā carminū aliud est monometrū / aliud dimetrū/aliud trimetrū/aliud tetrametrū / aliud pēthametrū / aliud hexametrū.

Uno quod constat pede carmen dic monometrum
Quod binis constat pedibus carmen dimetrum sit.
Nō tribus ex pedibus constat carmē trimetrū dic.
Quatuor ex pedibus quod constat tetrametrum sit
Pentametrū est carmen quod quinq; pedes tenet i se
Hexametrum carmen dic quod senis pedibus sit

¶ Monometrū carmē est illud qđ vnico pede constat: vt illud ionicū. a minore diomedes.

¶ Dimetrū carmē est illud qđ duob⁹ pedibus cōstat: vt illud ionicum a minore. Sapientes amor odit.

¶ Trimetrū carmē est illud qđ tribus pedibus ꝓstat: vt illud dactilicū simonidium Jnduc pallia serica.

¶ Tetrametrū carmē est illud qđ quatuor pedibus ꝓstat: vt illd dactilicū alcmanium. vir decens cumulans reliquas tibi.

¶ Pēthametrū carmē est illud qđ quinq; pedib⁹ cōstat: vt illud elegiacū Ouidianum nec est sollicite plena timoris amor.

¶ Hexametrū carmē ē illud qđ sex pedib⁹ cōstat: vt illud heroicū virgilianū. Nate mee vires mea magna potentia solus.

Annotatio.

In metris iambis anapestis siue troche⁹
Quod binis constat pedibus dicas monometrū
Quatuor ex pedibus constans dimetrū quoq; fert
Ex senis constans pedibus dicas trimetrumq;
Tetrametrum fertur pedibus quod conficis octo

¶ Illud tñ admonendū est q⁹ metra iambica/trochaica/⁊ anapestica duplicib⁹ pedib⁹ ꝓputātur ascendūtq; vsq; ad tetrametrū. Vñ monometrū iambicū dr qđ duobus pedibus cōstat: vt est illud Iambicū. Immo aliud qđ quatuor pedib⁹ cōstat dr dimetrū: vt est illud iambicū dimetrū flacci. Amice propugnacula. Trimetrū dr illud qđ ser ꝓstat pedib⁹. Quale est illud iambicū trimetrū. Ibis liburnis inter alta nauiū. Tetrametrū dr illud qđ octo pedib⁹ conficitur quo vtuntur comici.

Depositio.

Carminis est finis cuiuslibet depositura
Quatuor he cuius species: catalecticon atq;
Acatalecticon: hinc hyp ⁊ brachicatalecticon addas

¶ Depositio metri/est vniuscuiusq; carminis desmētia: q̄ circa finē attēditur: depositio metri est quadripartita. Nā carminū aliud est Cathalecticon/aliud acatalecticon/aliud hypercatalecticon/aliud brachicatalecticon.

Syllaba cui defit carmen catalecticon esto
Acatalecticon est fine id quod clauditur apto
Syllaba cui supersit sit hypercatalecticon illud
Cui defit pes/est brachicatalecticon illud.

¶ Catalecticon est illud qđ minus habet metrice cōstitutionis: nā illi vna tñ syllaba deficit/quale est istud senarium iambicum trimetrum. Mea recidet in domo lacunam.

¶ Acatalecticon est illud qđ apto ⁊ legitimo fine cōcluditur: integer singulorū metrorū existens. Quale est illud persianū. Nec fonte labra prolui caballino.

¶ Hypercatalecticon est illud qđ supra versus finē: vnā vel duas plurēve syllabas habet. Quale est illud hexametrum. Aut dulcis musti vulcano decoquit humorem

¶ Brachicatalecticon carmē est illud: cui vt perfectū sit deficit integer pes. quale ē illud. Aristophanū dimetrū. venit optima Calliope.

Appellatio.

Ipsis vnde fuit metris ob origine prima
Impositum nomen: dicta appellatio metri.

¶ Appellatio metri est qualitas: vnde ipsis metris a prima institutione nomē inditum fuit.

Metra acceperunt varie sua nomina: primo
A diis vt pythiū quibus hec sacrata fuerunt

Siue (vt pindaricū) de autorum nomine crebro
Siue loco (velut attellanū) quo canebantur
Siue a mensura: veluti dimetrum trimetrumq;
Siue pedum structura vt dactilicū trochicūq;
Nunc a fortuna inde elegyaca comica dicta
A numero interdum velut endecasyllaba cōstant

¶ Appellatio metri i septē partes est diuisa: nā metra aut a diis qb⁹ sunt dedicata appellantur vt pythiū: qđ apollini pythio est ꝓsecratū. Aut ab inuentoribus ⁊ poetis frequenter vtētibus. vt pyndaricū a pyndaro poeta/sapphicū a sappho muliere lesbia/simonidiū a simonide poeta.
Aut a locis vbi cani ꝓsueuerāt: vt Attellana ab attellis opido italie.
Aut a mensura: vt monometrum/dimetrum/trimetrum.
Aut a pedum structura: vt dactilicum/trochaicum.
Aut ab accidenti fortuna: vt elegyaca ab amorū miseria.
Aut a syllabarū nūero: vt endecasyllaba.

¶ Figura.

Est excusatum vitium ratione figura
Ornatus causa: primo metri ve reperta

¶ Figura (vt inqt Sulpitiꝰ) est vitiū ratione excusatū ⁊ ascribitur elegātie. Ornatꝰ metriue causa primo inuēta. Figurarū alie ꝓstructionis: alie locutionis/ alie dictionis: figure dictionis/nā alias q̄ hic pretereo sunt q̄ sub metaplasmo cōtinentur.
Metaplasmus (vt diffinit Diomedes) est trāspositio q̄dā recti solitiq; sermonis in alterā speciē: metri et decoris causa figurata. huiꝰ species sunt he. pthesis. Aphere sis. Epēthesis. Sincopa. Paragoge. Apocopa. Ectasis. Diastole. Sineresis. Diere sis. Ecliplis. Antithesis. Metathesis. Synalepha.

Littera cū vocis capiti: vel syllaba detur
Prothesis est: tollens hec fertur apheresis esse

¶ Prothesis est appositio littere vel syllabe pncipio dictionis. lre: vt in illo virgilia no. Turno gnatoq; patri: vbi gnato ꝑ nato posuit. Syllabe: vt alibi apud eundem Cōcitū tetuli gradū. vbi tetuli ꝑ tuli posuit. huic cōtraria est Apheresis q̄ est ablatio lre vl syllabe a principio dictionis. lre: vt in illo Virgiliano. Uela dabāt leti spumas salis ere ruebant. ꝓ eruebant. Syllabe: vt alibi apud eundē. Mortalia temnitis arma. tēnitis ꝑ cōtemnitis posuit.

Additur in medio vocis cum littera siue
Syllaba epenthesis est/his priuas sincopa fertur

¶ Epēthesis est additio littere vel syllabe in medio dictionis. littere: vt apō Virgt. Relliquias danaū ꝓ reliquias poslyt. syllabe: vt apō Horatiū. Fingere cinctutis ꝑ cinctꝫ. huic cōtraria est Sincopa q̄ est subtractio littere vl syllabe i medio dictionis: lre: vt in illo Virg. Audist eurotas: ꝑ audiuit. Syllabe: vt apud eundē. Una bouis q̄ deinde cadis onerarat aceſtes: ꝓ onerauerat.

Littera cum fini vocis: vel syllaba detur
Est paragoge: demens hec apocopa fertur

¶ Paragoge q̄ a q̄busdā ꝑparepsis ꝓ: est appositio lre vel syllabe in fine dictionis: vt apud Virgilium. Alacres admittier orant: ꝓ admitti. huic contraria est apocopa q̄ est ablatio lre vel syllabe a fine dictiōis. Lre: vt in illo Virg. Aut duri miles vlixi: ꝑ vlixis. Syllabe: vt apō Horatiū. o de sacra culpa deterrere ingeni: ꝑ ingeniꝫ

Syllaba que breuis est longam facit ectasis ipam
Systola productā contra facit abbreuiari

¶ Ectasis que et diastole dr est extēsio siue productio syllabe q̄ natura est breuis: vt i illo Virgiliano. Italiā fato profug⁹. huic cōtraria est systole q̄ syllabā natura longā breuiat: vt in illo virgiliano. Obstupui steterunt q comę: vbi penultimā in steterūt cōtra naturā corripuit: sed huiusmodi licentiā vitare tanq̄ a scopulo debemus.

Syllaba de binis cōflata synęresis esse
Fertur: et in binas diuisa dięresis vna

¶ Synęresis q̄ a quibusdā epysinalepha dr est cōflatio siue ꝯglutinatio duarū syllabarū in vnā: vt in illo virgiliano. Fixerat ęripedē cerua: scādendo proterendū est eripedem. Symphonesis q̄ a synęresis dici potest est cū duas syllabas scandēdo in vnā coemit. Symphonesis in q̄q partes est diuisa. Prima cū dictionē in vocalē vel m/finiens sequitur dictio a vocali incipiens: tūc eni illud m/cū vocali precunte abiicitur: vt sui pri⁹ est dictū. Secūda est: cū in eadē dictione due syllabe longe pro vna longa ponuntur: vt in illo heroico. Unius ob noxam furias a tacis osset: o ni pnunciari debet. Tertia est quū in eadē dictione due syllabe breues p vna breui ponūtur: vt i illo heroico. Cornua velatarū obuertim⁹ antēnarū. Quarta cū in eadē dictione longa et breuis syllaba p vna longa ponūtur: vt in illo heroico. Fixerat ęripedē cerua. in scāsione eripedē pnuncies. Quinta cū breuis q longa syllaba/p longa ponūtur: vt in illo heroico. Aurea dependēt lichnia quercubus aureis. aureis scandendo pronuncies: huic cōtraria est dięresis q̄ est dissolutio vnius syllabe in duas: vt in illo Virgiliano. Aulai in medio: pro aule. Idem alibi. Uestis pictai: pro picte.

¶ Annotatio.

J simul u sunt consona quando: dięresis illa
Ambo in vocales aliquando soluere possit

¶ J et v q̄n sita sunt vt cōsonātes: aliq̄n in vocales solui possunt p dięresim: vt in illo virgiliano. Arma virū tabulęq troia gaza p undas. vbi troia trisyllabū protulit. Siī. vt in illo Ouidiano. Te quoq nunc soluo persolutā a mihi.

Subtrahit ecthlipsis cum vocali precunte
M/quando incipit a vocali dictio sectans

¶ Ecthlipsis est elisio siue subtractio huius cōsonātis m cū precedēte vocali. Et hoc quotiens dictio in m/precedēte vocali desinit: q sequēs dictio a vocali incipit: vt i illo Virgiliano. Littora multum ille et terris iactatus q alto: q̄ sic scandi debet. Littora/multū/let ter/ris iac/tatus et/alto.

Uocalem vocis de fine aufert synalepha
Quando a vocali comitans vox incipiatur.

¶ Synalepha est ablatio q cōpressio vocalis a fine dictionis quotiēs sequēs dictio ab alia vocali incipit: vt apud Horatiū. Certat ter geminis tollere honoribus.

Cum postponatur que anteiret littera/fertur
Esse metathesis: vt meleagre loco meleager

¶ Metathesis est trāspositio lr̄e preposterā/cū lr̄a que preponi deberet postponit: vt i illo Virgiliano p. At tibi tymbre caput eu andrius abstulit ensis. Ouidius. Agnoscens in me frater meleagre sororem.

Dicitur antitheśis/cum littera ponitur vna
Pro altera: queq̄ potest antistechon bene dici

whittin. de accentu. B. i.

¶ Antithesis est positio vnius littere pro alia: que etiã antilechon ꝺr: vt in illo Virgiliano. Olli pro illi: de ceteris memorabilis infra.

¶ De generibus metrorũ inferius manifestabimus.

¶ Expositis iam syllabarũ quãtitatibus: necnõ earũ accentib⁹ ac pũctuandi modis: q̃ tam ad solutã ꝙ pedestrẽ orationẽ pertinere videantur. Necnõ metro q̃ eius mẽbris nũc ad diuersa metrorũ q̃ carminũ genera iter est aggrediendũ Et ꝓmo de illo carminis ghe: qꝺ vtilius q̃ frequẽtius/grauius/et prestãtius inter cetera ducitur.

¶ Genus

¶ Genus metri est terminus vniuocus multas sub se versũ veritates ꝓtinẽs specie differẽtes: que inferius cõplectuntur.

¶ Carmen heroicũ hexametrũ.

Heroum hexametrum carmen loca sex tenet in se.
Dactilus expolcit quintum/spondeus sibi sextũ.
Holq̃ locis reliquis cõmunes ponere possis

¶ Heroicũ carmẽ hexametrũ dactilicũ: dictũ et olimpithiũ/sex loca siue sedes in se cõtinet et duobus (vt sulpitio placuit) legittimis pedibus cõficitur: sex dactilo/et spondeo. His duobus pedibus aliqui loci sunt proprij/alij aũt cõmunes. Quintũ vero locũ dactilus/sextũ spondeus sibi vendicat. Reliqui aũt loci his pedibus sunt cõmunes. et sic scãditur siue modulatur carmẽ heroicũ. Arma vi/rũq̃ ca/no troi/e q̃/primus ab/oris heroicũ ꝺr: qm̃ poetarũ princeps homerus: ceteriq̃ demceps cõsecutus heroũ (hoc est illustriũ virorũ) gesta: hoc carminis ghe scripserũt: ꝺr etiã hexametrũ / q̃ sex locis siue sedibus consteꝛ. ꝺr insuper dactilicũ: q̃ hoc precipue ꝓstet pede: sicut a iambo iambicũ Et ante homerũ et atẽ pithiũ dicebat: q̃ apollinis pithij oracula hoc metro reddi cõsueuerant. Uel q̃ apollo cum pythona serpentem Delphis propter vltionem matris necasset: accole primũ in eꝰ honorẽ hoc carmẽ cõtexuerunt. Exinde heroũ laudibus describẽdis aptissimũ. Quo ghe carminis preter ceteros vsi sunt poete latini. Lucretius Ennius. Uirgilius olim facile princeps. Naso. horatius. Catullus. propertius. Tibullus. Statius. Papinius. Iuuenales. Ausonius. Marcialis. Silius italicus. Et hi er gentibus omnes. Ex nostris vero xpianis. Iuuencus. Arator. Prosper. Sedulius. Prudẽtius. Sidonius. Fortunatus. Architrenius. Frãciscus petrarcha. Babtista mãtuanus q̃ Remacius florentas. suscepit etiã hoc carmẽ alios pedes: sed raruis idq̃ poetica licẽtia: vt trocheũ/proceleumaticũ/anapestũ/iambũ/tribrachum: vt manifestant carmina sequentia.

¶ Caruen elegiacũ pentametrum.

In se pentametrũ carmen loca quinq̃ tenebit
Dactilus et spondeus cõmunes suntq̃ duobus
Primis: semipedẽ debes quibus addere longũ
(vt vult sulpitius) penthumemerim voritatum
Dactilicos binos poscunt duo posteriora
Semipede adiecto: qui iunctus superiori
Semipedi: quinto spondeũ conficit apte

¶ Carmẽ elegiacũ pentametrum (autore diomede) est qđ hexametro: versu pẽtametroq; admixtis positis ꝓficitur: vt illud ouidianũ. Hanc tua penelopen lẽti tibi mittit vlixes. Nũl mihi rescribas attamẽ ipse veni. Elegiacũ (teste perotto) hexametro ita cõnexũ est: vt nũq; sine eo positũ reperiatur. ỹñ quidã vnũ carmẽ illud eẽ voluerũt vndecim pedũ. Elegia dicta siue a lugẽdis mortuis: defunctoꝝ enim laudes hoc carmine describi ꝓsueuerãt. sine elegia dicta ab eios grece hoc est miseratione: qđ tyrrheni greciq; elegias illo carmine scripsitarũt: cui opinioni ꝓsentire videtur horatius ad albiũ tibullũ elegiarũ autorẽ scribẽs: q ab ea (qua diximus miseratiõe) elegos miserabiles dicit hoc modo. heu miserabiles decãtes elegos. Idẽ in arte. Uersibus impariter iunctis querimonia primũ. Post etiã inclusa est voti sententia cõpos. de inuẽtore huius carminis dubitatur: vt idẽ asserit horatius sic. Quis tñ exiguos elegos emiserit autor. Grãmatici certãt. adhuc sub iudice lis est. hoc tñ carminis gñe scripserãt apud romanos. Propertius / Tibullus / et gallus imitati grecos: scz Callimachũ et euphorionẽ. Cõtinet aũt hoc carmẽ qnq; loca in se et duob⁹ pedib⁹ (vt sulpitio placuit) ꝓficitur: scz dactilo et spõdeo. recipit in primo et scõo loco indifferẽter spondeũ vl dactilũ. Deinde pẽtimemeri: hoc est syllabã superãtẽ / q̃ vel natura vel positione lõga esse debet / deinde duos dactilos: postremo syllabã superãtẽ: lõgã vel breuẽ: q̃ cũ semipede pfectũ pedẽ efficit. Et sic scandi debet. Nũl mihi rescri / bas: attamẽ / ipse veni.

Annotationes.

Carminis herametri quinto quandoq; pocte
Spondeũ ponũt: ꝓcceleumaticumq; licenter
Et ꝓ spondeo sexto dant leps trocheum
Sed vetat heroo claudũ miscere trocheum
Sulpitius / cõmunis erit namq; vltima semper
Syllaba sicq; docet Fabius / sic Tullius inquit.

¶ Illud non est pretereundũ. Spondeũ q̃q; in q̃nto loco ꝓ dactilo a poetis licenter vsurpari: vt apud Persiũ. Et costã lõgo subducimus appẽnino. Interdũ etiam ꝓceleumaticꝰ in q̃nto ꝓ dactilo vsurpatur: vt apud Uirgilũ. Titere pascẽtes a flumine reijce capellas. Aliq̃n in sexto (vt quibusdã placet) ponitur trocheus ꝓ spondeo / vt apud Uirg. Laocoon ardens summo decurrit ab arce. Illud tñ vetat Sulpitius. Ultima enim syllaba semper est indifferens.

Ponitur interdũ primo ꝓceleumaticus pes
Et quamuis raro sibi vendicat hunc anapestus

¶ Ꝓceleumaticꝰ interdũ in ꝓmo loco ponitur apud poetas: vt apud Lucretium. Tenui cauata oculi caua tẽpora frigida pellis. Quẽ locũ vẽdicat (licet raro) anapestus: vt apud Uirg. Fluuiorũ rex eridanus terrasq; lacẽtes.

Carminis heroi terno quartoq; licenter
Ponit iambum vel tribrachum q̃q; poeta

¶ Nonnũq; in tertio et quarto loco iambum pedẽ et tribrachũ (quãuis licẽtiose) admittit poeta: vt in illo Eneidos nono. Terga fatigamus hasta nec tarda senectus. Idẽ in quarto pede. Ostendens artem pariter arcumq; sonantem.

Scũ ꝓiuncta vocali cedere fine
Debes: a sola a vocis sic fronte aliquando.

¶ Si littera finalis cũ pcedẽte vocali aliq̃n ceditur in hexametro: vt in illo Uirgilia. Int se coijsse viros et discernẽ ferro: scãdẽdo yiret ꝓnũcies ꝓ yiros: et aliq̃n etiã sola

ceditur: vt in illo Lucretiano. Arboribꝰ veteres decidere falcibus ramos: scādendo ꝓferendū est falcibu ramos. Cediturnōnūq; a ꝓncipio dictionis: vt apud tibullum Opereat quicūq; viridesq; smaragdes: scādendo ꝓnūcies viridesq; maragdes: sed hmōi iūcture cū rare fuerint prorius sunt vitande.

Carmen cum incipiat vel ab o/vocali alia ve.
Que per se vox est perfecta: ⁊ dictio sectans
Incipit a vocali/tum est subtraxio nulla.

¶Qñ carmē hexametrū aut aliud qđuis incipit ab o/vel alia vocali q̄ ꝑ se perfectā vocem et partem orationis ꝓficit et sequens dictio a vocali icipit: tūc nulla erit subtraxio aut elisio: vt apud Tibullū. O ego ne possē tales sentire dolores. ⁊ apō Ouidium. O vtinā tandem laccedemona classe petebat.

U post s/q/g/si vocalis comitetur
Litterule perdit vim: testes lingua/aqua/suauis.

¶U post g/q/s/sequēte vocali liquescit vim lre amittēs: vt in lingua/aqua/suauis: q̄ in scādēdo bisyllabe ꝓferūtur. Uir. Munera sunt lauriq; ⁊ suaue rubēs hyacinctus

Iis in icandendis vocalem cede ꝓiorem
Dij/dee/diis/iis/sic ee/pluralis et idem.
Isdē/dehinc/deinceps/huic/⁊ cui/deindeq;/ꝑinde
A desum ducta ⁊ vocali de comitante.

¶Subtrahit ꝓrior vocaliū in scansione harū dictionū dij/de/diis/iis/ii/ee/⁊ iisdē prali isdē/hinc/dehinc/deinceps/cui/deinde/ꝑinde: ⁊ deducta a desum q̄ties post de immediate sequit vocalis. Uirg. Dij deeq; oēs studiū q̄bus arua tueri. Idē alibi Idē vēturos tollemꝰ in astra nepotes. Idē i bucolicis. Experiar tu deinde iubeto certer amyntas. Lucanꝰ. Nō deest ꝓlato ieiunus vēditor auri. Iuuenalis. Dehinc da mone pari ꝓcurritur ⁊ vice celi. Horatius. Rede age q̄ deiceps risisti vibidinis duiu.

In fine hexametri supereſt cū syllaba abundans
Carmē hipermetrum est: que syllaba cesa sequenti.
Cum versu semper scādendo adiungitur apte
Semper hypermetrum vocalis finiet aut m.

¶Aliq̄n in fine carminis hexametri abūdat syllaba: qō vbi fit carmē dr hypmetrū. Et necesse ē carmē illud vel in vocalē vel in m/ām terminari: ⁊ sequēs carmē a vocali incipere: ⁊ syllaba in fine abūdās abscissa scādēdo capiti sequētis carminis annecti debet: vt in illo virgilia. Aut dulcis vulcano musti decoq̄t humorem. Et foliis vndā tepidi despumat aheni. Illa syllaba rem/in fine hexametri superās: cū principio sequētis carminis scādi debet. Aut dulcis vulcano musti decoq̄t humo Ret foliis vndam. ⁊c.

De varia hexametri compositione.

¶In hexametro ꝓponendo sextuplex ſm quosdā est varietas. hexametrū eni dactilicū appellāt: q̄ dactilo claudit: ēqle est illud. Preferimus manibꝰ vires ⁊ vba pcātia: qō ⁊ hypermetrū est. Sz aptius hoc exemplū. Sidera pallida distinguunt fata territa luminis. Spondaicū est illud qō ex solis spondeis ꝓstat: vt Romani murꝫ albani cinerūt lōgā. Et dicūtur eqtēporanea: cū oēs pedes vel dactilici vel spondaici sunt: sed spondaicū fugiendū est: q̄ tāq̄ soluta oratio incedit. Cōmune siue peri-

dicū: qđ alternis dactilis vlꝫ spōdeis ꝫstat: vt Italiam fato ꝓfugus lauinaq; venit. Sapphicū qđ inter duos spōdeos quatuor habet dactilos: vt Inferretq; deos latio genus vnde latinū. Antimachiū: qđ bis post duos dactilos habet spōdeū: vt. Ante fugā soboles si q̄s mihi paruulus aula. Absolutū qđ oēs partes ōionis hz vt est illud Yeu si tūc flentem rapuisset in ethera mauros: hec et alis carminū diuersa genera tradūt aliqui: sed cū supuacaneū videtur omittimus.

Hexametri carminis vitia.

¶ Uitia hexametri carminis eorūq; noīa operepreciū ē iudicare. Lasex putat Mallius. Theodorus. Ego plura cōgessi. Acephalū hr qđ incipit a syllaba breui: vt. Fluuiorum rex aridanus cāposq; p oēs. Procephalū qđ in ꝑmo pede vltra quatuor tempora habet: vt insule ionio in magno quas dira celeno. Lagarū seu lasū, cuius in medio vna aut plures syllabe claudicāt: vt Cōgredior fer sacra pater et cōcipe fedus. Trūcatū qđ in penultima claudicat: vt Mortē cōtēnunt laudato vulnere gete. hec et scazontes et ecades appellat diomedes cuius libri tertiū lege perdiligenter. Hypermetrum qđ vna syllaba abūdat. vt Jactemur doceas ignari hoimq; locorūq;. Grauidū qđ hz syllabā in medio superātē: aut qđ syneresim patitur: vt fixerit aeripedem ceruāq; aut erimanthi. Insane cuius syllaba in duas p dieresim scinditur: vt Accipe pōpei carmē deductū ab illo. Ex vna eni syllaba due fiunt. nā si lōga corripitur hr si stole: vt Obstupui steterūtq; come et vox faucib⁹ hesit. Si breuis producitur ectasis. Si due breues ꝑ vna lōga vel due lōge ꝑ vna ponātur Symphonesis est. hac greci frequenter vtūtur. Spōdaicū qđ spondeū hz in q̄nto: vt Cornua velatarum obuertimus anten̄arū. Colossum seu colobū seu solutū. qđ prosa ōione incedit: vt dono dicite doq; volentib⁹ cū magnis diis. Asperū qđ horret tūcturis: vt Nisee spioq; thalieq; cynodoceq;. Nec vero est ignorādū q̄dā ex iis vitia tā hexametri q̄ cuiuslibet carminis esse posse. Hypozhymnū in q̄ singuli pedes terminat dictionē: vt carmē doctū femina simplex cōdere nescit. Cacophona q̄ vocaliū assiduitate qualēt: vt Inferni q; lar⁹ ceeq; insula circes. Item cū ab eadē ꝑsonāte singule dictiōes incipiūt: vt O tite tute tati tibi tāta tyrāna tuliſti. Eq̄ocū cui⁹ vltime silabe sunt: vt Exiret mentes fraternas grata malis lis/dñr et bicipitis si vltima verba simpliciter desināt. Item caudata cū finis duoꝝ in cōsonātes desinit dictiones. Hemystichiū qđ inceptū dūtaxat et semiplenū est: quales a sunt apud maronem: vt huc cursus fuit: hec Sulpitius.

De carminis heroici decoro.

Carminis heroi si vis seruare decorum.
Pes nūq̄ debet rationis claudere partem
Ni forte in primo: pentimemeri comitante
Uel quarto: quintoue: offendit turpe secundo
Sz minus in terno: si illum monosyllaba claudat.

¶ heroici hexametri decorū, vt ait Sulpitius) in apta pedū ꝓportiōe et varietate seruabitur. Si pes non terminet partē ōionis/nisi forte in ꝑmo loco: sequente pentimemeri: vt in illo virgiliano. Ast ego q̄ duūm incedo regina iouisq; Et soror et cōiunx. Et nisi forte in quarto loco: vt vela dabant leti et spumas salis/ere ruebant. Uel forte in quinto: vt Musa mihi causas memora q̄ numine leso. Illepidū est carmē ꝑsa intercisaq; nimis: oratione succusans: et maxime si scōs pes partē orationis terminet vehementer offendit: vt Impulit in latus: et venti velat agmine facto. Qđ fiet min⁹ in decore in tertio si monosyllabā desinat et dictiones exigue sint: vt est illud Horatij. Nō vtor salium te vult non filius omnes.

Heroum pulchrum est/vox quod trisyllaba finit
Illepidū est/pēta aut qō vox tetrasyllaba claudit
Gratius incedit quod vox bisyllaba complet
Integra si fuerit vox quam ponis pede quinto
Distortum est carmen/quod vox monosyllaba finit
Pulchrius at constat/quod vox encletica claudit.

¶Decorū est heroicū qō in trisyllabā desinit ⁊ fortius videtur isurgere/quale ē illō Virgilij. Urbs antiqua fuit tyrij tenuere coloni Carthago. Illepidū est carmen qō in tetrasyllabā aut pētasyllabā desinit: vt est illud virgilij. Nulla venus nullicz animū flexere hymenei. Et illud martialis. Ois cesario cedit labor amphiteatro. Gratus est illud carmē qō in bisyllabā desinit/maxime si pes quintus ꝓstet: vt est illō virgilij. Musa mihi causas memora quo numine leso. Distortū est carmē qō i monosyllabā desinit: vt ē illud Virg. Sole nāqz tibi diuū pater atqz hoim rex. Pulchriꝰ tñ incedit si monosyllaba encletica fuerit: vt est illud horatij. Sqz vxorē cū summa dotecz fidēcz. Et genus et formā regina pecunia donat.

Dactilici insurgunt connexi quincz decore
Quatuor interdum spondei stantcz venuste
Dactilus alternis spondeis itcz decore

¶Insurgūt et flexūt canore qncz cōtinui dactili quale est illud Enij. At tuba terribili sonitu procul ere canoro. Incedūt etiā cū decoro qncz spondei quatuor/si ipsa res exigat: vt est illud Virgilij. Occultū inspires ignē/fallascz veneno. Sili decorē carmē cū dactilici pedes alternis vel interiectis spōdeis tēperātur: vt est illud Virg. Italiam fato profugus lauinaqz venit.

Quū precedentis pendens sententia versus
Comma/colonue facit: versu cōclusa sequenti
Laudatur carmen quod fiet quando necesse
Est rem cōtinuas/vehemens vel suaue loquaris

¶Laudabile est carmē quū sententia suspēsa in sequēti ꝓsu includit/cōma siue colon efficiēs multorū carminū inter se implicatio: quā cathenā appellant plurimi iocū ditatz hz in loco: vt quū opus sit vt rē cōtinuas/vel vehemētis aut suauitate vtaris Id qō in carminibus proxime pcedētibꝰ ꝓspicere satis est in promptu.

De elegiaci carminis decoro.

Pentametrum pulchrū debet concludere sensum
Precipue ornatum/qō vox bisyllaba claudit
Proximū ⁊ huic/pentā aut qō tetrasyllaba cōplet
Absurdū est/quod vox tri/vel monosyllaba finit.

¶Decorū pentametrū elegiacū sensum debet cōcludere ⁊ ornatissimū est qō in bisyllaba claudit: vt est illud ouidij. Hāc tua penelope lēto tibi mittit vlixes. Nil mihi rescribas attamē ipse veni. Proximū huic est qō in pētasyllabā aut tetrasyllabā desinit: vt est illud maronis. Vide cōcretas p gramina fessa ruinas Pēdere aut olerum stare cacuminibus. Similiter illud eiusdem Maronis. Vidi pestano gaudere roseria cultu Et oriente nouo rosida lucifero. Absurdum est illud pentametrum

qđ vor trissyllaba aut monosyllaba perficit: quale est illud. Communis saphie de sideri ꝛ de floris precipit vnius muricis esse habitum. Sili illđ. Eneas atauis edite regibus.

Annotatio.

Litterule eiusdem/vocũ similes quoqz fines Crebras vocales/versus vetat ipsa venustas.

¶ Ut decorũ carminis seruemus: eiusdẽ lre aut syllabe assiduitatẽ: crebras etiã vocaliũ cõcursiones dissonãtiã/ꝛ sibilationẽ magis etiam ẽ in soluta oratione vitabimus. Permittũtur tñ aliqñ (sz rarius) apud poetas hmõi iũcture; sed figurate et licenter: vt est illud Ciceronis. O fortunatã natã me consule romam. ꝛ illud Enni. O tite tute tati tibi tanta tyrãna tulisti. Et illud Enni. Merẽtes flentes lachrimãtes ac miserantes.

¶ Seruabimus etiã (vt inqt Sulpitꝰ) in carminibꝰ ꝓterẽdis oẽm cultũ cũ latinitatis integritate: verbis vtemur electis/nunc suauibus/nũc canoris: vt res postulat. Carmẽ figuris aspgemꝰ: facilitate affectibꝰ aliqñ cõcinnabimus: fabulis historiis ꝛ rerũ doctrina locupletabimꝰ duriciã ꝛ verborũ nouitatẽ vitabimꝰ: ꝛ qđ maxima virtus oratioꝝ est (vt Lactãtius inqt) aperte dicemꝰ. Ambigue dicta ꝛ ornamẽta ambitiosa (vt monet Flaccus) refugiemus a personarũ ꝛ rerũ decoro nõ deliberabimus. Interdũ copiam/interdũ breuitatẽ: nũc pingue: nũc siccũ dicẽdi genꝰ/nũc maturũ et graue/nũc ardẽs erectũ ꝛ ꝓcitũ amabimꝰ. Carmẽ deducendũ leta intentaqz cura aggrediemur. Antes (si fieri poterit) vt lectionis cula: vel cõmemoratione similis carminis excitati. In ꝓlu etiã faciẽdo/seabemꝰ ꝑsepe caput rodemusqz vngues nõ de industria: sed cũ distractione intẽti: vñ inuẽto qđ conabamur nobis quasi non cõsentientibus pluteũ cedemꝰ stilũ sepe vertemꝰ singulaqz diligenter examinabimꝰ et an lectione sint digna tenere sensebimꝰ. Amicorum pleraqz indicio emẽdabimꝰ. paucis ꝓtentilectoribꝰ: ꝛ belle assentatoribꝰ nõ admittemus. Luxurientia cõpescemꝰ aspera leuigabimꝰ: ꝛ carẽtia virtute tollemꝰ. Libri editionẽ nõ ꝓcipitabimꝰ ne eã penitẽtia subsequatur: sed diu vel nonũ in annũ castigabimus. Si qđ aũt emissum fuerit: presertim in adolescẽtia: sz in iudicii cũ modestia reuocare ꝛ in suo ghe conseruando cotrigere fecere id multi: fecit ꝛ ipse Cicero: qꝫ totos imitauit achademicos fecit. ꝛ Martialis iã grãdior qꝫ inqt. Festinata ꝓ decimi mihi cura libelli Ad plum manibꝰ nũc reuocabit opꝰ. Nota leges quedã: sed lima rasa recẽti Pars nouo maior erit lectori vtriqz fauẽ. Ad qđ etiam nos hortari videtur priscianus qꝫ fatetur se quecũqz in suis aduertit errata: quoad vixerit emẽdaturũ. Nã vt fabius inqt sup uacuus foret i studiis lõgior labor si nihil liceret melius inuenire preteritis. In versibꝰ etiã ꝓdẽdis lucilij ꝛ Crispini nimis crita ꝛ ꝓceps extẽporalitas vitijs nõ vacat Inqt eni horatiꝰ. Carmẽ reprehendite: qđ nõ multa dies ꝛ multa litura coercuit atqz ꝓfectũ decies nõ castigauit ad vngue. Laudabile erit carmẽ Euripidis maturitatem Maronis morã vsino more ꝛ quintilij limã expertum. Gloriantur tñ alicꝫ inuatã sibi carminis facilitatẽ/quasi virgula (vt aiũt) diuina furore quodã diuino ꝓciti/vel a musis ipsis (tanqz olim hesiodo fabulatur) sine studio sibi donatũ. Sz audiant eundẽ horatiũ. Natura fieret laudabile carmẽ an arte. Quesitũ est ego nec studiũ sine diuite vena. Nec rude qđ ꝑsit video ingeniũ alterius/sed altera poscit opẽ res/ꝛ cõiurat amice. Adiũgatur iõ facili ꝛ extẽporali ingenio matura diligẽtia. Addo etiã doctrinã. Nã vt idẽ flaccꝰ ait. Scribẽdi recte sapere est ꝓncipiũ ꝛ fons. Multum etiã cum imitatione exercitatio conferet.

Annotatio.

¶ Quãꝫ ꝛ hec de carminis decoro diximus/nolim tñ ea a nobis sic dicta existimes vt hãc legẽsp ꝛ vbiqz quasi affectatã ꝛ nimis rigidã obseruare ꝙs astrictus. Ipe eni poetarũ princeps Maro/nedu poeta aliꝰ crebro hãc legẽ (vt in suis est ꝓspicere monumẽtis) ꝓterimiserũt. Nimirũ nã vt idẽ inqt. Nõ oia possumꝰ oẽs. Alle etiã insignis apud grecos homerus hec et hmõi obliuisci fatetur. Flaccꝰ. Qñqz bonus dormitat homerus. Permittuntur autẽ preter hanc legẽ multa poetica licentia: vt idem ait

Sunt delicta tñ quib⁹ ignouisse velimus. Nãneq; chorda sonũ reddit quẽ vult manus & mẽs. Nec semp feriet qcũq; minabit arcus. Quo magis tñ (vitato indecoro) propius decoro accedas: eo laudabilius erit carmen minusq; offendet: vt idem ait. Uerũ vbi plura nitent in carmine nõ ego paucis offẽdar maculis: quas aut incuria fudit. Aut humana parũ cauit natura: quid ergo vt scriptor si peccat idẽ liberarius vsq; quãuis est monit⁹: venia caret: & cythared⁹ ridetur chorda q̃ semp oberrat eadem si latius de hac re cognoscere libeat horatiũ de arte poetica consulito.

De licẽtia poetica.

¶ Carmina scribẽdi pmittũtur nõnulla poetice licẽtia: sed hac in re aduertendum est/hmõi licẽtiã nõ vsq; adeo ptendi posse: quasi liberũ sit scriptori litterarie artis deserere ẽceptam p suo voto/vel verba trãsformare: vel vitiose iter se iũgere dictiones. Uerũ q̃ in grãmatic⁹ & oratoris disciplinis a magnis auctoribus traduntur ea negligere nõ decebit. Sũt enĩ cuiusq; artis limites prestituti: quos licẽter p autoris iudicio puaricari nephas est. Imitabimur ergo celebres poetas: & in quib⁹ illi fere ad vitiũ: cũ dignitate tñ sunt deflexi: illa incidere (nisi carminis ꝓmoditate aut necessitate cogamur) min⁹ decet. Nã illõ vnũ memoria tenere debem⁹: vnãquãq; orationẽ aurtũ iudicio examinari debere/hic ergo pmissus sine licentia poetica in ſris syllabis/dictionibus/& orationib⁹ inuenitur. Nã ab his singulis fit a poetis ꝓtra ꝑcepta trãsgressio. In litteris quidem (vt supi⁹ in figuris dixim⁹) & dictione/detractione/immutatione/trãsmutatiõe peccat. Addit nãq; in dictione ſra q̃ precedentem vocalem breuẽ facit lõgam: vt relliquias/relligo/redduco. Uirgi. Relliqas danaũ. Horatius in epodis. Deus hec fortasse benigna reducet in sedem vite Detrahitur nõnunq; ſra. Uirg. Atq; immit⁹ achylli. S/eni vitãdi sibili causa detraxit. Immutatur: vt olli pro illi. Cũq; op⁹ est lõga syllaba r/in s/mutatur: vt honos/labos/arbos: ꝓ honor/labor/arbor. Trãsmutantur: vt teucre/euãdre/meleagre ꝓ teucer euãder/meleager. Qõ ideo fit: q̃ duplex i ijs noibus est terminatio nti: dicim⁹. Euãdrus/teucrus. Uirg. in septimo. Tum pater euandrus.

De licẽtia innouãdarũ syllabarũ.

¶ Idem quoq; fit in syllabis. Nã dictioni vt ꝓmodius quadret versibus syllaba adiũgitur: vt indupator ꝓ impator: mauorcia ꝓ marcia: vel subtrahit: vt accestis pro accessistis. Uirg. Accessistis scopulos. Aut mutatur: vt caudicib⁹ ꝓ codicib⁹. Uirg. I geor. Caudicib⁹ sectus. Comira ꝓ cenira. Idem. Spem greg⁹ ab silice inuida conira relict. Itẽ euãtes pro euãtes. Idem in. vi. Eneidos. Illa chorũ simulãs euantes orgia circũ.

De innouandis dictionibus.

¶ Dictiones quoq; additionem seu interpositionem alterius dictionis recipiũt: vt septem subiecta trioni/pro subiecta septentrioni. Immutationem siue innouationem: vt miseresco ꝓ misereor/horresco pro horreo/vel diminutionem vt pusillus pro paru⁹. Uel cõparationẽ: vt senior ꝓ sener/tristior ꝓ tristis. Uirgi. Tristior & lachrimis. Uel derivationẽ. Uirg. Frõdea tecta ꝓ frõdosa. Cõpositione: vt belliger/thyrsiger. Que & si in oratione quoq; soluta occurrũt in pedestri tñ licẽtius pmittũt. Sciendũ est etiã in dictionib⁹ grecis licere vti gtõ: vel suo vel latino quoad metri commoditas exposcit. Uirg. i. vi. Eneidos. In foribus letũ androgeũ/ꝓ androgei. Trãsmutari etiã a poetis solẽt dictiones interdũ. Uir. Maria ois circũ.

De oratione.

¶ Fit insup nonnũq; ad orationẽ supuacua dictionis adiectio: & frequẽtib⁹ ꝑiũctionib⁹ ꝓpacta: qõ greci polysyntheton appellãt. Uirg. Athamasq;/thoasq;/pelidesq; neoptolemusq;/primusq; machaõ. Idẽ alibi. Ore locuta est: qõ ꝓ pleonasmũ. i. accumulationẽ dr. Detrahitur sũ aliquid orationi quod ediplis vnius verbi defectus. Uirgi. hec secum me ne incepto desistere victam. in prima oratione deest: dixit in secunda aũt decet. Aliquãdo detrahit dictio ꝓ aposiapesim siue vt Cicero ꝓ reticẽtiã

¶ Idē alibi. Quos ego: sed̄ p̄stat intelligi punctā. Subtrahūtur aliqñ coniūctiones p̄ dyaliton. Idē. Ite forte cū date flammā impelliteremos. Transponit aliqñ oratio p̄ hysteron protheron: qñ retroūerso ordine p̄fertur. Thy. Symbolum dedit cenauit. Trāsponitur etiā oratio cū casibus uicenerit res sīgtur: vt trade rati vētos: vbi intelligitur. Trade rates ventis.

De cōmutatione vocabulorum per omnes partes orationis.

¶ Animaduertūtur p̄terea poete vocabulis abuti: et aliud per oēs ptes orationis vocabulū p̄ alio ponere. In nocte quidē: vt Iuuenalis. Bacchanalia uuīt. i. bacchanalie. hoc est furiose et crapulose. Uirg. in georgicis. Armētaq; paſces sole recēs orto: hoc est recēter. Idē in georgicis. vox apprima tenax: hoc est appīme. In iis oīb⁹ nomē p̄ aduerbio ponit. Ponit etiā ppriū p̄ appellatiuo. Uirg. Yaureat hūc oculis igne crudelis ab alto dardanus. i. dardanius: de enea enim loquitur qui a dardano rege troiano venit. Loco etiā ghis species ponit. Uirg. in georgicis de equabus amore feruentib⁹. Illas ducit amor trans gargara trāsq; sonantē Ascaneū. vbi gargara p̄ qbusdā montib⁹ posuit: et ascaneū p̄ qbusdā fluminib⁹. Inuētor etiā p̄ re uēta ponitur. Uirg. Cererēq; canistris expediūt. Cererē q̄ est deus frugū p̄ pane posuit. Item eqtē p̄ equo. Idē i georgicis. Frena peletronij lapithe gyrosq; dedere. Impositi dorso atq; eqtē docuere sub armis. Insultare solo. Eqtē. i. equū. Nūer⁹ certus p̄o incerto ponitur. Idē. O ter quaterq; beati. nūer⁹ singularis p̄ plāli. Idem. pars in frusta secāt. Casus p̄ casu. Uirg. Currusq; volās dat loca fcdo. Currū p̄o curru fit etiā alteratio in verbis. Uirg. Hūc ego si potui tm̄ sperare dolorē: sperare p̄o timere posuit. Mod⁹ etiā p̄ modo ponitur: vt itis parat; cōprimū arma viri. i. ite et parate. Significatio p̄ligtione. Uirg. proca aduertit p̄ aduertitur. Idē in georgicis. Longiq; vigent ad littora fluct⁹: p̄ vigent. Itē vna ppositio p̄ alia ponitur. Theren. Eccū nos gmas de sidicina hac. i. p̄ter hāc sidicinā: hec et multa alia vsurpant poete.

De omni genere metrorū quo vsus est Horatius apud latinos inter poetas lyricos facile princeps.

¶ Metror⁹ vndeuigīti generibus vsus est Horati⁹ libro carminū q̄ ode inscribitur de quibus oībus inferius dicemus.

Carmen Asclepiadeū Choriambicū

Tetrametrum carmen choriambum asclepiadis fit
Spondeo et binis choriambis pyrrhichioq;
Uel sic conficitur/spondeo/dactilicoq;
Cum pentimemeri/dehinc dactilicisq; duobus
Acatalecticon q̄ dicitur monocolon esse.

¶ Primū genus est carmē monocolon choriambicū Asclepiadeū tetrametrū acatalecticon: et vt monocolon. i. vniformeq; nulli est connectū. vt etiā Asclepiadeum ab auctore asclepiade poeta lyrico. Et choriābicū a pede choriādo p̄domināte. et tetrametrū: q̄ quatuor pedes cōtinet. Et acatalecticon: q̄ p̄fecto fine clauditur. Conficitur aūt ex ispōdeo/duob⁹ choriābis/et pyrrhichio: sic scāditur. Mecēnas athauis/edite/regibus. Et sm̄ diomedē sic cōficitur. Spōdeo/dactilo/cesura: et duobus dactilis: et sic scāditur. Mecēnas athauis: edite/regibus. et hoc metro treis odas scripsit

Mecenas atauis edite regibus
Exegi monumentū ere perennius
Donarem pateras grataq; cōmodus

Hymni. ¶ Hoc metro scripsit pendentius illum hymnū de accēsione ignis.

Inuentor rutuli dux bone luminis

¶ Scōm est dicolon tetrastrophon ꝓstās ex sapphico ⁊ adonico.

Dactilicum sapphicum pentametrum endecasyllabum.

Sapphicon est carmen confectum dactilicū sic
Pentametrū: primo semper pede pone trocheū
Hinc spondeū: hinc dactilicū/bisq; trocheus

Dactilicum adonicum dimetrum.

Dactilicon dimetrū sic carmen adonidis esto
Ex pede dactilico et spondeo siue trocheo

¶ Sapphicū pentametrū endecasyllabum cōficitur ex trocheo/spōdeo/dactilo/⁊ duo bus trocheis: ⁊ sic scanditur. Jam sa/tis ter/ris niuis/atq; dire. Hunc ꝓmetū est adonicū: ꝓstans ex dactilo et spondeo vel trocheo: et sic scanditur. Terruit/urbem. Hoc metrotres ⁊ viginti odas scripsit.

Jam satis terris niuis atq; dire
Mercuri facunde nepos atlantis
Quem virum aut heros lyra vel acriq;
Vile potabis modicis sabinum
Integer vite scelerisq; purus
Parcius iunctas quatiunt fenestras.
O venus regina Gnidi Paphiq;
Poscimus si quid vacui sub vmbra
Lydicos odi puer apparatus
Nullus argento color est auaris
Ne fit ancille tibi amor pudori
Septimi Gades aditure mecū
Nulla si iuris tibi peierati
Rectius viues Licini neq; altum
Otium diuos rogat in patenti

Martijs celebs quid agam calendis
Mercuri nam te doctis magistro
Herculis ritu modo dictus o plebs
Faune nympharũ fugientũ amator
Non vides quanto moueas periclo
Montiũ custos nemorumq; virgo
Impios parce recinẽtis omen
Pindarũ quisquis studet emulari
Iuue quẽ proles niobea magne
Est mihi nouum superantis annum
Phebe siluarumq; potens diana

¶ Hoc metro etiã scripti sunt hymni quos frequentant ecclesastici

Nocte surgentes vigilemus omnes
Ecce iam noctis tenuatur vmbra
Quod chorus vatũ venerandus olim
Ut queant laxis resonare fibris
O sator rerum reperator eui
Intra deserti teneris sub annis
O nimis felix meritiq; celsi
Christe sanctorũ decus angelorũ
Virginis proles opiferq; matris
Iste confessor domini sacratus.

Hymni

¶ Illud notandũ qđ in scđo hui⁹ hymni versu dicendũ est hoc die et non hodie: qr ꝑms pedẽ oportet esse trochetũ: r oẽs he predicte ode manifestant. O pater sancte mitis atq; pie.

¶ Ille hymnus pedes nõ seruat: qui hũc hymnũ scripsit syllabas tm̃ seruare: pedes vero minime curauit.

¶ Tertiũ est dicolon distrophon: ꝓstãs Choriambico gliconico r asclepiadeo: sic.

Gliconicum Choriambicum.

Sic carmen trimetrũ choriambũ conde gliconis
Ex pede spondeo/choriambo/pirrhichioq;
Uel pede spondeo: sic dactilicisq; duobus

¶ Gliconicũ choriambicũ trimetrũ ꝓstat spondeo/choriambo/r pyrrhichio: sic scãdit. Sic te/diua potẽs/cypri. vel sic alios ꝓstat ex spõdeo r duob⁹ dactilis: sic scãditur. Sic te/diua po/tens cypri. huic cõiungit asclepiadeũ choriambicũ: et ꝙ dicolon distrophõ scripsit hoc metro odas duodecim.

Sic te diua potens cipri
Cum tu Lidia Telephi
Mater leua cupidinum
Et thure ⁊ fidibus iuuat
Donec gratus eram tibi
Uxor pauperis Ibici
Quantum disset ab Inacho
Intactis opulentior
Festo quid potius die
Quo me Bacche rapis tui
Intermissa Uenus diu
Quem tu Melpomene semel.

Dactilicũ archilochiũ tetrametrũ.

Dactilicũ archilochi sic carmen tetrametrũ fit
Quatuor herois pedibus: tribus atq; trocheis
Et quartus debet semper pes dactilus esse
Bucolici in morem partem claudens rationis

Endecasyllabum archilochium

Ex binis iambis pentimemeri atq; trocheis
Ternis: conficies endecasyllabon apte
Sepius at primo pro iambo pone trocheum.

¶ Dactilicũ archilochiũ cõficitur ex quatuor pedib⁹ heroicis (ita ⁊ quart⁹ semp sit dactilicus partẽ oronis finiẽs more bucolici) ⁊ ex tribus vltimis trochaicis: ⁊ sic scãditur. Soluitur/acris hy/ems gra/ta vice/veris/⁊ fa/uoni. huic pnectitur endecasyllabũ archilochiũ pstãs duob⁹ iãbis/pẽtimemeri/⁊ trib⁹ trocheis: ⁊ sept⁹ pmo loco pro iãbo ponitur spõdeus: ⁊ sic scãditur. Trahũt/que sic/cas/machi/ne ca/rinas. scripsit hoc metro hanc oden solam.

Soluitur acris hyems grata vice veris ⁊ fauoni

¶ Quintũ est tricolon tetrastrophõ: pstãs ex primis duob⁹ versib⁹ choriambicis asclepiadeis: de quo metro superius est dictũ. Terti⁹ versus est pheretratius trimet heroic⁹ q̃ pficitur ex spõdeo/dactilo/⁊ spõdeo: sic scandit. Grato/pyrrha sub/ antro. Quart⁹ versus est gliconic⁹ de q̃ superi⁹ dixim⁹: hoc metro septẽ odas scripsit.

Quis multa gracilis te puer in rosa
O nauis referent in mare te noui
Dianam tenere dicite virgines

Vites humileo me similis chloe
O fons blanduſie ſplendidior vitro
Audiuere lite dij mea vita dij
Quis fles aſterie quas tibi candidi

¶ Sextū eſt dicolon diſtrophon. Tres eni primi versus ſunt Aſclepiadei choriambici liue dactilici. Quartꝰ gliconicus de quibus ſuperiꝰ eſt dictū. Scripſit hoc metro odas nouem.

Scriberis vario fortis et hoſtiū
Paſtor cum traheret per freta manibus
Quis deliderio ſit pudor aut modus
Albi ne doleas plus nimio memor
Nolis longa fere bella minantie
Extremum tanaim ſi biberes lice
Inclusam donaen turris et cura
Diuis arte bonis optime romule
Jam veris comites que mare temperent

¶ Hic duobus metris: videlz Aſclepiadeo choriambico et Gliconico ſcripſit diuꝰ Ambroſius de ſanctis martyribus ſuū hymnū.

Sanctorum meritis inclita gaudia

¶ Eſt etiam alius hymnus de euchariſtia.

Sacris ſolemniis iuncta ſint gaudia

¶ Qui tñ hāc ſcripſit/pedū menſurā et metrorū naturā nō curās: hyllabarū tñ nūerum ſeruauit. ¶ Eſt etiā alius hymnus de aſſumptione diue virginis marie.

O ꝑ gloziſica luce choruſcans

¶ Videtur hic hymnus Aſclepiadeo carmine cōtextꝰ: ſed cōtra illius metri naturam in poſtremo pede ponitur ſpōdeꝰ vel trocheus pro dactilo: qui hūc ſcripſit/nullū ducē ſecutus vſus eſt monoculo tetraſtropho hoc quatuor fidus emicāt metri inde poſt ōr tū: replicatione facta.

¶ Quartum eſt dicolon diſtrophon cōſtās dactilico archilochio tetrametro et endecaſyllabo archilochio.

Dactilicū phaliſcū tetrametrū.

Dactilicū tu tetrametrū ſic conde phaliſcum
Quatuor herois ſponderis: dactilicis be
Siue alternis: ſed tertius pes ſeptius eſto
Dactilicus: quartus ſpondeus ſit quoq; ſemper.

¶ Septimū eſt dicolon diſtrophon. Primus eni versus eſt heroicus archilochiꝰ de q ſuperius eſt dictū. Sedes phaliſcus dactilicus tetrameter acathalecticus: ſtāsq; quatuor pedibus heroicis vel dactilicis vel ſpōdaicis: vltimꝰ tñ ſemp ſpōdeus erit. Tertius ſeptius dactilus ſiſcandatur.

Lauda/bunt ali/i claram rhodon/aut miti/lenem.
Aut ephe/sum bima/ris ve co/rinthi

¶ Scribit hoc metro quatuor odas.

Laudabunt alii claram rhodon aut mitilenem
Albus vt obscuro detergit nubila celo
Te matris et terre numeroq; carentis harene
Quid tibi vis mulier nigris dignissima barrhis

Choriambicū aristophanū monometrum.

Carmē aristophanū choriambū cōditur apte.
Ex pedibus binis:et erit primus choriambus
Bacchius arbitrio/fiet amphibrachus ve secundus.

Choriambicū alcaicū trimetrum.

Alcei trimetrū choriambum condere carmen
Sic debes:primo tu pone secundū epytritum
Hinc binos choriambos:bacchius vltimus esto
Amphibrachum ve loces illius sub vice sepe

¶ Octauum est dicolon distrophon. Primus versus est choriambic⁹ aristophanus cōstās choriambo ⁊ amphibracho siue bacchio:⁊ sic scāditur. Lydia dic p oēs. Sequēs est choriambic⁹ alcaic⁹ trimeter ꝫstās epytrito scīo: duob⁹ choriambis ⁊ amphibracho siue bacchio:⁊ sic scāditur. Te deos o/ro sibarim/cur properas/amādo:hoc metro hanc oden solā scripsit.

Lydia dic per omnes
Te deos oro sibarim cur properas amando

Dactilicum alcaicū trimetrum.

Alcaicum trimetrū carmen sic dactilicū fit
Ex binis iambis: vel fit spondeo et iambo.
Hinc pentimemeri/post dactilicisq; duobus

Iambicū archilochiū trimetrum hypercatalecticon.

Archilochi iambū fit hypercathalecticon apte
Sic dimetrum:primo pede spondeū vel iambū
Ponas spondeū terno: iambumq; secundo
Et semper quartus fit iambus pyrrhichius ve.
Postremo semper ponatur syllaba abundans

Dactilicū pindaricū tetrametrum.

Pindaricū tu dactilicū fac tetrametrū sic
Dactilicis binis/necnon binisq; trocheis.

¶ Nonū est tricolon tetrastrophō ꝑmi duo versus sunt dactilici alcaici trimetri catalectici: Cōstant aūt duobus iambis/vel spondeo ⁊ iābo cesura duobusq; dactilis. Tertius est archylochi⁹ dimeter hypercatalecticus cōstās ex ꝑmo pede iambo vel spondeo/secūdo iambo/tertio spondeo/quarto iambo vel pyrrhichio: deinde syllaba abundans Quartus est pindaricus dactilicus tetrameter: constans duobus dactilis ⁊ duob⁹ spōdeis: et sic scanditur.

Vides/vt al/ta:stet niue/cādidum.
Soza/cte nec/iam sustine/ant onus
Silue/labo/rantes/gelu que
Flumina/constite/rint a/cuto

¶ Scripsit hoc metro trigintanouem odas.

Vides vt alta stet niue candidum
O matre pulchra filie pulchrior
Uelox amenum sepe lucratilem
Mulis amicus tristiciamet metus
Natis in vlum leticie styphis
Icti beatis non arrhum inuides
Quid dedicatū poscit apollinem
Parcu deorū cultor ⁊ infrequens
O diua gratum que regis antium
Nunc est bibendū nunc pede libero
Motum ex metello consule cinicū
Equam memento rebus in arduis
Nudum subacta ferre iugū valet
O sepe mecum tempus in vltimū
Non semper imbres nubibus hispidos
Quid bellicosus cancabar et scytes
Ille ⁊ ne fastote poluit die
Heu heu fugaces posthume posthume
Iam pauca aratro iugera regie
Cur me querelis exanimas tuis
Bacchū in remotis carmina rupibus

Non vlitata nec tenui ferar
Odi prophanum vulgus et arceo
Angustam amice pauperiem pati
Descende celo et dic age tibia
Justum et tenacem propositi virum
Celo tonantē credimus iouem
Delicto maiorum immeritos lues
Eli vetusto nobilis ab lamo
O nata mecū consule maulio
Celo supinas si tuleris manus
Vix est puellis nuper idoneus
Tirrhena regū progenies
Qualem ministrū fulminis alitem
Ne forte credas interituraq;
Que cura patrum que ve quritiū
Phebus volantē prelia me loqui

¶ Alcacumi choriambicum pentametrum.

Pentametrū alcei choriambū conficies sic.
Spondeo atq; tribus choriambis pyrrhichioq;

¶ Decimū est monocolon Choriambicū alcaicū pentametrū: cōstans ex spondeo/tribus choriambis ⁊ pyrrhichio. Hoc metro treis odas scripsit: sic itaq; itur.

Tu ne/quesieris/scire nephas/quē mihi/quē tibi
Nullam/barre lacra/vite prius/seueris ar/borē
O cru/delis adhuc/⁊ veneris/muneribus/potens.

¶ Jambicum trimetrum archilochium.

Archilochi iambū dimetrū primo amphimacro fit
Et binis iambis vel spondeis sit vternis

Jābicū trimetrū hyppōnacteū catalecticon.

Hypponacteū dimetrum cātalecticon esto
Jambū: quinis ex iambis/quis syllaba abūdans
Additur: imparibusq; locis spōdeusq; aliquādo

¶ Undecimū est dicolon distrophon. Primus versus est Iambicus archilochi⁹ dimeter acatalecticus: cōstat ei amphimacro/ et duobus iambis siue alterutro spondeo Sequēs versus est iambicus trimeter hypponacteus catalecticus. Cōstat aūt quinq; iambis ⁊ syllaba superante: hoc metro solā vnā oden scripsit: que sic scanditur.

Non ebur/neq; au/reum.
Mea reui/det in/domo/lacu/nar.

Sapphicū alcaicū trimetrū ionicum.

Sapphicū alcaicū trimetrū a ionicūq; minori
Conficitur solis tribus a ionicisq; minori

¶ Duodecimum est monocolon carmē ionicū sapphicū a minori trimetrū acatalecticon. Cōstans tribus ionicis a minori: hoc metro solā vnā oden scripsit: q̄ sic scanditur.

Mi'ceratum est/ne amozi/dare ludum

Dactilicū archilochium dimetrum.

Dactilicū dimetrū catalecticon archilochi fit
Dactilicis binis post quos sit syllaba abūdans.

¶ Tertiūdecimū est dicolon distrophon. primus versus est heroicus hexameter de q̄ supra dictum⁹. Secūs est dactilus archilochius dimeter catalecticus. Cōstās duob⁹ dactilis et syllaba superante. hoc metro scripsit solā vnā odenq; sic scāditur.

Diffu/gere ni/ues rede/unt iā/gramina/campis
Arbozi/busq; co/me

¶ Iambicū hypponacteū trimetrum acatalecticon.

Hypponacteū iambū trimetrū acatalecton
Precipue ozn̄atum senis quod constat iambis
Sedibus imparibus recipit spondeū aliq̄n.

¶ Iābicū archilochiū dimetrū acatalecticon

Archilochi iambū dimetrum acatalecticon illud
Quatuoz ex iambis constās appzime venustū
Sedibus imparibus recipit spondeū aliquādo.

¶ Quartūdecimū est dicolon distrophon. Prim⁹ versus est iābicus hypponacti⁹ trimeter acatalecticus p̄cipue ornatus est q̄ ex iambis cōstat: sic scāditur. Bea/tus ille/ qui/ procul/negocijs. Admittit tñ q̄nq; spondeū in locis imparib⁹: vt in illo. Lupis et a/gnis quā/ta sor/tito ob/tigit. Sequēs est iābicus archilochus dimeter acatalecticus cōstās quatuoz iābis ⁊ ille appzime venustus: qualis est hic sequens. Magis/ve thom/bus aut/ stari. Recipit tñ in locis imparibus spondeū: vt in illo. Malue/ salu/ bres cor/pori. His duobus iambicis scripsit odas decem.

Ibis liburnis inter alta nauium
Beatus ille qui procul negocijs

Parentis olim si quis impia manu
Lupis et agnis quanta sortito obtigit
At o deorum quicquid in celo regit
Quid immerentes hospites vexus canis
Quoquo celesti ruitis aut cur dexteris
Rogare longam puditam te seculo
Quando reposcum cecubū ad festas dapes
Mala soluta nauis exit alite

¶ Jambici metri duo sunt gña: alterū de quo dixim⁹ supra quo vsi sunt recētiores: alterū apud vetustissimos comicos tragicos in vsu fuit: qđ testatur Horatius. Hūc socci sumpsere pedē grādesq; cothurni. primusq; hoc carmine scribere cepit archilochus de quo idē. Archilochū proto rabies armauit iambo. huic archilocho licābes cuius lacedemonius neobolen filiā desponsam: qua postea negata: indignatus archilochus in patrē ⁊ filiā iambicis carminibus ita mordaciter inuectus est: vt pater impatiens cōtumeliarū morte: iambos diuus vitare studuit. Nā ad laqueū cōfugit/seipsum suspendit. vnde Ouidius in ibin. Tincta licambeo sanguine tela feram. Erat aūt archiloch⁹ poeta parius. Jambicū carmē est maledicū: a iambizmn qđ est maledicere: vt scribit diomedes. Alij a tapto grece qđ est noceo. Alij a tābizo qđ apud antiquos dicebatur cōtumelior/vitupero/vlolo. Jnde tābographus q; tābicis carminibus scribit apud grecos precipui huius carminis scriptores fuerut Archiloch⁹ ⁊ hypponax: apud romanos aūt Lucilius ⁊ catullus. Scribit priscianus veteres comicos ac tragicos latinos in tābico oibus in locis indifferēter posuisse dnos pedes: videlicet iambū/tribrachū/anapestū/dactilū et spondeū: sed vltimo loco iambū vel pyrrhichium solum de quo iaz⁹ paulo inferius dicemus.

¶ Tābico archilochio dimetro (de quo superius dixim⁹) scribūtur etiā q̄s sētā canit ecclesia seraginta decē hymni. Jn locis imparibus immiscetur dnos pyrrhichius et troch⁹ cōtra illius metri legem. Et sunt monocoli tetrastrophiq; post quartū quemq; versum fit replicatio eiusdē metri: ⁊ sunt vltiq; scanduntur.

Hymni

O lux/bea/ta tri/nitas
Conditor alme siderum
Adesto sancta trinitas
Eterne rerum conditor
Magne deus potētie
Summe deus clementie
Telluris ingens conditor
Tu trinitatis vnitas
Celi deus sanctissime
Deus creator oīm
Lucis creator optime
O satis rerum conditor

Jesu/quadra/gēna/rie.
Jesu saluator seculi
Jesu nostra redemptio
Jam xp̄s astra ascēderat
Jesu saluator seculi
Jesu redemptor oīm
Jesu corona virginū
Nūc sancte nobis spiritus
Veni creator spiritus
O gloriosa femina
Quē terra pōtus ethera
Eterne rex altissime

Rector potēs verax deus
Rerum deus tenax vigor
Iudi benigne conditor
Summe largitor premij
Christe redemptor oīm.
Consors paterni luminis
A patre vnigenitus
A solis ortus cardine
Saluator mundi dñe
Te lucis ante terminū
Splendor paterne glorie
Plasmator hois deus
Primo dierum oīm
Rerum creator optime
Ecce tempus idoneum
Tu christe nostrū gaudiū
Veni redēptor gentium
Verbū supnū pdiēs a pte.
Vox clara ecce intonat.
Vexilla regis prodeunt
Martyr dei qui vnicum
Deus tuorum militū.
Rex glorioſe martyrū
Xpe qui lux es et dies
Ex more docti mistico
Ad cenam agni prouidi.
Aurora lucis rutilat
Sermone blando angelis
Iam lucis orto sydere
Somno refectis artubus
Ales diei nuncius.
Clarum decus ieiunij
Impleta gaudent viscera
Exultent celū laudibus
Verbū supernū prodiens
Iesu dulcis memoria
Iesu amator clementie
Exult et cor precordijs
In anne puerperio
Nox tenebre et nebula
Lux ecce surgit aurea.
Eterna celi gloria
Chorus noue hierusalem
Tu xpe nostrū gaudiū.
O nata lux de lumine.
Celestis formam glorie

¶ Sunt etiā alij hymni qui iambico hypponactio trimetro acatalectico monocolo decurrere videntur: sed cōtra illius metrina turā recipiūt loc̄ imparib⁹: aliqñ trocheum: in paribus aūt spondeū vel pyrrhichiū/aliqñ trocheū: sed qui hos scripserūt syllabarū nūero seruato pedū legē non curabāt: sic scanduntur.

Annu/e chri/ste se/culo/rum do/mine.
Aure/a lu/ce et/deco/re ro/seo.

Trochaicum dimetrum alcinauium acatalecticon.

Trochaicum dimetrum acatalecticon alcinaueum
Quatuor ex puris debet constare trocheis.

¶ Alij ꝓterea sunt hymni q̄ trochaico dimetro alcmaneo ac catalectico incedere videntur: sed qui eos edidit hui⁹ metri naturā neutiq̄ obseruauit: immiscet enī in omnibus locis tam ſpondeū q̄ tambū q̄ pyrrhichiū: q̄ synalephā q̄ echthlipsim nō admittit. Trochaicum alcmaneū dimetrū ac catalecticō cōstat ex quatuor trocheis: et sic scāditur. Quos vides sedere/celso. hoc metro videtur hymni cōscripti de beata anna.

Hymni

In an/ne pu/erpe/rio.
Felix/anna/pre a/lijs.

Trochaicū dimetrū catalecticon euripideum

Trochaicū dimetrum catalecticon euripideū
Semipede adiuncto: de ternis esto trocheis.

¶ Trochaicū dimetrū catalecticū euripideū cōstat ex trib⁹ trocheis et semipede hoc est syllaba superante.

¶ Trochaico alcmaneo (de quo dixim⁹) et hoc trochaico euripideo hymni sequentes videtur incedere: sed q̄ eos scripserūt (vt in alijs hymnis) nō pedū mensurā: sed syllabarū nūerū (vt sepe dixim⁹) obseruāt. Cōfundūt enī altos pedes indifferēter nūc tambū nūc spondeū/nūc pyrrichiū: sic scandūtur.

Hymni.

Pange/lingua/glori/osi
Preli/um cer/ta mi/nis.

¶ Et dicūtur dicoli dystrophi versus: q̄ post ſm quēq̄ versum fit replicatio. Primus versus acatalecticus q̄ pfecto fine clauditur. Scds est catalecticus cui in fine deest syllaba que perficeret carmē. Hoc modo incedūt sequētes.

Hymni.

Pange lingua glorioſi
Corporis miſterium
O maris noli flere
Collaudemus magdalene
Eſtimauit hortulanum
Urbs beata hieruſalem
Tibi chriſte ſplendor patris
Sancte dei preciose
Chriſti miles glorioſus
Feſtū matris glorioſi
Mundi ſalus affutura
Luſtra ſex qui iam peracta
Crux fidelis inter omnes

¶ Iābicū dimetrū anacreontiū catalecticon.

Iambū fit trimetrum catalecticon anacreontis
Ex ternis iambis: poſt quos ſit ſyllaba iuncta

¶ Iambicū dimetrū catalecticō anacreontiū: ꝓstat ex tribus iambis ⁊ syllaba: sic scō dītur. Preceps/amo/re se/no. hoc metro et trochaico dimetro alcinaueo acatalectico incedere videtur ille hymnus. Cultor dei memẽto: ⁊ ōr dicolos tetrastrophos: quiti mi duo versus sunt anacreontij tñ dicit: et duo posteriores trochaici alcinaueti: sed in se cūda replicatione solo iambico anacreontio ꝙ quatuor versus vtitur. In replicationi bus sequẽtibus (nullo ordine seruato) hec metra inuicem confundit: hoc modo scādit.

Cultor/dei/memen/to
Te fon/tis et/laua/cri.
Rorem/subijsse/sanctum.
Te cris/mate/iuuo/natum.

Trochaicū dimetrū Ithipha-licum bracchicatalecticon.

Trochaicum dimetrū bracchicatalecticon apte
Fertur ithiphalicum ternis constare trocheis

¶ Trochaicū dimetrū ithiphalicū bracchicatalecticon: ōr illud qō cōstat ex tribus tro cheis: vt. Bacche/iunge/tygres hoc metro hymni sequentes sunt scripti: qui sic scan duntur.

Aue/maris/stella. Hymni
Aue/mater/anna.

¶ Et sunt monocoli tetrastrophi: quia post quartū quēq; versum fit replicatio: hec de hymnis collegim⁹. ¶ De odis quas sequentias appellant: qñ pauce ac potius nulle debitā metri mensurā cōplectū tur: de ijs aliquid precipere omittimus.

Jambicum sapphicum acatalecticō.

Sapphicon est dimetrū iambū acatalecticon apte.
Heroa penti.nemeri: iambisq; quaternis

¶ Quintusdecimū est dicolon distrophon. Primus versus est hypponactius trimeter acatalectic⁹ de quo paulo ante dixim⁹ hoc modo. Pecti/nihil/me si/cut an/tea/iuuat Secūs est sapphic⁹ iambicus dimeter acatalecticus: cōstās heroica pētimemeri: ⁊ qua tuor iambis hoc modo. scribere/versicu/los amo/re per/cussum/graui. hoc metro hāc oden dimaxat scripsit.

Pecti nihil me sicut antea iuuat

Jambicum archilochiū heroicum.

Heroum iambū sic archilochi dimetrū fit
Quatuor ex iambis: hinc dactilicisq; duobus
(Heroa vt pentimemeris) dehinc syllaba detur

¶ Sextūdecimū est dicolon distrophon. primus versus est heroicus hoc mō. Horridā te/stas ce/lū cō/fraxit ⁊ ignes. Sequēs est archilochius iābic⁹ heroic⁹ cōstans dime tro iambo/duob⁹ dactilis/cū syllaba superante: vt pentimemeri heroica. hoc mō scan ditur. Nuces/q̄ de/ducūt/touē/nūc mare/nūc siluę. Ubi ddigēter attēdas vltimū da ctilū: nūc siluę/apprime licēter esse positū. Nā siluę trisyllabū fecit horatius. Qō pīcia nus: ⁊ post eū Tortellius affirmat. scripsit hoc metro vnā oden.

Horrida tempestas celum contraxit et imbres

¶ Septimūdecimū est dicolon distrophon. pm⁹ ⁊ius est heroic⁹ hoc modo. Mollis in/ertia/cur tā/tā dif/fuderit/imis. Scōs iābic⁹ archilochi⁹ dimeter acatalecticus de quo supra dictum est hoc modo scanditur. Obli/uio/nem sen/sibus. scribit hoc metro duas odas.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis

Horrat et celo fulgebat luna sereno

¶ Duodeuigesimū est dicolon distrophō. prim⁹ versus est heroic⁹ hoc modo: altera iam/teri/tur bel/lis ci/uilibus/etas. Alter iambic⁹ hypponactius trimeter acatalecticus de q̄ supra dictū est hoc modo scāditur. Suis/q̄p/sa ro/ma vi//ribus ruit/ scripsit hoc metro vnā dūtaxat oden.

Altera iam teritur bellis ciuilibus etas.

Undenigesimū est monocolon ⁊stās iābico hypponactio trimetro acatalectico de q̄ dixim⁹ hoc mō scādit. Jā tef/fica/ci do/manv⁹/scientie. hoc metro hāc solā odē scripsit.

Jamiam efficaci do manus scientie.

¶ habes iā cāditelectorde omni genere metrorū quo vsus est horatius flaccus.

De comedia et tragedia.

¶ Comedia (vt inqt diomedes) est priuate ciuilisq; fortune sine periculo vite ꝓhensio: dicta apo ten comen. Come eni greco appellāt pagi. i. vicos et rusticos. ita ius uēr⁹ (vt ait varro) attica circa vicos ite solita est. Et quest⁹ sui causa hoc genꝰ carminis ꝓnūciabat. Nā postq̄ athenas ex agris cōmigratū ē: q̄ hi ludi ⁊stituti sunt licut rome ꝓpitalicij ad canēdū ꝓdibāt: ab vrbana come: q̄ oda comedia dicta est.

De poetis comicis.

¶ Poete p̄mi comici fuerunt. Susarion. Kullus: q̄ magnes: hi veterꝫ discipline iocularia quedā min⁹ scite q̄ venuste ꝓnūciabant. Scōs etate fuerunt Aristophanes cupolis: q̄ cratin⁹ q̄ et p̄ncipū vitia sectati acerbissimas comedias ꝓposuerūt. Tertia etas menandri perynthie q̄ philomonis: q̄ ocius acerbitatē comedie mitigarūt atq; multiplicia argumēta grecis erroribꝰ secuti sunt. Ab hiꝰ romani fabulas trāstulerūt. Et ⁊stat apō illos p̄mo latino sermone comediā liuiū andronicū scripsisse hutic plautū q̄ Terētiū subsecutos. Tragedia (vt idē ait) est heroice fortune i aduersis ꝓhēlio. Tragedia (vt quidā volūt) ōr a tragos q̄ est hircus q̄ ode. i. cātus: qm olim auctoribꝰ tragicis: tragos. i. hirc⁹ p̄miū cāt⁹ ꝓponebatur q̄ liber alib⁹ die festo libero p̄ri ob hoc qm̄ immolabatur: qz (vt varro) hirci depascant vitem. vnde horatius in arte poetica. Carmine q̄ tragico vilē certauit ob hircū. Mox etiā agrestes nuda: uit. Alij putāt a fece: quā grecorū quidā trigon appellant: tragediā notatā p̄ mutationē l̄rārū i videlz in a: qm olim nondū ꝓsonis a thespide aut thespi reptꝫ talis fabulas p̄mittentis fecibꝰ agitabāt / vt rursum horatius testatur. Jgnorū tragice genꝰ inuentū se camene: ōr q̄ plaustris vexisse poemata thespis. Que canerēt agerētq; pūcti fecibus ora.

De comedie et tragedie differentia.

¶ Comedia q̄ tragedia differūt: qm̄ in tragedia introducūtur duces heroes reges in comedia hūiles atq; priuate ꝓsone. In illa luctꝰ / exilia / cedes. In hoc amores virginū raptꝰ. Denīq; illa frequēter q̄ pene semp̄ dātur rebꝰ letꝫ exitꝰ tristes et liberorum fortunarūq; priorū ruinarū admissio: triticia a nāq; tragedie ꝓpriū est. Jō euripedes petēte archilao regevt de se tragediā scriberet. Abnuit q̄ hortꝰ ē ne accideret archilao aliq̄d tragedie ꝓpriū ostēdēs nihil aliud eē tragediā q̄ miseriarū ꝓhēsionem.

De metris quibꝰ comici ⁊ tragici scripserunt

¶ Metro iambo scripserūt tā comici q̄ tragici vt testat̄ prisci⁹ in opere suo de comicis versib⁹. Cū non solū Therēti⁹: sed plaut⁹ etiā Ennī⁹ Accius q̄ Nonius pacuuius turpilius q̄ oēs tā tragedie q̄ comedie latine veteris scriptores: eodē metri mō iambici sunt vsi: vt in oibus locis indifferēter ponerent quinq̄ pedes. i. tābū anapestum dactilū spondeum absq̄ postremo loco vel tribū vel pyrrhichiū oino posuisse inueniūtur. Mirer quosdā abnegare: Therētij comedias metra: vt ea quasi archana quedā: q̄ ab oib⁹ doctis semota sibi solis esse cognita affirmare. Qđ vt vel imperitie vel errogantie vitiū effugiam⁹: breuiter de supradict̄ metris autorū testimoniū q̄ vetustissimorū afferam⁹. Sciendum est igitur qđ iambici versus vel monometri sunt ex duob⁹ pedib⁹ simplicib⁹ cōiuncti vel dimetri ex quatuor pedibus vel trimetri ex sex: vel tetrametri ex octo. Nā pētametri ex decē: vel hexametri ex duodecim rarissime inueniūtur. Ergo trimetris q̄ tetrametris frequēti⁹ vtūtur comici. Aliis vero raro: q̄ in medio dispersis p̄ncipatiōis rythmice causa: q̄ distinctiōis ideo aūt spōdeū vel dactilū: in secdo loco vel quarto posuerūt qđ inuenerūt etiam apud grecos vetustissimos: q̄uis tñ raro fieri hoc idē s: q̄q̄ rarissime necessitate carminis vim consonātis amittit apud comicos: hec aūt frequentia dactili q̄ spondei facit vt pene dissoluta pro pedestri similia esse videantur p̄sonarū sermocinatio. hec p̄risci anus.

¶ Iambici metri (vt inq̄t Sipōtin⁹) duo sunt gña: alterū apud vetustissimos comicos tragicosq̄ inusitū fuit. Qđ testatur Horati⁹. hunc socci sumpsere pedem grādesq̄ cothurni. Primusq̄ hoc carmine scribere cepit Archiloch⁹ de quo idē. archilochum p̄pria rabies armauit iambo. altero aūt minores vsi sunt.

¶ Uet⁹ iambicū comicū ac tragicū dr: hoc aūt p̄prie purū trimetrū appellatur suscipitq̄ tres pedes inuicē mutatos iambū/pyrrhichiū q̄ spondeū nec nisi raro apud veteres in vsu fuit atq̄ vet⁹ iambicum in sedib⁹ imparib⁹: hoc est prima/tertia/et q̄nta/q̄nq̄ pedes scripsit dactilū spondeū chorēū sine trocheū anapestū et a quo nominatur iambū. in sedib⁹ par⁹ib⁹ hoc est secūd⁹ et quarta anapestū chorium q̄ iambum. sexta sedes q̄ si varie vsurpetur: proprie tñ iambū vl̄ pyrrhichiū recipit. Nouū aūt in primo tertio q̄nto pede iambū aut spondeū recipit: in secdo quarto iambum in sexto iambū vel pyrrhichiū. Illud diligēter animaduertendū est metrū ab eo pede ex quo precipue cōstat vocari: neq̄ tñ eo solo p̄ficit: sed alios pedes suscipe. Optimū tñ esse iambū qđ vno pedū genere hoc est iambo a q̄ nominatur constat.

De scansione metrorū comicorū.

¶ Cū comici q̄ tragici nūc monometro iābico/nūc dimetro/nūc trimetro aut tetrametro vtūtur: restat vt de eorū scānsione aliq̄d dicam⁹. Et p̄mo de trimetro iambico hypponactio: quo primū vsus est Therētius comic⁹ in prologo andrie sic.

De trimetro iambico hypponactio.

¶ Hoc. iambus. ta cū. iambus. primam. dactilus. mad stri. spodeus. bendap. spondeus. pulit. pyrrhichius. In hoc iambico trimetro multe fiunt elisiones. per synalephā q̄ ecthlipsim sicut et alibi quare in comicis scādendis oportet hoc precipue annotare: diligens lector.

De iambo trimetro hypponactio q̄ dimetro archilochio.

¶ Uos i/spondeus. stecin/iambus. traffer/spōdeus. tabi/iambus. te so/pyrrhichius sia/iambus. Ad es/iambus. dum pau/spondeus. cis te/spondeus. volo/iambus/ vel pyrrhichius.

De monometro iambico.

¶ Imma/trocheus / iud iambus. hoc aduertendū q̄ comici trocheū loco iambi sepi
us admittunt: vt diximus.

De tetrametro.

¶ Quid est/iambus/quod ti/chorius/bi me/pyrrhichius/ars est/spōdeus/fice/pyrrhi
chius/hoc pol/spōdeus/sit am/iambus/plaus/pyrrhichius.
¶ Illud annotandū comicos nō idem metrū ꝙtinue seruare: sed nūc monometrū aut
dimetrū: nūc vero trimetrū aut tetrametrū ꝑm varios sermonis affectus.

¶ Explicit whittintoni Editio nuperrime recognita: di
ligētissimeq̄ nostre salutis anno. M.CCCCC.xix. im
pressa Londini per wynandū de worde. vii. Idꝰ Mar.